

СА СВАІМ
ПАДЫХОДАМ
ДА КОЖНАГА

4

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

31 ЖНІЎНЯ 2021 г.

АЎТОРАК

№ 166 (29535)

АПОШНІ ГАНЧАР,
ЯКІ ПРАСЛАВІЎ
СВАЮ МАЛУЮ
РАДЗІМУ

9

ЦЫТАТА ДНЯ

Ігар КАРПЕНКА,
міністр адукацыі:

«Калі гаварыць пра планаваныя змяненні ў школьнай сістэме, то адзначу, што будучы больш жорсткія патрабаванні да пераходу ў профільны клас. Сёння для гэтага патрабуецца сярэдні бал — 6, на профільным прадамеце — 7. Мы падымаем да 7 і 8 балаў адпаведна. Таксама з 2023 года мы гатовыя былі б праводзіць выпускны экзамен, сумешчаны з ЦТ. Праходзіць ён будзе ў цэнтрах тэсціравання, як і цяпер. Пры гэтым у школе застануцца выпускныя іспыты: для навучэнцаў базавых класаў — экзамен па працоўным навучанні з прысваеннем кваліфікацыі, які мы плануем зрабіць абавязковым, а для школьнікаў профільных класаў — замежная мова. Гэтыя новаўвядзенні прывядуць да некаторых змяненняў у правілах прыёму ў вышэйшыя і сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы. У хуткім часе мы на сайце міністэрства выкладзем новыя правілы прыёму ў ВНУ, таксама дадзім магчымасць грамадскасці далучыцца да абмеркавання гэтага документа».

«Вытокі».
Крок да Алімпу

фота: БелТА.

СВЯТА ЗАКАНЧВАЕЦЦА, СВЯТА НЕ РАЗВІТВАЕЦЦА

Мінск прыняў заключны ў гэтым годзе этап спартыўна-масавага мерапрыемства «Вытокі. Крок да Алімпу». У спартыўным сэрыі сталіцы, на пляцоўцы каля Палаца спорту, кожны змог правесці свае сілы, пазнаёміцца з чэмпіёнамі, адкрыць для сябе нешта новае. Магчымасцяў было дастаткова: 50 спартыўных пляцовак, выстаўкі народных умельцаў, прэзентацыя брэндаў. У суботу сталіца прыняла сапраўднае спартыўнае свята. Але пачаўся фестываль у Мінску на дзень раней і таксама ў знакавым месцы — у цэнтры каля гарадской ратушы. У пятніцу, 27 жніўня, там прайшла экскурсія для ўдзельнікаў фестывалю. А пасля ў ратушы была адкрыта выстаўка сучаснага беларускага мастацтва і дзіцячага малюнка «Кола часу».

СТАР. 12

Прыёмная кампанія — 2021

Наймальнік — абітурыент: знайсці адзін аднаго

Як разбурыць стэрэатыпы
адносна той ці іншай прафесіі?

Спецыяльнасці, якія запатрабаваныя ў абітурыентаў і ў работадаўцаў, часта не супадаюць. Такую думку выказаў начальнік галоўнага ўпраўлення прафесійнай адукацыі Міністэрства адукацыі Сяргей КАСПЯРОВІЧ, падводзячы вынікі ўступных іспытаў у гэтым годзе.

«Напрыклад, размеркаванне выпускнікоў ВНУ, якое прайшло ў нас незадоўга да старту прыёмнай кампаніі, паказвае, што наймальнікі выстройваюцца ў чэргі па выпускнікоў зусім не тых спецыяльнасцяў, якія актыўна «штурмуюць» абітурыенты. Гэта важны момант. Праўда, мы гаворым пра запатрабаванасць у работадаўцаў сёлета, а абітурыенты, якія выбіраюць тую ці іншую спецыяльнасць, скончаць ВНУ толькі праз чатыры-пяць гадоў, і сітуацыя можа змяніцца. Тым не менш гэтую акалічнасць таксама трэба ўлічваць пры выбары будучай спецыяльнасці», — адзначыў Сяргей Каспяровіч.

СТАР. 7

КОРАТКА

• Прэзідэнты Беларусі і Расіі Аляксандр Лукашэнка і Уладзімір Пуцін сустрэнуцца 9 верасня ў Маскве — дата была ўзгоднена кіраўнікамі дзяржаў падчас тэлефоннай размовы.

• Вакцына ад COVID-19 у выглядзе назальнага спрэю можа стаць даступнай восенню 2022 года.

ISSN 1990 — 763X

9 771990 763008

3 ПЕРШЫХ
ВУСНАЎ

«Калі на афганскай «скрыпцы» кожны будзе іграць па-свойму — быць бядзе»

Прэзідэнт Беларусі сустрэўся з паслом Таджыкістана
Махмадшарыфам Хакдомам

Па паведамленні тэлеграм-канала «Пул Першага» раніцай Аляксандр Лукашэнка правёў некалькі тэлефонных размоў: з прэзідэнтамі Таджыкістана, Расіі і Узбекістана. Асноўная тэма кансультацый напярэдадні пасаджэння АДКБ — сітуацыя ў Афганістане. Таму сустрэчу з Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Таджыкістана ў Беларусі кіраўнік краіны пачаў з гэтай рэмаркі.

«Паўгадзіны ён (Эмамалі Рахмон, Прэзідэнт Таджыкістана. — «Зв.») мне, як найбліжэйшы сябар, расказаў пра сітуацыю, што складваецца ў Афганістане. Адначасу ўвельмі многа новай інфармацыі, якой у СМІ не чуваць і не відаць. Вельмі сур'ёзная, напружаная там сітуацыя. Я яму ўдзячы, што ён шчыра мне расказаў усё, што там адбываецца», — пачаў Аляксандр Лукашэнка.

Ён адзначыў важнасць узаемадзеяння з Таджыкістанам па афганскім пытанні, бо краіна мае амаль 1400 кіламетраў граніцы з гэтай краінай.

«Граніцу неабходна ўзмацняць. Яна складаная і ў Савецкія часы была складаная. Сёння гэта ўсё лягло на плечы таджыкскага народа. Абараніць граніцу людзей у вас дастаткова. Неабходны толькі сучасныя сродкі ўзбраення», — сказаў Прэзідэнт.

Даведка

Тавараабарот Беларусі і Таджыкістана летась склаў 112 мільёнаў долараў, што ў тры разы больш у параўнанні з 2019 годам. Пры гэтым для Беларусі складалася станоучае сальда ў памеры 107,5 мільёна долараў. У асноўным на экспарт ідуць аўтамабілі, цукар, трактары, нафтапрадукты. За паўгоддзе сёлета тавараабарот ужо дасягнуў 82 мільёнаў долараў. Экспарт з іх — 80,4 мільёна, імпарт — 1,6.

Па словах Аляксандра Лукашэнка, з таджыкскім калегам ён таксама абмеркаваў выпрацоўку агульнай пазіцыі ў АДКБ і ШАС на Афганістане. Саміт кіраўнікоў краін-членаў АДКБ пройдзе 16 верасня ў Душанбэ, а на 16 і 17 верасня запланавана і сустрэча членаў ШАС.

«Усё гэта мы паклалі на плечы Эмамалі Шарыпавіча падчас сустрэчы ў Душанбэ ў сярэдзіне месяца. Я добра прайнфармаваны наконтакто, што адбываецца ў Таджыкістане і часткова ў Афганістане. Магчыма, вы нешта дадаткова скажаце. Для мяне гэта сустрэча вельмі важная напярэдадні візіту ў Таджыкістан, бо вы валодаеце большай інфармацыяй, чым астатнія краіны свету», — мяркуе Аляксандр Лукашэнка.

«Эмамалі Шарыпавіч нас дзесяцігоддзямі папярэджваў пра надзвычайна небяспечнае развіццё сітуацыі ў Афганістане. Мы гэта слухалі, разумелі, але ў свеце ўсюды няпростата, таму ўспрымалі як шараговую падзею. А Эмамалі Шарыпавіч сапраўды меў рацыю. Я з Уладзімірам Уладзіміравічам Пуціным сёння размаўляў. Я хачу яшчэ пагаварыць з Шаўкатам Мірзіёевым (Прэзідэнт Узбекістана. — «Зв.») пра падзеі ў тым рэгіёне, каб мець дакладную карціну перад пасаджэннем АДКБ», — дадаў Аляксандр Лукашэнка.

Паводле яго, усе суразмоўцы пагадзіліся з прапановай правесці кансультацыі па Афганістане па лініі

Каментарый у тэму

Махмадшарыф Хакдод адзначыў у размове з Аляксандрам Лукашэнкам, што на сустрэчы АДКБ і ШАС раскрыюцца пытанні, якія сёння хваляюць усю сусветную супольнасць. Пасол падзякаваў Прэзідэнту Беларусі за цікавасць да афганскай праблематыкі і ўвогуле да сітуацыі з бяспекай у СНД і свеце.

Адказваючы на пытанні журналістаў, пасол Таджыкістана ў Беларусі паведаміў, што падчас сустрэчы беларускі Прэзідэнт высока ацаніў двухбаковыя адносіны краін, якія паступова развіваюцца ў палітычнай, гандлёва-эканамічнай і гуманітарнай сферах.

«Я хачу сказаць, што Аляксандр Рыгоравіч вельмі дасведчаны ў сітуацыі, што адбываецца ў рэгіёне, звязанай з Афганістанам. Натуральна, ён выказаў словы падтрымкі Таджыкістану, занепакоенасць у сувязі з сітуацыяй з Афганістанам», — сказаў пасол.

Па яго словах, у парадку дня самітаў АДКБ і ШАС у верасні, акрамя бягучых пытанняў, адным з найважнейшых будзе сітуацыя ў Афганістане. «Для Таджыкістана гонар прымаць вялікія дэлегацыі. У апошнія гады такія мерапрыемствы праходзяць у анлайн-рэжыме. І адна з першых падзей на прасторы СНД (пасяджэнне кіраўнікоў краін) будзе праведзена зноў у вочным фармаце», — дадаў пасол.

Па яго словах, да вочнага фармату рыхтуюцца, і ўсе лідары краін АДКБ і ШАС пацвердзілі сваю прысутнасць.

Нагадаем, у АДКБ уваходзіць шэсць краін — Беларусь, Армения, Расія, Казахстан, Таджыкістан, Кыргызстан. Чатыры апошняе разам з Індыяй, Кітаем, Пакістанам, Узбекістанам з'яўляюцца членамі Шанхайскай арганізацыі супрацоўніцтва. Беларусь мае статус краіны-назіральніка ў ШАС.

АДКБ-ШАС і паглядзець, якую пазіцыю зойме па тэме ШАС.

«Калі пазіцыя ШАС і АДКБ будзе кансалідаванай, то мы з гэтай сітуацыяй справімся. Дапаможам і афганскаму народу пераадолець гэты складанасці. Калі на афганскай «скрыпцы» кожны будзе іграць па-свойму, быць бядзе. Гэта няпростая раён. І пытанне не толькі ў Афганістане, няпростая сітуацыя і ў суседніх краінах. На Блізкім Усходзе. Радыкалізм сёння, на жаль, мае і аб'ектыўныя асновы і прычыны для такіх паводзін», —

канстатуе Прэзідэнт Беларусі.

Ён упэўнены, што нагоды для радыкалізму — умяшанне вядучых заходніх краін у гэтыя раёны.

«Яны спарадзілі большы радыкалізм. Хто ў гэтым вінаваты? Яны і вінаваты. Часткова і мы, бо мы сядзелі і думалі, што нас гэта не датычыцца і не будзе датычыцца. Але не — усё датычыцца», — сказаў Прэзідэнт.

Таксама ад пасла ён пачуў ацэнкі па сітуацыі ў Цэнтральна-Азіяцкім рэгіёне, у былых постсавецкіх рэспубліках і суседніх дзяржавах.

Марыя ДАДАЛКА.

Меркаванне

Аляксандр ШПАКОЎСКІ,
палітычны аналітык:

«Істотны ўплыў»

Сітуацыя

ў Афганістане аказвае значна большы ўплыў на абстаноўку ў Беларусі, чым гэта здаецца на першы погляд

Спадалася параўнаць намесніка дзяржаўнага сакратара Савета Бяспекі генерала Арчакава аб тым, што амерыканцы ў Афганістане «кінулі ў двор суседа гранату і ўцяклі». Наогул цікава, што беларускі Савет Бяспекі мяркуе, быццам «уса амерыканская задума ў Афганістане — гэта шматгадовае старанна спланаваная акцыя, накіраваная выключна на пагаршэнне праблемнасці і канфліктнасці рэгіёна. Гэта значыць, у разуменні Мінска размова не ідзе пра «паражэнне» ці «панічныя ўцёкі» амерыканцаў, сілавкі рыхтуюцца да сур'ёзных наступстваў.

Асабіста я ўсё ж бачу тут не столькі хітры план ЗША, колькі чарговы званок сістэмнага крызісу ў Вашынгтоне (такой слабай амерыканскай адміністрацыі нават не згадоў, але прэвентыўная ацэнка рызык, выклікаў і пагроз, а таксама падрыхтоўка да іх адбівання з боку беларускіх сілавых ведаўстваў у дадзеным выпадку не выглядае беспастаўным алармізмам. Сітуацыя ў Афганістане аказвае значна большы ўплыў на абстаноўку ў Беларусі, чым гэта здаецца на першы погляд.

Блізкая ўлада

Добраўпарадкаванне вуліц і дарог, транспарт, газіфікацыя

На прамую лінію да старшыні Брэсцкага аблвыканкама Юрыя ШУЛЕЙКІ
зварнулася больш за 30 жыхароў рэгіёна

Пенсіянер з былой вёскі Вычулкі, цяпер яна ўваходзіць у межы абласнога цэнтру, паскардзіўся на адсутнасць добраўпарадкавання ў сваім завулку. Мікалай Філіпавіч расказаў, што па ім людзі ходзяць у царкву, на прыпынак грамадскага транспарту, на пошту, у краму. Але дарога зусім не дыхаючая, пасля дажджу тут літаральна не прайсці. Сам Мікалай Філіпавіч, дарэчы, не сядзіць склаўшы рукі. Летам ён скошвае траву абалал дарогі, падсыпае, наколькі магчыма. Але ж яго сціплага рэсурсу не хапае, каб прывесці дарогу ў поўны парадак, вось і зварнуўся да кіраўніка абласной улады. Губернатар паабяцаў, што сам паглядзіць на гэты завулак, а потым будзе прынята рашэнне.

Пасля дэталёвага вывучэння сітуацыі паабяцалі адказаць і заяўніцы з Жабінкі. Людміла Мікалаеўна тэлефанавала на прамую лінію ад імя многіх суседзяў. Людзі ўзнаюмаць пытанне на мясцовым узроўні больш за пяць гадоў, але яно пакуль не вырашана. Гаворка ідзе пра ўладкаванне

пешаходнага перахода праз чыгуначныя лугі па вуліцы Калгаснай, якія раздзяляюць горад на дзве часткі. Пераходы ёсць толькі ў раёне чыгуначнага вакзала і прыпыначнага пункта «Цукровы завод». А гэта вялікая адлегласць, людзям надта далёка абыходзіць.

Прыкладна такая ж праблема ў жыхароў вёсак Варацэвічы і Трудавая Іванаўскага раёна. Чатыры гады, як закрыты мост, што злучаў гэтыя вёскі. Яго абцялі зрабіць да 2020 года, але работа пакуль не праведзена. А вось «соткі», агароды ў многіх месцаў коўцаў — за мостам. І дабрацца на грады

даводзіцца, зрабіўшы круг даўжынёй у дзве кіламетры.

Транспартную праблему не раз падчас прамой лініі закраналі і брастаўчане. Маці сямі з новага мікрараёна ПЗМР-5 дзялілася, як цяжка з гэтага раёна дабрацца ва ўсходнюю частку горада. А менавіта туды многія маладыя сем'і возіць дзяцей у садок. Кіраўнік воласці абяцаў разабрацца ў сітуацыі.

З вёскі Сітніца Лунінецкага раёна наступілі адразу два званкі. Людзі непакояцца, калі да іх прыйдзе газ. Старшыня Лунінецкага райвыканкама Аляксандр Пачко, які быў на прамой сувязі, растлумачыў, што газіфікацыя вёскі ўключана ў праграму, работы пачнуцца ў 2023 годзе.

А вось жыхарка Баранавіч не згодная з тым, што ў яе раёне побач з аўтавакзалам і чыгуначным вакзалам ліквідавалі шмат «Саюздрука», дзе яна набывала свежую прэсу. А яшчэ, паводле слоў жанчыны, там закрылі прадуктовую краму і замест яе адкрылі казіно.

Усе праблемы, узнятыя жыхарамі воласці, кіраўнік рэгіёна ўзяў на кантроль.

Яна СВЕТАВА.

Фота Аляксандра ШУЛЬГАЧА.

Слова дэпутата

Гульні ў дэмакратыю

Сяргей СЫРАНКОЎ, член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па міжнародных справах:

— Назіраючы сітуацыю з бежанцамі, у тым ліку афганскімі, і ўсю тую істэрыю асобных еўрапейскіх краін вакол будаўніцтва загараджальных збудаванняў на граніцы з Беларуссю, можна канстатаваць, што Еўрасаюз пажынае пады ўласнай бяздумнай палітыкі, заснаванай на сляпым падтрыманні любых амерыканскіх ініцыятыў і праектаў. Поўны правал ваеннай місіі ЗША ў Афганістане, якая доўжылася 20 гадоў, і паспешныя ўцёкі з гэтай краіны яскрава сведчаць, што амерыканцы страцілі сваю ролю сусветнага гегемона, але ўсё яшчэ прэтэндуецца на выключнасць. Яны чыніць пераклалі груз сваіх уласных праблем на плечы сатэлітаў. А кіраўніцтва Еўрасаюза замест таго, каб прызнаць уласныя геапалітычныя пралікі і памылкі, упарты прытрымліваецца палітыкі ЗША. Хоць нават простым вокам відаць, што афганскае пытанне створыць яшчэ большую напружанасць унутры Еўрасаюза. Шкада толькі, што ад усёй гэтай палітычнай гульні церпяць простыя, ні ў чым не вінаватыя людзі.

Нэллі ЗІГУЛЯ.

Добрая традыцыя

У новы навучальны год — з выдатным настроем

Ранцы з канцільярскім прыладамі, пазнавальныя гульні, салодкія падарункі ўручыў учора старшыня Гомельскага аблвыканкама Геннадзь САЛАВЕЙ дзецям з сям'і Мушкавец, якая пражывае ў адным з новых мікрараёнаў абласнога цэнтара, паведамляе БелТА.

Маці, Таццяна Мушкавец, адна выхоўвае дачку і трох сыноў. Усе дзеці школьнікі. Тры гады таму кіраўнік рэгіёна пазнаёміўся з гэтай сям'ёй, калі ўручаў ранцы са школьнымі прыладамі малодшым хлопчыкам у рамках акцыі «Збяром партфель першакласніку». З таго часу ён кожны год віншуе юных Мушкаўцоў з надыходзячым Днём ведаў, цікавіцца поспехамі і планами на будучыню.

Сёлета ўсе чацвёра пойдучы ў новую школу № 75, якая ўрачыста адкрыецца сёння, 1 верасня. Геннадзь Салавей пажадаў цікавай і добрай вучобы ў новай установе. «У ёй створаны ўсе ўмовы і для дзяцей, і для настаянікаў, і для бацькоў», — сказаў ён.

Больш за 1,2 тысячы дзяцей з Гомельскай вобласці ўжо атрымала

школьныя наборы падчас акцыі «Збяром партфель першакласніку», паведамлілі ў галоўным упраўленні адукацыі аблвыканкама. Падтрымку пры падрыхтоўцы да школы атрымліваюць малазабяспечаныя, шматдзетныя сем'і, сіроты і дзеці, якія засталіся без апекі бацькоў. У дабрачынным марфоне бяруць удзел прадстаўнікі ўлады, прадпрыемствы, грамадскія арганізацыі.

Акрамя таго, рэгіянальным комплексам мерапрыемстваў па рэалізацыі дзяржпраграмы «Здароўе народа і дэмаграфічная бяспека» бюджэты раёнаў і Гомеля прадугледжаны

сродкі на вылату адназровай матэрыяльнай дапамогі да навучальнага года шматдзетным сем'ям. «На сёння на гэтыя мэты вылучана дзяржаўная адрасная сацыяльная дапамога 602 сем'ям (1737 дзяцей) на амаль 900 тысяч рублёў», — удакладнілі ў галоўным упраўленні адукацыі.

Праз салоны «Міласэрнасць» тэрытарыяльных цэнтраў сацабслугоўвання насельніцтва гуманітарную дапамогу атрымалі 573 малазабяспечаныя і шматдзетныя сем'і, у якіх выхоўваюць 1620 дзяцей.

Матэрыяльную дапамогу на падрыхтоўку дзяцей да школы аказваюць і па месцы работы бацькоў з малазабяспечаных і шматдзетных сем'яў — як за кошт сродкаў прафсаюзных арганізацый (яе далі 4151 дзіцяці на суму звыш 157 тысяч рублёў), так і сродкаў наймальніку (накіравана больш за 304 тысячы рублёў для 3659 дзяцей).

У новым навучальным годзе ў Гомельскай вобласці ў першыя класы прыйдзе больш за 17 тысяч дзяцей.

Надвор'е

І ЗНОЎ ХАЛАДНАВАТА І ДАЖДЖЛІВА...

Хоць у цэлым жнівень аказаўся блізка да кліматычнай нормы

Халоднае дажджлівае надвор'е чакаецца ў Беларусі на гэтым тыдні, паведамлілі ў Рэспубліканскім цэнтры па гідромэтаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды.

У мінулыя выхадныя ў Беларусі назіралася дажджлівае і халаднаватае надвор'е, у асобных раёнах краіны адзначаліся моцныя дажджы. У цэлым, жнівень па тэмпературным фоне аказаўся блізка да сваёй кліматычнай нормы і вельмі шчодры на апады.

Паводле папярэдніх ацэнак, сума ападкаў за месяц на большай частцы тэрыторыі краіны склапа 1-1,5 нормы, а па захадзе ападкаў выпала ў два разы больш за норму, распавялі ў «Белгідромеце».

На гэтым тыдні ў Беларусі чакаецца няўстойлівае і халоднае надвор'е. У аўторак, 31 жніўня, пад уплывам актыўных атмасферных фронтаў на большай частцы тэрыторыі краіны пройдуць дажджы, месцамі наваліцца і моцныя дажджы. Уначы і ранішня гадзіны ў асобных раёнах краіны чакаецца туман. Тэмпература паветра ўначы складзе 11-17 градусаў вышэй за нуль, днём будзе 16-22 градусаў цяпла.

У сераду, 1 верасня, ноччу месцамі па паўночным захадзе, днём на большай частцы тэрыторыі краіны пройдуць кароткачасовыя дажджы. Уначы і ранішня гадзіны месцамі чакаецца туман. Тэмпература паветра ўначы складзе 8-14 градусаў вышэй за нуль, днём — 16-22 градусаў.

У другой палове тыдня чакаецца паступленне ў Беларусь няўстойлівых і больш прахалодных паветраных мас з паўночнага захаду Еўропы. Ападкаў стане менш, яны будуць мець кароткачасовы характар, але тэмпературны фон яшчэ панізіцца і будзе ў сярэднім на 3-5 градусаў ніжэй за кліматычную норму. Усталюецца халоднае надвор'е.

У чацвер, 2 верасня, месцамі па краіне пройдуць кароткачасовыя дажджы. Тэмпература паветра ўначы складзе 6-12 градусаў вышэй за нуль, днём — 12-17 градусаў цяпла.

Сяргей РАСОЛЬКА.

«Мост дружбы»

ПА ВЫНІКАХ КОНКУРСУ АПАВЯДАННЯЎ

У Выдавецкім доме «Звязда» падрыхтаваны і перададзены ў друкарню чарговыя, пяты па ліку, зборнік апавяданняў маладых беларускіх і расійскіх пісьменнікаў «Мост дружбы».

Кніга стала добрай традыцыяй і выходзіць адзін раз на два гады. Пад адной вокладкай збіраюцца творы пераможцаў конкурсу маладых літаратараў Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі на найлепшае апавяданне.

У раздзел «Маладыя расійскія пісьменнікі» ўвайшлі творы Аліны Асокінай «Надзя», Лізаветы Сафіўлінай «Дзень звычайнага каня», Кацярыны Багданавай «Чароўны свет», Ефрасіні Капусцінай «У Пецярбургу не ўсе дома», Ганны

Самковай «Закон жыцця». А раздзел «Маладыя беларускія пісьменнікі» прадстаўляе наступныя творы: «Дзяўчына Міра» Лінды Рандзір, «Застацца чалавекам: рэфлексія пасля працыванна Васіля Быкава» (эсэ) Рамана Казлоўскага, «Запаветнае жаданне» Юліі Макарэвіч, «Водар базу: Палескія паланэз» Сяргея Кавалёва, «Саўгас на беразе Табола» Максіма Сямёнава. Творы паддзены на дзвюх мовах — на мове арыгінала і ў перакладзе: апавяданні расійскіх аўтараў — паруску і ў перакладзе на беларускую мову; апавяданні беларускіх празаікаў — у арыгінале, па-беларуску і ў перакладзе на рускую мову. Перакладчыні — Н. Крыцкая, Т. Курмазія. Ілюстрацыі да кнігі падрыхтаваў мастак Каміль Камал.

Сяргей ШЫЧКО.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦА

Байдэн заснуў на прэс-канферэнцыі з прэм'ер-міністрам Ізраіля

Прэзідэнт ЗША Джо Байдэн заснуў на прэс-канферэнцыі з прэм'ер-міністрам Ізраіля Нафталі Бенетам. Пра гэта паведамляе выданне Middle East.

Перагаворы паміж Байдэнам і Бенетам праходзяць у ЗША. На прэс-канферэнцыі кіраўнік урада Ізраіля гаварыў пра новы этап дружбы паміж амерыканскім і ізраільскім народамі. У гэты час лідар ЗША нерухома сядзеў насупраць з заплушчанымі вачыма. Рэпарцёр CNN Дэнніэл Дэйл назваў у сябе ў Twitter навіны аб прэзідэнце ЗША, які заснуў, «лухтой». Паводле яго слоў, Байдэн не толькі не спіць, але і «тут жа адкавае» суразмоўніку.

Раней Байдэн пераблытаў амерыканскіх прэзідэнтаў Барака Абама і Дональда Трампа. Ён сказаў, што ў 2009 годзе прэзідэнт Трамп даручыў тагачаснаму віцэ-прэзідэнту Байдэну заняцца крызісам аўтамабільнай прамысловасці ў ЗША. Такое непаразуменне цяперашні амерыканскі лідар назваў «агаворкай па Фрэйду».

На прэзідэнцкіх выбарах 2020 года Трамп часта «троліў» Байдэна, называючы яго «Джо, які спіць».

Рост захваральнасці на каранавірус у ЗША паставіў пад пагрозу запускі ракет у космас

Нацыянальнае ўпраўленне ЗША па аэранаўтыцы і даследаванні касмічнай прасторы (NASA) баіцца затрымак з пускмі ракет. Гэта звязана з неабходнасцю перанакіраваць пастаўкі вадкага кіслароду з амерыканскіх касмадрамаў у бальніцы з-за рэзкага росту захваральнасці на COVID-19 у ЗША. Пра гэта інфармуе агенцтва Bloomberg са спасылкай на заяву NASA.

Як адзначаецца, вострая патрэба ў медыцынскім вадкім кіслародзе з-за пандэміі паўплывала на дастаўку неабходнага для запуску вадкага азоту. Такія буйныя амерыканскія кампаніі як SpaceX, ULA і Virgin Orbit выкарыстоўваюць кісларод, астуджаны да вадкай формы, у якасці паліва для запуску сваіх ракет.

Як вядома, звадкаваны кісларод выкарыстоўваецца для падтрымальнай тэрапіі заражаных каранавірусам пацыентаў. Паколькі хворыя, якія знаходзяцца на апаратах ШВЛ, маюць патрэбу ў кіслародзе, ім аддадзены прыярытэт у ланцужку паставак таварнага газу.

«Людзі вышэйшыя за ўсё», — прыводзіць Bloomberg словы віцэ-прэзідэнта па тэхнічных і нарматыўных пытаннях Асацыяцыі сіснутага газу ЗША Рычарда Крэйга. Рычард Крэйг дадаў, што некаторыя вытворцы пашырылі геаграфію транспарціроўкі газу і пачалі перавозіць вадкі кісларод у радыусе 300—500 км ад вытворчых пляцовак.

Вераснёўскі запуск спадарожніка назірання за Зямлёй Landsat 9 ужо быў адкладзены на тыдзень з-за абмежаванняў, з якімі сутыкнуўся пастаўшчык газу Airgas.

Памёр былы прэзідэнт МАК Жак Раге

Былы прэзідэнт Міжнароднага алімпійскага камітэта (МАК) Жак Раге памёр 29 жніўня на 80-м годзе жыцця, паведамлілі БелТА ў прэс-службе МАК Беларусі. Аб прычынах смерці функцыянера не паведамляецца.

Бельгіец узначальваў МАК з 2001-га да 2013 года, стаўшы пераемнікам Хуана Антонія Самаранча. Пасля сыходу з гэтага паста Жак Раге стаў ганаровым прэзідэнтам арганізацыі.

Пад кіраўніцтвам бельгіяца МАК імкнуўся стварыць больш магчымасцяў для краін, якія развіваюцца, удзельнічаць у вылучэнні гарадоў на конкурс за права праводзіць Алімпійскія гульні. Жак Раге значную частку жыцця працаваў хірургам-артледам, прафесійна займаўся парусным спортам. 16 разоў выйграваў чэмпіянат сваёй краіны і быў удзельнікам трох Алімпіяд.

Нашы людзі

«Чытаю газету з сямі гадоў...»

Прыемным сюпрызам для пенсіянера з аграгарадка Мышкавічы Кіраўскага раёна Міхаіла Мірановіча стаў нядаўні візіт прадстаўнікоў Выдавецкага дома «Звязда»: Міхаіл Іванавіч стаў пераможцам конкурсу, які праводзіцца для падпісчыкаў газеты «Звязда». У якасці суперпрыза яму была ўручана мотакаса.

Міхаіл Мірановіч родам з Чэрвеньскага раёна. У калгас «Рассвет» імя К. П. Арлоўскага разам з сям'ёй пераехаў у далёкім 1977 годзе — вельмі спадабалася яму тут, выраслы застаць у знакамітай гаспадарцы. І ніколі не пашкадаваў — старанна працаваў кіроўцам да самага выхадна на заслужаны адпачынак.

Як прызнаўся пенсіянер, газету «Звязда» стаў чытаць з сямі гадоў. Тады выпісалі яе бацькі. Да гэтага часу памятае Міхаіл Іванавіч першую нататку, якую прачытаў, — яна напіла назву «Віншаванні савецкім жанчынам». А пасля і сам пастаянна выпісваў газету.

Цікава, што гэта ўжо чацвёрты прызд «Звязды», які выйграе герой гэтых радкоў. І ўсе вельмі патрэбныя для гаспадаркі, якую вядзе Міхаіл Мірановіч. Першым стала электрамасарубка, затым быў тапор-калун і электрадзель. І вось цяпер — мотакаса. Яна, задаволена адзначыў пераможца конкурсу, стане добрым памочнікам у навадзённай парадку на падворку.

ЧАЛАВЕК З НАРОДА

Участковы інспектар з Уздзенскага раёна да кожнага мае свой падыход

Аляксандр БАБІЧ — на Уздзеншчыне асоба вядомая. Ва ўсіх разе, на тэрыторыі Слабодскага сельскага Савета яго ведае кожны. Участковага рэдка калі можна застаць у яго кабінце. Кожны дзень ён аб'язджае замацаваныя за ім вёскі, сустрэаецца з насельніцтвам, цікавіцца надзённымі праблемамі — капітан міліцыі заўсёды ў курсе, чым жывуць людзі, што іх хвалюе.

Аляксандр БАБІЧ
удзячны сваёй прафесіі за тое, што можа дапамагчы людзям.

Не стаў мяняць звыклага ўладу ўчастковы інспектар міліцыі Уздзенскага РАУС і тады, калі да яго дзеля падрыхтоўкі публікацыі прыехалі карэспандэнты «Звязды». Аляксандр Бабіч прапанаваў сесці ў аўтамабіль і разам з ім прайнспектаваць тэрыторыю сельскага Савета, за бяспекі і правапарадку у якім міліцыянер нясе адказнасць. А гэта ні многа, ні мала — 50 вёсак!

Калі ўчастковаму рады

Першы наш прыпынак адбыўся ў вёсцы Даўгінава. Тут жыве мужчына, які стаіць на прафілактычным уліку ў міліцыі. Праўда, ужо прайшло некалькі месяцаў, як Сяргею Казючыц закардыраваўся. І усё дзякуючы ўчастковаму: менавіта апошні настаяў на тым, каб мужчына кінуў піць.

Участковаму рады ўсюды, куды б ён ні зайшоў, нават у сельскім Доме культуры.

Каля хаты — парадак. Цвітуць ружы, напоўнены ўраджаем грады. Акуратна і ў хаце — нават не скажаць, што яшчэ нядаўна тут гаспадарыць п'яніца. Калі мы прыехалі, Сяргея дома не было: мужчына працуе ў суседняй вёсцы на пілараме (каб не ўчасткова, напэўна, і дагэтуль сядзеў бы без работы). Нас сустрэла Марыя Мікалаеўна, яе маці, якой неўзабаве споўніцца 85 гадоў. Па яе вачах і ўсмешцы адразу стала зразумела: чалавеку ў пагонах тут рады.

— Я не ведаю, як мне яго аддзячыць, — кажа пра ўчастковага пенсіянерка. — Калі мой сын закардыраваўся, я ўбачыла бely свет. Дагэтуль жа знаходзілася ў дрэнным становішчы: сыны паміж сабой не ладзілі, малодшы выпіваў, скандаляў, нават біўся. І толькі Уладзіміравіч змог з ім справіцца. Дай Бог яму здароўя! Цяпер сын не п'е, працуе, мяне даглядае (Марыя Мікалаеўна рухаецца з дапамогай хадункоў: нядаўна яна зламала нагу. — **Аўт.**)

Раптам пенсіянерка скардзіцца на высокі ціск. Участковы цікавіцца, ці выклікала яна сёння ўрача. Пачушы адмоўны адказ, абяцае

патэлефанаваць фельчару і папрасіць, каб той прыехаў да Марыі Мікалаеўны.

— Не трэба яго турбаваць: у яго, як і ў вас, работы хапае, — кажа жанчына. Пра клопат інспектара яна ведае не па чутках: яе бацька-франтавік пасля вайны працаваў участковым. У міліцыі адслужыў 31 год. «Найбольш складаны час быў пасля вайны, — удакладняе Марыя Казючыц. — Я помню, як ён хадзіў з аўтаматам, бо паўсюль былі бандыты».

Для чалавека, які перажыў акупацыю, гэта вельмі важны перыяд ва ўласнай біяграфіі. Марыя Мікалаеўна расказала, як аднойчы немцы хацелі спаліць Даўгінава.

«Свой хлопец»

Аўтамабіль спыніўся каля Лашанскага сельскага Дома культуры. Акурат яго загадчыца Галіна Пінчук і культурарганізатар Наталля Трухан стваралі выразы з саломы — жанчыны рыхталіся да раённых «Дажынак».

— Уладзіміравіч — у нас часты госьць: калі нам патрэбна дапамога ўчастковага, ён ніколі не адмаўляе, — гаворыць Галіна Пінчук. — Умее пагаварыць з людзьмі, выслухаць іх. Кожны ў вёсцы ведае нумар тэлефона ўчастковага. Калі трэба тэрмінова вырашыць пытанне, да яго можна патэлефанаваць нават ноччу.

— У нас якраз нядаўна была сітуацыя, — дапаўняе калегу Наталля Трухан. — Гарадскія дзеці паблілі вокны ў старым будынку сельскага Савета. Іншы адрозны склаў бы пратакол. Наш участковы перш высветліў, хто гэта зрабіў, звязавшы з бацькамі дзяцей. Тыя ў кароткі тэрмін усё адрамантавалі. І сітуацыя выправілася, і біяграфія ў дзяцей не сапсавалася. І так ва ўсіх пытаннях: перш чым прымаць канкрэтныя рашэнні, ён разбіраецца ў кожнай сітуацыі. Адным словам, свой хлопец, чалавек з народа.

І гэта сапраўды так. Аляксандр Бабіч жыў у суседняй вёсцы Гарадок, хадзіў там у школу. Таму ён які ніхто ведае, як уладкаваны яскравы чалавек, чым ён жыве, якія ў яго клопаты. Невыпадка не толькі за прафесійныя, а і за чалавечыя якасці ўчастковы заслужыў і аднаслычан аўтарытэт. Дзеці ўвогуле ад яго ў захапленні: участковы і фуражкі даць ім прымераць, і ў службовым аўтамабілі сфатаграфавання.

— У мяне сын непаўналетні дзямі кажа: «Мама, бачыў сёння, па вёсцы Бабіч ездзіць, значыць, дамоў прыйду не пазней за адзінаццатую вечара», — расказвае Наталля Трухан.

— А калі хтосьці будзе п'яны валяцца, перш чым скласці пратакол, Аляксандр Уладзіміравіч звязе яго дадому ці ў бальніцу, каб з чалавекам, не дай Бог, нічога не здарылася, — заўважае загадчыца Дома культуры.

Калі дома — алкаголік

Аб афіцэрскіх пагонах Аляксандр Бабіч марыў з дзяцінства. У міліцыю прыйшоў пасля службы ў войску. Спачатку быў кіроўцам ў дэжурнай часці. А пасля заканчэння Магілёўскага інстытута МУС стаў участковым інспектарам. Пра такіх кажуць: дзе нарадзіўся, там і спатрэбіўся. Кажуць таксама інакш — чалавек на сваім месцы.

— З людзьмі трэба быць простым, размаўляць на іх мове, — перакананы Аляксандр Бабіч. — У нашым раёне пражывае розны кантынгент, і з кожным трэба знайсці агульную мову. Напрыклад, гарадскія людзі часта бачаць сітуацыю інакш, чым вясковцы. У мяне пазіцыя — у канфліктнай сітуацыі прымырыць людзей, бо калі яны пачынаюць пісаць адзін на аднаго заявы, жыць па-добра-судску ўжо ніколі не будзець.

Спыняемся ў вёсцы Баравыя. Пажылы мужчына пераходзіць дарогу ва неўстаноўленым месцы — па ўсім відаць, п'яніца. Участковы падыходзіць да яго, вітаецца. Гэтым разам мясцовы жыхар на дзіва цвярозы. Міліцыянер праводзіць з ім прафілактычную гутарку, і мы рушым далей.

Праз некалькі метраў робім прыпынак каля хаты яшчэ аднаго аматара моцных напояў. Яго жонка акурат на падворку — мые дыванкі. Участковы пытаецца ў жанчыны, як справы, ці не крыўдзіць яе муж. Яна сціпла кідае некалькі нейтральных фраз: хутчэй за ўсё, саромеецца журналістаў. Неўзабаве выходзіць з хаты і гаспадар. Вядома, «пад мухай».

— Калі пойдзеш на работу, Геннадзь? — пытаецца ў яго Аляксандр Бабіч.

— А навошта мне працаваць? — не разумее той. — Зямля дапамагае. У мяне ж гаспадарка, агарод — пражывём як-небудзь.

Як потым высветлілася, гаспадарка тая — дзве свінні ды качкі. Але за імі, як і за агародам, даглядае не ён, а жонка. Марына Салавей — маці пярэрых дзяцей. Усё жыццё адпрацавала на мясцовым цялятніку. Дзеці ўжо выраслі, але яна працуе і цяпер — на хлеб з маляком зарабіць жа нехта павінен.

— Можна, кадыравацца будзем? — каторы раз пытаецца ў яе мужа ўчастковы.

— Я, напэўна, па ўзросце не падыходжу, — як можа, выкручваецца Генадзь.

Пакуль едем у іншую вёску, участковы расказвае пра лёс гэтай беднай жанчыны. Мала, што ў яе амаль усё жыццё вылівае муж, з алкаголем пасябраваў яшчэ і адзін з сыноў. Выпівалі разам з бацькам, а потым скандалілі — не раз Марына разам з малодшымі дзецьмі вымушана была начаваць на ферме. Аляксандру Бабічу удалася адправіць бацьку з сынам на лячэнне ў ЛПП. Сын са спіртным завязав, на гаспадару пакуль не могуць знайсці ўправа.

— Я абсалютна не дрплю п'яніці, — прызнаецца ўчастковы. — Асабліва ў сем'ях, дзе выходзіць дзяцей. Часта бывае, што бацькі здымаюцца з прафілактычнага уліку, а іх дзеці туды становяцца — а усё таму, што раслі на дрэнным прыкладзе.

Свой падыход да кожнага

Па дарозе заехалі на ААТ «Асілкас», які, дарэчы, да 2003 года быў калгасам «Звязда». Сельскагаспадарчае прадпрыемства спецыялізуецца на жывёлагадоўлі, вырошчвае збожжавыя. У агарыўці цяпер — гарачая пара. Не ўбаку ад уборачнай кампаніі застаюцца і супрацоўнікі міліцыі: у іх на кантролі — спраўнасць тэхнікі. Дбаюць людзі ў пагонах і аб тым, каб не дапусціць крадзяжоў. На папярэджанне падобных сітуацый працуе і Аляксандр Бабіч. Некалькі разоў

на тыдзень ён наведвае тры прадпрыемствы сельскагаспадарчага профілю, якія замацаваны за яго ўчасткам.

— Калі людзі рэгулярна бачаць чалавека ў пагонах, наўрад ці хтосьці з іх пойдзе на злычынства, — упэўнены дырэктар ААТ «Асілкас» Валерый МАЙСЮК. — Увогуле ўзаемадзейненне з міліцыяй дае свой плён. Гэта дысцыплінуе, заўсёды трымае ў тонусе.

Дзякуючы ўчастковаму, закардыраваўся сын Марыі КАЗЮЧЫЦ. Цяпер у іх сям'і — мір і спакой.

Дарэчы, нават мясцовыя п'яніці, калі бачаць у краме свайго ўчастковага, адразу ж перадумваюць набываць алкаголь. Магчыма, яны прыйдуць па віно пазней, калі Уладзіміравіч паедзе. Пры ім жа яны прыстойныя, добрасумленныя людзі, якія прыйшлі ў краму выключна па хлеб або цукар.

— Мы ўсё нашага ўчастковага паважаем, — прызнаецца прадзвец магазіна ў вёсцы Глінікі Наталля Адамовіч. — І не таму, што ён свой, мясцовы. Ён умее выслухаць, да кожнага знайдзе падыход. Калі праздэжае злоя мадзіна, ніколі не абміне — заўжды зойдзе: спытае, як справы, што чуваць, якая патрэбна дапамога. Яго можна патурбаваць па любым пытанні і днём, і ноччу.

Карыстаючыся выпадкам, Наталля Адамовіч расказала супрацоўніку міліцыі, што яе суседзі пазярылі ў сваёй хаце цыганой, якія то агуркі-памідоры з чужога агарода выбіраюць, то па хаце, у якіх, праўда, ужо ніхто не жыве, ходзяць.

— Зразумей. Сёння ж прыеду, разбярэм, — паабяцаў Аляксандр Бабіч.

І ўпэўнена, сваё слова стрывае. Інакш не давяралі б яму так людзі, не звярталіся б з лубой нагоды. Адчуваецца, што ўчастковага тут не проста паважаюць, а любяць — а тое, гадажціся, неабходна яшчэ заслужыць.

Вераніка КАНЮТА.
Фота Аліны МАЗАВЕЦ.

Уздзенскі раён.

На кантролі ў міліцыянера і тыя, хто нідзе не працуе.

Прызванне

НА СЛУЖБЕ З СЯБРАМ

У тандэме з нямецкай аўчаркай па мянушцы Арэс кінолаг Дзмітрый Ярашук паспяхова раскрывае злачынствы

У Мінскім гарадскім упраўленні Дэпартамента аховы Міністэрства ўнутраных спраў разам з супрацоўнікамі міліцыі нясуць службу і чатырохногія сябры. Дзкуючы сваім прыродным магчымасцям сабакі (у асноўным, нямецкай аўчаркі) здольныя выйсці на след меркаванага злачынцы, знайсці наркатыкі або выбухова-небяспечныя рэчывы, а таксама адшукаць чалавека, які заблудзіўся. Нават праз шмат гадоў пасля забойства браты нашы меншыя могуць ідэнтыфікаваць злодзее па яго біялагічным матэрыяле.

Падрыхтоўка — палова поспеху

— Сабака — гэта жывы арганізм, — звяртае ўвагу старшы інспектар — кінолаг гадавальніка службовых сабак Мінскага гарадскога ўпраўлення Дэпартамента аховы МУС Дзмітрый ЯРАШУК. — Гэта не машына, якую сабралі на канвееры. Дрэсіроўка сабакі пачынаецца прыкладна за 20 метраў да вальера і заканчваецца прыкладна за столькі ж. Палова поспеху заключаецца ў падрыхтоўцы да кантакту з жывёлінай. Калі кінолаг не настроены на работу, не ўпэўнены, з чаго пачаць і як правесці трэніроўку, то лепш і не брацца, бо памылка будзе нямяла.

Дзмітрый Ярашук у кіналогіі — не навічок. Да сталічнага Дэпартамента аховы малады чалавек служыў у Камянецкім аддзяленні Дэпартамента аховы, затым у Брэсцкім абласным упраўленні. Прышоў у міліцыю пасля трэцінай службы ва ўнутраных войсках. І так палюбіў тое, чым займаецца, што ў іншай прафесіі сябе ўжо не ўяўляе. У вёсцы, дзе ён нарадзіўся і рос, заўсёды былі сабакі.

У Мінск Дзмітрый перавёў не так даўно. Разам са сваім гаспадаром на новае месца службы прыбылі і нямецкая аўчарка па мянушцы Арэс. Дагэтуль кінолаг працаваў з сабакамі, які таксама носяць імя міфалагічнага бога, — Зеўса. Нямецкая аўчарка добраасмеленая адслухвала свой тэрмін (пенсійным

узростам у кіналогіі лічыцца восем гадоў) і была спісана. Аднак са сваім гаспадаром яны па-ранейшаму разам, хоць і бачацца ўжо не так часта, як раней, — Зеўс жыў у бацькоў Дзмітрыя.

Паступовая нагрузка

Другога свайго гадаванца супрацоўнік міліцыі знайшоў сабе сам. І ніколі не пашкадаваў аб сваім выбары: Арэс вельмі разумны і дысцыплінаваны сабака, а яшчэ ён заўсёды адчувае настрой свайго гаспадара. Да пераезду жывёліна аднеслася добра, адаптацыю вытрымала і цяпер паспяхова спраўляецца са сваімі службовымі абавязкамі — сабака спецыялізуецца на пошуку людзей.

— Навучыць сабаку знаходзіць чалавека — справа не адной трэніроўкі, — расказвае Дзмітрый Ярашук. — Займацца патрэбна рэгулярна. Нават нягледзячы на тое, што на справе ён паказвае добрыя вынікі, усё трэба рабіць паступова. У два месяцы мы прывучаем сабаку спакойна адносіцца да ашыйніка, знаёмім з ланцужком, цацкамі, паказваем вызначанае месца для ежы і адпачынку. Па дасягненні ім пяці-шасцімесячнага ўзросту даводзіцца камандамі агульнага курса: «сядзець», «ляжачы», «да мяне».

Затым наступае час для спецыяльных камандаў. Напрыклад, сабаку вучаць абнюваць рэчы, якія ўтрымлі-

Лейтэнант міліцыі Дзмітрый ЯРАШУК і яго памочнік па мянушцы АРЭС.

ваюць пах чалавека, якога шукаюць. У далейшым гэты навык будзе прымяняцца ў следчай рабоце, у пошуку ў памяшканні, на мясцовасці, падчас догляду чалавека. Са сталеннем і ростам жывёліны комплекс задач павялічваецца. Аднак нагрузка павінна ўзрастаць неастрэважна.

— Трэніроўкамі займаюцца нават самыя лепшыя сабакі, — тлумачыць лейтэнант міліцыі. — Жыццёвыя сітуацыі, у якіх мы прымяняем сваіх гадаванцаў, самыя разнастайныя. Двух аднолькавых выпадкаў не бывае. Таму ў працэсе падрыхтоўкі мы мадэлюем самыя разнастайныя, для таго каб падрыхтаваць сабаку да рэальных умоў.

Па слядах злачынцаў

Кінолагі не толькі трэніруюць сабак да пошукавай дзейнасці, яны яшчэ і нясуць усяю адказнасць за сваіх чатырохногіх падлепных: кор-

мяць, гуляюць з імі, ажыццяўляюць паўнаважны догляд. І, вядома ж, працуюць: выязджаюць на месцы злачынстваў, ахоўваюць пэўныя аб'екты, ажыццяўляюць пошук людзей. Па словах спецыялістаў, нямецкая аўчарка лічыцца найбольш універсальнай у выкананні пастаўленых задач.

Арэс неаднойчы выводзіў Дзмітрыя на след зламыснікаў, даламагаў ушукі людзей. Асабліва шмат работы ў нямецкай аўчаркі восенню, калі пачынаецца сезон грыбоў. Калі яны яшчэ служылі на Брэсцчыне, людзей у лесе шукалі часта. Найбольш запомніўся пошук старэнькай бабулі, якая, маючы праблемы з памяццю, пайшла ў грыбы. Своечасова заблі трывогу сваякі. Кінолаг разам з сабакамі знайшлі пенсіянерку ўжо без прытомнасці. Аднак медыкі хутка прывялі бабулю ў нармальны стан.

Аднойчы Дзмітрый з Арэсам знайшлі злачынцаў па

гарачых слядах. У міліцыю паступіла паведамленне аб тым, што невядомыя ўлезлі ў хату, укралі «кёрхер», магнітафон, а таксама іншую бытавую тэхніку. Затым зладзеі прыйшлі да сябе дамоў і пачалі гэтую справу адзначаць. Аднак «святая» доўжылася нядоўга: зламыснікі, якія вельмі імкнуліся не пакінуць пасля сябе ніякіх доказаў, нават падумаць не маглі, што іх выкрые звычайны сабака.

За гаспадара гарой

Як высветлілася, сабака ідэальна счытваюць настрой чалавека. Арэс добра ведае, калі яго гаспадар прыходзіць на службу: супрацоўнік міліцыі яшчэ нават не падыйшоў да вальера, а яго сабака ўсім сваім выглядам паказвае, што ён у курсе, што Дзмітрый ужо тут.

Спецыялісты аднагалосна сцвярджаюць: сабака і гаспадар павінны быць ад-

наго тыпу тэмпераменту. Толькі ў такім тандэме будзе поспех. А яшчэ, на думку кінолагаў, у працэсе падрыхтоўкі і службы не пажадана мяняць гадаванцаў. Жывёла прывыкае да аднаго чалавека. Парушаны кантакт можа негатыўна сказацца на рабоце. І дарэчы, каманды сабака выконвае выключна тады, калі яны паступаюць ад свайго гаспадара. А тое, што жывёліна стаіць за яго гарой, нават тлумачыць не трэба.

Аб гэтым сведчыць і адзін з выпадкаў, які быў у практыцы Дзмітрыя Ярашука. Адночы з Арэсам яны прыбылі ў парк — паступіла паведамленне, што каля жылых дамоў (а была ўжо глыбокая ноч) група маладых людзей ужывае спіртныя напоі, гучна сябе паводзіць. Аказалася, у парк — сяме-ра неадэкватна настроеных мужчын. Адзін з іх з незразумелымі намерамі наблізіўся да лейтэнанта міліцыі. За свайго гаспадара заступіўся Арэс. П'янай кампаніі больш не трэба было нічога тлумачыць, і мужчыны разышліся па дамах.

Сёння Дзмітрый Ярашук са сваім Арэсам не толькі ажыццяўляюць пошукавыя мерапрыемствы, а яшчэ вучаць тонкасцы прафесійнага майстэрства тых, хто таксама плануе звязаць сваю службу з кіналогіяй.

— Не кожны можа быць кінолагам, — упэўнены праваахоўнік. — Сабак трэба любіць. Падыход да кожнага гадаванца індывідуальны. Грубая памылка — пераносіць манеры зносін паміж людзьмі на сабаку. З адным сабакамі пэўны метады працы, з іншым трэба праявіць творчасць, часам нават вынаходніцтва. З сабакамі бачыш вынік свайой работы. А гэта дарагога вартая.

Вераніка КАНЮТА.

Праблема

НЕ ТРАПІЦЬ У НАРКАПАЛОН

Увага супрацоўнікаў міліцыі накіравана на прафілактыку

Сёлета ў краіне назіраецца значны рост нарказлачынстваў. Аб гэтым расказаў часова выконваючы абавязкі намесніка начальніка першага ўпраўлення галоўнага ўпраўлення па наркантраволі і супрацьдзеянні гандлю людзьмі Міністэрства ўнутраных спраў Аляксандр ХІЛО:

— Асаблівую трывогу выклікае рост перадазіровак сярод непаўналетніх, а таксама рост смяротных перадазіровак з іх удзелам. Да таго ж павялічылася колькасць выяўленых і спыненых каналаў распаўсюджвання наркатыкаў, а таксама фактаў перамяшчэння наркатыкаў праз дзяржаўныя граніцы. Найбольш распаўсюджаны наркатык у нашай краіне — марыхуана, сярод псіхатропаў — асабліва небяспечныя псіхаактыўныя рэчывы альфа-ПВП і параметыл-

эфедрон. Мы разумеем, што толькі комплексны падыход у прафілактыцы такіх злачынстваў — найлепшае рашэнне для іх змяншэння. Таму ўзмоцнена працуем менавіта ў гэтым кірунку.

Падлеткі цяпер у асноўным здзяйсняюць нарказлачынствы, у тым ліку асабліва цяжкія, праз інтэрнэт. Аб гэтым расказаў старшы інспектар па асаблівых дачыненнях аддзела арганізацыі работы інспекцый па справах непаўналетніх ўпраўлення прафілактыкі галоўнага ўпраўлення аховы правапарадку і прафілактыкі Міністэрства ўнутраных спраў Валеры АСКЕРКА.

— Менавіта там адбываецца вярбоўка маладых людзей для дзейнасці так званых кур'ераў або закладчыкаў. Камунікацыя адбываецца праз тэлеграм-каналы. Пры гэтым ніхто з іх не задумваецца пра наступствы як для сябе, так і для сваіх родных. Але найўна спадзяванца на беспакаранасць і

думачы, што можна пазбегнуць адказнасці. Хочацца нагадаць: шмат што залежыць ад выхавання нешапаўналетніх. Многія бацькі дагэтуль не ведаюць, што гаджэты і сасеткі не толькі даламагаюць у развіцці іх дзяцей, але і выклікаюць вялікую небяспеку. Не залезаць у асабістую прастору дзяцей, не ведаючы іх кола зносін, не заўважаючы змен у іх паводзінах, таты і мамы пазнаюць аб непрыемных наступствах занадта позна. Толькі ў першым паўгоддзі гэтага года ў арганізацыі аховы здароўя трапілі 228 маладых людзей, 58 з якіх памерлі, восем з якіх непаўналетнія.

Валеры Аскерка звярнуў увагу, што сёння змяніліся падыходы ў рабоце з падлеткамі: «Яны накіраваны на ранняе выяўленне ўжывання псіхаактыўных рэчываў дзецьмі, а таксама арганізацыю індывідуальнай прафілактычнай работы з імі. Запушчана работа цэнтрав па прафілактыцы наркаманіі, якія створаны ў Брэсце і Віцебску.

У маі падпісана пагадненне аб супрацоўніцтве па прафілактыцы наркаманіі паміж Міністэрствам ўнутраных спраў і Беларускай праваслаўнай царквой. Актыўная інфармацыйная работа з непаўналетнімі праводзіцца супрацоўнікамі міліцыі ва ўстановах адукацыі краіны. Акрамя таго, праводзіцца тэматычныя лекцыі, круглыя сталы, культурна-масавыя, спартыўныя і іншыя мерапрыемствы».

Кіраўнік каардынацыйнага цэнтрав Беларускай праваслаўнай царквы па супрацьдзеянні наркаманіі і алкагалізму ў гонар мучаніка Баніфацыя протаіерэй Дзіянсіі ПЯСЕЦКІ адзначае, што ўсё часцей маладыя людзі трапляюць пад агрэсіўны ўплыў прадстаўнікоў наркабізнесу ў пошуках лёгкага заробку і губяць свае жыцці, сваю будучыню, трапляючы ў месцы пазбаўлення волі.

— У такой сітуацыі мы не ставімся ўбакі і бачым рашэнне гэтай праблемы ва ўмацаван-

ні духоўнага імунітэту моладзі, фарміраванні сістэмы маральных каштоўнасцяў, якія не дазваляюць пераступіць парог закона і здзейсніць учынкi, якія прыводзяць да шкоды для жыцця і здароўя. Беларуска праваслаўная царква выдэе актыўнае супрацоўніцтва з установамі адукацыі ў сферы прафілактычнай работы з падлеткамі і моладдзю. Святары ўдзельнічаюць у правядзенні інфармацыйна-асветнічкіх мерапрыемстваў у навуковых установах, дзіцячых аздараўленчых лагерах, наведваюць класныя гадзіны, бацькоўскія сходы, праводзяць гутаркі з падлеткамі, якія знаходзяцца ў цяжкай сітуацыі. У школах сталіцы і ў старшакласнікаў цяпер рэалізоўваецца выязны выставачны праект «Будзь вольны і незалежны», скіраваны на папулярнызацыю здаровага спосабу жыцця.

Дар'я ШЛАПАКОВА.

ДАКУМЕНТЫ СВЕДЧАЦЬ ПРА ЗЛАЧЫНСТВЫ

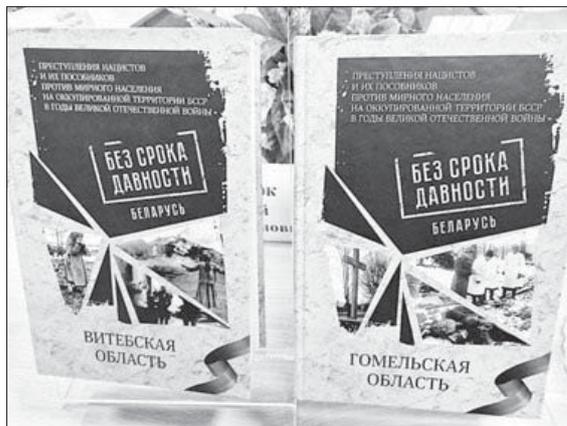
Да 75-годдзя Перамогі ў Расіі быў распчаты праект, прысвечаны збору матэрыялаў пра злачынствы на акупаваных тэрыторыях. У серыі «Без тэрміну даўнасці» ўжо выйшла 23 тамы — кожны па асобнай Расійскай вобласці. Менавіта расійскія калегі з Фонду гістарычнай памяці і асацыяцыі гісторыкаў Саюзнай дзяржавы звярнуліся да Нацыянальнага архіва Беларусі з прапановай зрабіць такую навукова-даследчую працу па кожнай з беларускіх абласцей.

Была праведзена каласальная работа, да збору дакументаў далучыліся Нацыянальны, абласныя і рэгіянальныя архівы. Цяжка пераацаніць значнасць гэтага шматтомнага праекта. Найперш гэта напамін сучаснікам, асабліва моладзі, пра беды і пакуты, якія прыносяць вайна, пра важнасць захавання і падтрымання ў грамадстве міру і згоды. Вялікая навуковая і практычная каштоўнасць гэтай работы. Унікальныя архіўныя дакументы, большасць з якіх прадстаўлены ўпершыню, — выдатны дапаможнік для вучоных, гісторыкаў, архівістаў, краязнаўцаў, выкладчыкаў вышэйшых і сярэдніх навучальных устаноў. Зборнікі могуць і павінны выкарыстоўвацца ў навукова-адукацыйным працэсе на ўсёх узроўнях. У нашай краіне ўзбуджана крымінальная справа па факце генацыду грамадзянскага насельніцтва ў гады Вялікай Айчыннай вайны, і гэтыя дакументальныя выданні ўжо выкарыстоўваюцца для збору доказнай базы ў ходзе расследавання.

савецкіх «спялых» даных з простым пералічэннем назваў населеных пунктаў сабраны дакументы, звязаныя з лёсам пэўных вёсак. Прычым назвы некаторых сцёртых з зямлі нацыстамі населеных пунктаў доўгі час заставаліся забытымі, і памяць пра іх вернула ў апошнія гады.

«Сёння мы, спадчыннікі Вялікай Перамогі, павінны адстойваць і ваяваць за свае заслугі ў спыненні страшэннай вайны».

Дарэчы, у Расійскай Федэрацыі падобная работа пакуляе толькі вядзецца. А ў нас на сайце Нацыянальнага архіва створана база даных аб спаленых вёсках. Гэты праект атрымаў працяг у серыі «Без тэрміну даўнасці» — асобным дадаткам там змешчаны спіс сельскіх населеных пунктаў (у тым ліку хутары і пасёлкі), знішчаных акупантамі цалкам ці часткова. «Падчас работы мы правялі ўдаклад-

Карта акупаванага Мінска.

біцца на месцах, мы спадзяёмся на моладзь. На аснове спісаў, якія мы падрыхтавалі, магчыма правядзенне краязнаўчай работы».

ВАЙНУ ВЫЙГРАЎ НАСТАЎНІК

Акадэмік — сакратар аддзялення гуманітарных навук і мастацтваў НАН Беларусі, доктар гістарычных навук Аляксандр КАВАЛЕНЯ заўважыў, што ў нашай краіне робіцца вельмі шмат па ўвекавечанні памяці. Створана звыш 12 тысяч навуковых прац, і работа не спыняецца. А выхад новай серыі «Без тэрміну даўнасці» сведчыць, што для нас падзеі Вялікай Айчыннай вайны заўсёды застаюцца актуальнымі. «Такія дакументальныя зборнікі важныя не толькі для навуковага асэнсавання, але і для фарміравання гістарычнага светапогляду падрастаючага пакалення. Сёння мы, спадчыннікі Вялікай Перамогі, павінны адстойваць і ваяваць за свае заслугі ў спыненні страшэннай вайны. Фальсіфікацыя гісторыі набыла міждзяржаўны ўзровень. Прымаюцца рэзалюцыі, якія фактычна прыраўноўваюць нацысцкую Германію і Савецкі Саюз. Гэта недапушчальна! Мы не павінны гэта ігнараваць! Новае выданне накіравана на тое, каб мы адстойвалі гістарычную праўду. Дакументальныя крыніцы паказваюць сутнасць фашыскай ідэалогіі, якая была накіравана на знішчэнне беларускага насельніцтва, наогул славян».

Злачынствы на акупаванай тэрыторыі не падлягаюць забываццю. Праграма масавага знішчэння была распрацавана загалды. Разбуралі савецкія гарады і вёскі,

бальніцы, школы, музеі, тэатры, бібліятэкі, жылыя дамы. У гады Вялікай Айчыннай вайны Беларусь панесла вялікія людскія страты. Пра злачынствы расказваюць зборнікі, падрыхтаваныя на высокім навуковым узроўні. Дакументы, прадстаўленыя ў серыі «Без тэрміну даўнасці», з'яўляюцца найважнейшым элементам барацьбы з фальсіфікацыйнай падзеяй акупацыі. Усе яны з'явіліся асновай для прыцягнення ваенных злачынцаў да крымінальнай адказнасці. Падобная работа была пачата яшчэ ў гады вайны, і сёння яна працягваецца, на тэрыторыі Беларусі і Расіі вядуцца даследаванні, звязаныя з масавымі забойствамі людзей. Адкрытае друкаванне дакументаў аб злачынствах з'яўляецца важным этапам супрацьдзеяння рэабілітацыі нацызму ў абедзвюх краінах.

«Зборнік будзе дапамагаць развіццю і захаванню памяці, але мы сёння павінны звярнуць увагу не толькі на трагедыю вайны, але і на героізм і мужнасць, змаахварнасць людзей, якія ўзяліся абараняць Радзіму. Добраахвотнікамі на фронт ішлі вучні выпускных класаў, якія толькі ў чэрвені скончылі школу, запісаліся цэлымі групамі, камсамольскімі брыгадамі, студэнцкімі атрадамі. Які патрыятычны ўздым! Вайну выйграў настаўнік, які выхаваў такое пакаленне».

ПОМНІЦЬ ПРАЎДУ

Увогуле, дзяржархівамі праводзіцца значная работа па публікацыі дакументаў, прысвечаных маладаследаваным старонкам гісторыі нашай краіны. Толькі за апошнія пяць гадоў выдадзена каля дзясятка такіх зборнікаў, у

тым ліку сумесных з расійскімі калегамі. Зараз актыўна вядзецца кансультацыйная і метадычная работа па дапамозе пракураторы ў расследаванні злачынстваў нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Вучоны сакратар Дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны Валерый НАДТАЧАЕЎ упэўнены: «Чалавек, які чытае такія зборнікі, у праве сказаць: «Я ведаю праўду». Там няма папулізму, ёсць скрупулёзная навуковая работа. Сабраныя матэрыялы дазваляюць сфарміраваць аб'ектыўную карціну».

«Важна было паказаць тое, што адбывалася, не толькі праз прызму савецкіх дакументаў, але і дакументы ваенных злачынцаў, арганізацый, якія здзяйснялі палітыку генацыду на акупаванай тэрыторыі. Шырока прадстаўлены дакументы нямецкіх карных падраздзяленняў, падраздзяленняў Вермахта, — паведаміў Вячаслаў Селяменеў. — Вельмі многія злачынствы на тэрыторыі нашай і іншых рэспублік, краін Еўропы здзейснілі ваеннаслужачыя Вермахта. У нашым распараджэнні аказалася новая каштоўная крыніца. У 2001 годзе з Цэнтральнага архіва Камітэта дзяржаўнай бяспекі нам перадалі 2897 крымінальных спраў на замежных ваеннапалонных, якіх судзілі ў тым ліку і за ваенныя злачынствы ў пасляваенны перыяд. З гэтых спраў шмат матэрыялаў прадстаўлена ў нашых зборніках. Самі ваенныя злачынцы распавядаюць пра тое, што чынілі на нашых землях. Калі мы прыводзім уласныя дакументы, часта заходнія гісторыкі не асабліва звяртаюць на іх увагу. Калі ж гавораць самі тыя, хто здзяйсняў злачынствы, ужо не адкруцішся».

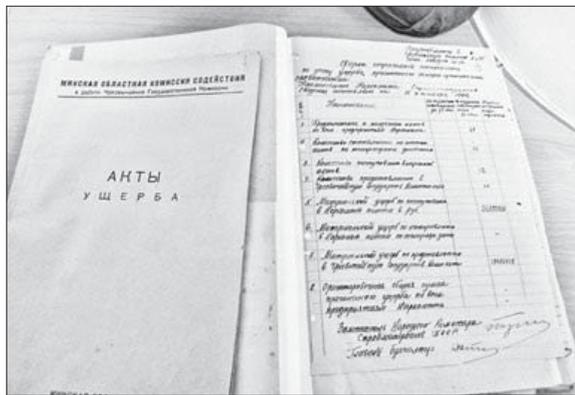
«Сядзячы ў архівах, прасячыць лёс спаленых вёсак практычна немагчыма, гэта праца павінна рабіцца на месцах, мы спадзяёмся на моладзь. На аснове спісаў, якія мы падрыхтавалі, магчыма правядзенне краязнаўчай работы».

Безумоўна, зборнікі будуць дапамагаць вяртаць імёны ахвяр і злачынцаў. У кнігі ўключаны савецкія дакументы, акты, якія складаліся па выніках даследаванняў месцаў забойстваў. Напрыклад, партызаны складалі акты, дзе пазначалі тых, хто быў забіты. Што датычыцца імёнаў злачынцаў, то іх падкажуць, у тым ліку і працякуюць даследаваць, якія маюцца ў беларускіх архівах. Натуральна, немагчыма было ўставіць у зборнік усе імёны ахвяр і катаў — туды ўключаны толькі самыя значныя дакументы.

У выніку атрымалася важнае абагульняльнае выданне, якое паказвае ў цэлым нацысцкі генацыд на тэрыторыі Беларусі. Падобна, бадай, ні ў савецкі, ні ў постсавецкі час яшчэ не выходзіла.

Зборнікі змяшчаюць фатаграфіі, якія дадзены Беларусі архівамі кінафотафондадакументаў. Для ўсіх беларускіх выданню было адабрана каля 200 ілюстрацый.

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

Акты ўрону, складзеныя падчас расследавання.

Серыя «Без тэрміну даўнасці» распавядае пра злачынствы нацыстаў і іх пасобнікаў супраць мірнага насельніцтва на акупаваных землях і размешчае архіўныя дакументы адпаведна сучаснаму тэрытарыяльнаму дзяленню.

Выданні ўключаюць чатыры дадаткі, сярод якіх «Спіс месцаў прымусявага ўтрымання грамадзянскага насельніцтва», «Спіс месцаў масавага знішчэння яўрэйскага насельніцтва». У папярэднія гады беларускія архівісты ўжо выдалі некалькі кніг, прысвечаных асобным карным аперацыям, якія нацысты праводзілі на тэрыторыі Беларусі. Серыя «Без тэрміну даўнасці» з'яўляецца абагульняльнай работай, якая дазваляе ўбачыць не проста фрагменты той жахлівай карціны забойстваў і катаванняў, а ўсё цалкам. Сярод дадаткаў новых кніг таксама пададзены «Спіс найбольш буйных карных аперацый».

Беларускія архівы правялі неверагодную па аб'ёме працу, каб сабраць звесткі пра спаленне нашых вёсак. У адрозненне ад

ненне спісаў, пошукавых даных, інфармацыі аб вёсках, якія знішчаны, — падзяліўся кіраўнік аўтарскага калектыву, вядучы навуковы супрацоўнік Нацыянальнага архіва Рэспублікі Беларусь Вячаслаў СЕЛЯМЕНЕЎ. — Сёння па Віцебскай вобласці ўключаны 3542 населеныя пункты. І гэта лічба не канчатковая. Справа ў тым, што па некаторых вёсках у даследчыкаў няма нічога, акрамя дакумента, што вёска была знішчана. Няма інфармацыі пра колькасць спаленых дамоў, жыхароў. У базу мы ўключалі вёскі, дзе знішчана 25 і больш працэнтаў жылля. І гэту работу яшчэ трэба правесці. Па стацыйнасці мы можам гаварыць толькі аб колькасці спаленых вёсак, а колькі знішчаных населеных пунктаў пасля вайны аднавілася, мы пакуль скажаць не можам. Да гэтага часу няма ніводнага навуковага даследавання, прысвечанага пацярпелым вёскам. Не выпрацавана нават метадыка разліку стацыйнасці па спаленых вёсках. Сядзячы ў архівах, прасячыць лёс спаленых вёсак практычна немагчыма, гэта праца павінна ра-

Наймальнік — абітурыент: знайсці адзін аднаго

(Заканчанне.

Пачатак на 1-й стар.)

Між іншым, конкурс на асобныя спецыяльнасці ў ВНУ даходзіць у гэтым годзе да пяці чалавек на месца. Фактычна сітуацыя паўтараецца з год у год. Павышаным попытам у абітурыентаў карыстаюцца ІТ-спецыяльнасці, асобныя спецыяльнасці тэхніка-тэхналагічнага профілю, замежныя мовы, медыцынскія спецыяльнасці. Напрыклад, на «Стаматалогію» ў Беларускам дзяржаўным медыцынскім універсітэце

праходзіць бал на бюджэтнай форме навучання быў 387. Ён аказаўся яшчэ вышэйшы, чым у мінулым і пазамінулым годзе. На кожнае бюджэтнае месца на гэтай спецыяльнасці прэтэндавалі тры чалавекі з высокімі баламі. А ў БНТУ на спецыяльнасць «Механічныя і электрамеханічныя прыборы і апараты» конкурс быў больш за пяць чалавек на месца.

Усяго ў ВНУ на бюджэт залічана каля 26,5 тысячы чалавек (без уліку прыёму на завочную форму на сель-

скагаспадарчыя спецыяльнасці) і каля 22 тысяч — на платную форму атрымання адукацыі. «Прыём на завочную форму на сельскагаспадарчыя спецыяльнасці пройдзе з 15 лістапада да 5 снежня. Гэта досыць істотны аб'ём, планавыя лічы прыёму складаюць амаль тры тысячы чалавек», — дадаў Сяргей Каспяровіч.

На яго думку, заказчыкам кадрў трэба больш актыўна займацца прафарамацыяй навучанцаў.

«Сёння раскажаць «на пальцах», прышоўшы ў школу, аб той ці іншай прафесіі або спецыяльнасці немагчыма без прыцягнення заказчыка. Гэта работадавец павінен раскажаць, якія ёсць магчымасці для прафесійнага развіцця, пра асаблівасці будучай прафесійнай дзейнасці, пра ўмовы і аплату працы і гэтак далей», — разважае начальнік галоўнага ўпраўлення прафесійнай адукацыі.

Паводле яго слоў, трэба праводзіць мэтанакіраваную і карпатлівую працу, каб раз-

бураць стэрэатыпы адносна той ці іншай прафесіі. Напрыклад, у абітурыентаў ёсць стэрэатып, звязаны з умовамі працы ў сельскай гаспадарцы, таму маладыя людзі ўсё радзей выбіраюць аграрныя спецыяльнасці. І менавіта на спецыяльнасцях аграрнага сектара ў ВНУ ўтварыліся сёлета вялікія недаборы — больш за 400 чалавек.

— Трэба адзначаць прапланаванае ўнясенне змяненняў у заканадаўства, у прыватнасці, у новую рэдакцыю Кодэкса аб адукацыі, аб развіцці мэтавай падрыхтоўкі. Такая падрыхтоўка прадугледжвае ўжо не два зацікаўленыя бакі, а тры: гэта заказчык, абітурыент (у будучым студэнт) і ўстанова адукацыі. Трэба разумець, што прыём на мэтавую падрыхтоўку адбываецца па асаблівай траекторыі. Заказчык загадаў знаходзіць свайго будучага работніка (фактычна яшчэ за школьнай партай), заключае з ім дагавор, на працягу ўсяго перыяду навучання адбываецца суправаджэнне,

уключаючы, дзе гэта магчыма, дадатковыя стыпендыі і персаналізацыю працэсу навучання праз практыку, курсы і дыпломныя праекты. У выніку заказчык атрымае канкрэтнага спецыяліста, якога ён вёў на працягу ўсяго навучання. Акрамя таго, ёсць пэўныя патрабаванні па часе работы па спецыяльнасці. Напрыклад, пасля вышэйшай адукацыі «мэтавікі» павінны адпрацаваць не менш за пяць гадоў на свайго заказчыка. А гэта ўжо дае надзею, што спецыяліст замацуецца на канкрэтным рабочым месцы, — дадаў Сяргей Каспяровіч.

Прыёмная кампанія на ўзровень сярэдняй спецыяльнай адукацыі скончылася 18 жніўня. Па яе выніках залічаны 36,4 тысячы навучанцаў. З іх 24,5 тысячы — за кошт сродкаў бюджэту, астатнія — на платнай аснове.

Што датычыцца запатрабаваных спецыяльнасцяў, дык традыцыйна ў іх ліку медыцынскія і ІТ-спецыяльнасці, а таксама спецыяльнасці профілю «мастацтва». «У нас

штогод даволі высокі праходны бал складваецца на спецыяльнасцях педагагічнага профілю на ўзроўні сярэдняй спецыяльнай адукацыі. Гэта сведчыць аб зацікаўленасці выпускнікоў пераважна дзявятых класаў у атрыманні педагагічнай адукацыі ў нашых каледжах, — падкрэслівае начальнік ўпраўлення прафесійнай спецыяльнай адукацыі Міністэрства адукацыі Аляксандра ПЯТРОВА. — Прыёмна адзначаць, што павысіліся балы на некаторыя тэхнічныя спецыяльнасці: гэта спецыяльнасці, звязаныя з аўтасэрвісам, тэхнічнай эксплуатацыяй транспартных сродкаў. Таксама ў некаторых установах адукацыі машынабудавання профілю праходныя балы былі вышэйшыя, чым у папярэднім годзе. Гэта звязана, у першую чаргу, з пераабсталяваннем нашых устаноў адукацыі, абнаўленнем зместу адукацыйных праграм, што ажыццяўляецца ў цесным узаемадзеянні з заказчыкамі кадрў».

Надзея НІКАЛАЕВА.

«Усе бацькі працуюць, і мы не можам ім адмовіць»

Дашкольная адукацыя сёння: праблемы і перспектывы

У мінулым навучальным годзе ў дашкольных установах краіны было адкрыта больш як 2,5 тысячы груп з беларускай мовай навучання, якія наведвала каля 38 тысяч выхаванцаў. Пра гэта расказала журналістам кансультант ўпраўлення дашкольнай адукацыі галоўнага ўпраўлення агульнай сярэдняй, дашкольнай і спецыяльнай адукацыі Міністэрства адукацыі Любоў Гарэлава.

У сталіцы ў 2018/2019 навучальным годзе налічваліся 144 такія групы, у 2019/2020-м — ужо 182, у 2020/2021-м — 187. У новым навучальным годзе (паводле папярэдняй інфармацыі аб камплектаванні) груп з беларускай мовай будзе ўжо 190.

НЕ ТОЛЬКІ БУДАЎНІЦТВА

— Расшэнне, на якой мове будзе вучыцца дзіця, прымаючы бацькі. Пры афармленні малога ў дзіцячы садок улічваецца іх жаданне на атрыманне дашкольнай адукацыі на адной з дзвюх дзяржаўных моў. Пры запінанні рэгістрацыйнай карткі, калі сям'я становіцца на ўлік тых, хто мае патрэбу ў дашкольнай адукацыі, бацькі могуць указаць мову, — запэўнівае Любоў Гарэлава.

У новым навучальным годзе атрымліваецца дашкольную адукацыю ў Беларусі будзе каля 425 тысяч дзяцей. Сёння забяспечваецца стапрацэнтны ахоп малых пяцігадовага ўзросту падрыхтоўкай да школы.

— Ахоп дзяцей ва ўзросце ад года да шасці гадоў таксама павялічыўся — з 75% у 2016 годзе да 85,3% у мінулым навучальным годзе, — адзначыла кансультант ўпраўлення. — Павышэнне даступнасці дашкольнай адукацыі забяспечваецца не толькі за кошт будаўніцтва. Дадатковыя месцы з'яўляюцца таксама за кошт выдзялення месцаў ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі пры будаўніцтве вучэбна-педагагічных комплексаў «дзіцячы сад — школа», рэканструкцыі будынкаў пад установы дашкольнай адукацыі, перапрафілявання памяшканняў іншых устаноў адукацыі. Рэалізацыя шэрага розных мерапрыемстваў дазволіла за пяць гадоў стварыць каля 40,5 тысячы дадатковых месцаў для дзяцей дашкольнага ўзросту.

Кансультант ўпраўлення праінфармавала, што за апошнія пяць гадоў у Беларусі былі пабудаваны 72 установы дашкольнай адукацыі больш чым на 14 тысяч месцаў. А з 2021 да 2025 года плануецца ўвесці ў эксплуатацыю 93 установы дашкольнай адукацыі больш чым на 20 тысяч месцаў. Будаўніцтва устаноў дашкольнай адукацыі будзе вестца па ўсёй краіне ў кожным з рэгіёнаў, як у гарадах, так і ў сельскай мясцовасці. У Брэсцкай вобласці гэта — Баранавічы, Іванова, Маларыта, Жабінка. У Віцебскай — Віцебск, Полацк, Наваполацк, Мёры, Лепель, Орша. У Гомельскай вобласці — Гомель, Мазыр, Жлобін, Рэчыца. У Гродзенскай — Гродна, Слонім, Ашмяны, Ваўкавыск, Ліда і іншыя. Вялікая колькасць устаноў будзе пабудавана ў Мінскай вобласці і ў самім Мінску.

— Хачу звярнуць увагу, што будаўніцтва будзе ажыццяўляцца не толькі за кошт сродкаў мясцовых і рэспубліканскага бюджэтаў. На гэтыя мэты таксама прыцягваюцца сродкі інвестараў, — адзначыла Любоў Гарэлава. — Мяркуюцца, што ў Віцебскай, Мінскай абласцях і Мінску будзе пабудавана восем устаноў дашкольнай адукацыі з прыцягненнем фінансавых сродкаў шасці арганізацый-інвестараў. Акрамя таго, плануецца размяшчэнне устаноў дашкольнай адукацыі на першых паверхах жылых будынкаў (у Брэсцкай, Мінскай абласцях і ў сталіцы).

У 2021 годзе ў краіне былі адкрыты пяць новых устаноў дашкольнай адукацыі на 959 месцаў — у Брэсце, Паставах, Мазыры, Гродне і Мінску. Да канца бягучага года плануецца ўвесці ў эксплуатацыю яшчэ сем устаноў дашкольнай адукацыі на 1270 месцаў. Новая дзіцячыя садкі прымуць першых сваіх выхаванцаў у Мінскай і Магілёўскай абласцях, а таксама ў Мінску.

КАЛІ БАЦЬКАМ НЕМАГЧЫМА АДМОВІЦЬ...

Дарэчы, у сталіцы, у параўнанні з іншымі рэгіёнамі, самы высокі працэнт дзяцей ад аднаго да шасці гадоў, якія атрымліваюць дашкольную адукацыю, — 93,5%.

— Мінск — той рэгіён, дзе немагчыма не выдзеліць месца дзіцяці ў садку, — канстатуе галоўны спецыяліст аддзела дашкольнай, агульнай сярэдняй і спецы-

яльнай адукацыі камітэта па адукацыі Мінгарвыканкама Алена МАКАРЭВІЧ. — Усе бацькі працуюць, і мы не можам ім адмовіць. Таму групы ў садках функцыянуюць з павышанай напавянальнасцю. Мы гэтага не хаваем. Але створаны ўсе ўмовы для таго, каб дзіця было дагледжана, каб захоўвалася яго бяспека і каб яго атрымлівала якасную дашкольную адукацыю.

У новым навучальным годзе ў сталіцы будуць працаваць 466 дзяржаўных устаноў адукацыі для дашкольнікаў, з іх 454 — камунікацыйнай формы ўласнасці, восем знаходзяцца ў падпарадкаванні холдынга «Гарызонт» і чатыры належаць Нацыянальнай акадэміі навуц.

Калі казаць пра віды такіх устаноў адукацыі, то з іх 414 — агульнага прызначэння, 14 — дашкольныя цэнтры развіцця дзіцяці, 25 — дзіцячыя садкі санаторнага тыпу і 13 — спецыяльныя дашкольныя установы для дзяцей з асаблівасцямі развіцця.

У 2020 годзе ў Мінску былі ўведзены ў эксплуатацыю шэсць устаноў дашкольнай адукацыі на 1370 месцаў — у мікрараёнах, дзе актыўна вылося будаўніцтва жылля. Сёлета ўведзена ў эксплуатацыю адна ўстанова на 230 месцаў у мікрараёне «Масюкоўшчына-5». Цяпер завяршаюцца работы ў мікрараёне «Мінск-Мір». З прыцягненнем інвестара ў Першамайскім раёне ідзе будаўніцтва ўстаноў дашкольнай адукацыі ў жылым квартале «Парк Чалюскінцаў».

ПРАБЛЕМНЫ РАЁН

У Мінскай вобласці ў будучым навучальным годзе будзе функцыянаваць 671 ўстанова, якая рэалізоўвае праграму дашкольнай адукацыі. Плануецца, што наведваць іх будзе больш за 63 тысячы выхаванцаў. Як расказала намеснік начальніка аддзела дашкольнай, агульнай сярэдняй, прафесійна-тэхнічнай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі галоўнага ўпраўлення па адукацыі Мінскага аблвыканкама Антаніна АБАЛЕВІЧ, праектнай магутнасць такіх устаноў у большасці раёнаў вобласці дазваляе прыняць усіх дзяцей дашкольнага ўзросту. У Мінскай вобласці 86,7% дзяцей забяспечаныя месцамі ў дашкольных установах адукацыі пры рэспубліканскім нарматыве 85%. Але, на жаль, па-ранейшаму не выконваецца прыведзеная

норма ў Мінскім раёне, дзе колькасць насельніцтва пастаянна расце.

— У вырашэнні гэтага пытання нам вельмі дапамагае Мінск, які ўзяў у свае дашкольныя установы больш як чатыры тысячы дзяцей з Мінскага раёна. Між іншым, у 2020 годзе ў Мінскай вобласці ўведзены ў эксплуатацыю 12 устаноў дашкольнай адукацыі (гэта своеасаблівы рэкорд), з іх восем — у Мінскім раёне. У цяперашні час за кошт сродкаў бюджэту вядзецца будаўніцтва дзвюх устаноў дашкольнай адукацыі, і ў 2021 годзе яны будуць уведзены ў эксплуатацыю: садкі адкрыюцца ў аграгарадках Калодзіцкага Мінскага раёна і ў пасёлку Дружны Пухавіцкага раёна — кожны на 230 месцаў. Таксама вядзецца будаўніцтва вучэбна-педагагічнага комплексу «дзіцячы сад — пачатковая школа» ў Маладзечне, дзе прадугледжаны 150 месцаў для дзяцей дашкольнага ўзросту. А за кошт сродкаў ААТ «Беларуськалій» будзеца яслі-садок у Салігорску на 330 месцаў, — расказала Антаніна Абалевіч. — Увогуле ў найбліжэйшыя пяць гадоў на Міншчыне пабудуць яшчэ 19 дашкольных устаноў на 4160 месцаў у гарадах-спадарожніках сталіцы (Фаніпалі, Дзяржынску, Смалевічах), а таксама ў Лагойску, Барысаве, Любанах.

Як канстатуе спецыялісты, у апошнія гады вельмі запатрабаваны ў бацькоў групы кароткатэрміновага знаходжання дзяцей (яны адкрываюцца па запытах), мацярынскія і адаптацыйныя групы (для дзяцей ва ўзросце да трох гадоў). Але пандэмія ўнесла свае карэкціроўкі. З-за напружанай эпідэмічнай сітуацыі ў 2020 годзе попыт на групы кароткатэрміновага знаходжання крыху знізіўся, але ўжо зноў заўважана ажыццеленне. З улікам спецыфікі рэгіёна могуць адкрывацца прагучныя групы, вясчэрнія групы і сезонныя пляцоўкі. Апошнія запатрабаваны ў сельскай мясцовасці вясной, а таксама восенню — падчас уборкі ўраджаю.

Што датычыцца прыватных устаноў, якія рэалізоўваюць праграму дашкольнай адукацыі, то іх у краіне налічваецца 14: у Мінску — восем, Мінскай вобласці — пяць і адна — у Магілёўскай вобласці. Гэта ўсяго 0,4% ад агульнай колькасці дашкольных устаноў у нашай краіне.

Надзея НІКАЛАЕВА.

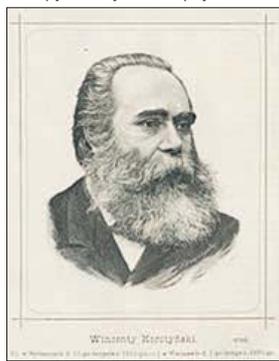

«ХАРАМІНА — ЧУЖАНИЦА. РОЗУМ — ВОРАГ МОЙ»

Таямніцы Вінцэся Каратынскага

Восенню 1863 года ў Парыжы, у «Бібліятэцы для чытання», выходзіць апавесць «Житие одной бабы», аўтар якой падпісаўся «М. Стебницький». У апавесці было прысвячэнне: «Викентию Коротынскому».

Пад псеўданімам «Стебницький» хаваўся рускі пісьменнік Мікалай Ляскоў. А Вікенці Каратынскі, якому была прысвечана апавесць, — класік беларускай літаратуры, сёлета яму спаўняецца 190 гадоў. Класік, якога, на жаль, не так часта ўспамінаюць сучасныя беларусы... І са спадчыны якога засталася ўсяго некалькі беларускамоўных твораў.

Але яны з'явіліся тады, калі гэта было надзвычайна важна, як доказ існавання самастойнай беларускай мовы, на якой можна ствараць літаратуру, і асобнага, паўнаважнага, народа.

Так, спадчына Каратынскага не дужа багатая... На тое шмат прычынаў. У 1882 годзе гісторык і выдавец Адам Кіркор, аглядаючы літаратурную творчасць сваіх сучаснікаў, пісаў: «Вышэй за іх усіх стаў і падаваў надзею Вінцэнт Каратынскі, але ён даўно кінуў паэзію і шчыра і з вялікай карысцю працуе на публіцыстычнай і гістарычнай ніве». Той жа Кіркор пакінуў такі партрэт Каратынскага ў «Віленскім успамінах»: «Вось той высокі хударлы малады чалавек абаяльнай знешнасці — Вінцэнт Каратынскі, здольны паэт, выдатны працаўнік, які ўсяго дасягнуў самастойна».

У ягоным жыцці было шмат неверагодных акалічнасцяў.

Таямніца нараджэння

Пачнём з таго, што бацька — Аляксандр Каратай, прыгонны селянін пана Яна Залескага, а маці — шляхцянка Юзафата Далідовіч. Юзафата была беднай сіратай, выхаванай апекуном, нейкім Маркам Татароўскім.

Хросным запісалі згаданага пана Яна Залескага... Але сведчання аб хрышчэнні ў касцёле пасля чамаў не знайшлі, праз шмат гадоў Вінцэнт прышлось яго аднаўляць, калі зрадуў жаніцца.

У сям'і Юзафаты і Аляксандра нарадзілася яшчэ двое дзяцей. Але аднойчы Аляксандр пайшоў і ўтапіўся ў Нёмане. А Юзафата выйшла замуж за былога апекуна Марка Татароўскага.

Тлумачыць вам ці не, што Вінцэнта лічылі незаконнанароджаным, а шлюб Юзафаты з Аляксандрам Каратаем — прыкрыццём? Што ж, прыгоннага селяніна маглі змусяць ажаніцца з сіратай, якая зацяжарыла ад пана... Тым больш перад вяселлем пан Яна Залескі даў Каратаю вольную і новае, больш высакорднае, прозвішча — Каратынскі.

Тым не менш, для беднай Юзафаты гэта быў страшэнны мезальян.

Яна страчвала свой шляхецкі статус і пераходзіла ў статус мужа — рабілася прастай сялянкай. Толькі што не прыгоннай.

Вінцэс, як Кіркор і згадвае, вучыўся ўсяму самастойна, ягоным настаўнікам быў мясцовы арганіст. Потым здольны хлопца сам зрабіўся хатнім настаўнікам. Адрозна для малодшых братоў, потым хадзіў з сядзібы ў сядзібу... Паўсюль ірваўся да бібліятэкі — мала хто мог дазволіць сабе мець шмат кніг у доме, нешта там выпрасіць пачытаць, нешта — тут... Часам рабіў рукапісныя копіі для сябе. Вядома, што перапісаў такім чынам «Гісторыю Польшчы» Леявеля і лермантаўскага «Дэмана».

Пад крылом

«лірніка вясковага»

І невядома, як бы склаўся лёс таленавітага самавука, калі б славу пазт Уладзіслава Сыракомля, празваны «лірнікам вясковым», не шукаў сабе сакратара.

У адным з дамоў, дзе настаўнічаў, Вінцэс пазнаёміўся з былым уніцкім падшамкам Давыдоўскім, які жыў з таго, што перакладаў дакументы на рускую мову. Вінцэс адкрыўся, што піша вершы. А Давыдоўскі быў знаёмы з Сыракомлем, вась і вырашыў пазнаёміць паэта-пачаткоўца з ім.

Сыракомля прапанаваў гошцю месца свайго сакратара. Вядома, хлопца згадзіўся з вялікай радасцю... І гэта быў найлепшы ягоны ўніверсітэт — работа з паэтам, чалавекам, які ўваходзіў у інтэлектуальную эліту краю... Тым больш бібліятэка Сыракомлі ў фальварку Залучча налічвала амаль чатыры сотні кніг.

Дарэчы, пасля быў прыдуманы міф, які Каратынскі трапіў на гэтую пасадку. Маўляў, пасвіў вясковыя хлопчыкі, празваны за малы рост Кароткім, панскіх гусей. Жонка пана, а гэта быў Сыракомля, хацела пакласці ў торбачку пастушка хлеб, а намачала лемантар. Распавяла мужу... Той і загадаў прывесці ў дом таленавітага пастушка.

Вядома, гэта толькі міф. Каратынскі перапісаў творы гаспадарка-апекуна, адказаў на шматлікія лісты ягоных прыхільнікаў. А калі адбылася першая публікацыя самога Каратынскага, Сыракомля напісаў да яе прадмову. Гаварыў жа аб сваім сакратары так: «Надзелены ад нараджэння здольнасцю, ад нас, можа, пераняў ён ахвоту да песні. Пры нас, можа, развіў яе, але развіў самабытна».

Каратынскі аддзячыў настаўніку адданацца на працягу ўсяго жыцця. Пасля смерці «лірніка вясковага» склаў дзесяцітомні ягоных твораў, напісаў ягоную біяграфію.

Цікава, што праз сто гадоў іншы паэт з падобным прозвішчам, Аляксандр Каратай, вядомы пад псеўданімам Максім Лужанін, зрабіўся сакратаром іншага «лірніка вясковага» — Якуба Коласа.

Самаадукацыя Каратынскага ўражвае. Ён ведаў, акрамя роднай беларускай, польскую, рускую, чэшскую, французскую, нямецкую, лаціну. Сыракомля і Каратынскі разам выпусцілі кнігу перакладаў Беранжэ на польскую мову. Прычым Сыракомля зрабіў пераклады 22-х вершаў, а Каратынскі — 58.

У свой час Каратынскі нават рэдагаваў «Слоўнік польскай мовы»... А што наконт беларускай? Для Польшчы беларускія землі былі «красамі ўсходнімі» з сапавана польскай гаворкай, для расійскай імперыі — «Северо-Западным краем». Не існавала ні літаратурных выданняў на беларускай мове, ні адукацыі на ёй. Але «неўдучая мова» жыла. Народныя геніі стваралі на ёй шэдэўры, якія складалі фальклор. Найлепшыя прадстаўнікі інтэлігенцыі ішлі ў народ, запісалі ягоныя творы, спрабавалі пісаць на той мове, якую чулі... Тым больш гэта была агульнаеўрапейская тэндэнцыя эпохі романтизму. А Вінцэс Каратынскі сам лічыў сябе часткай простага народу.

Навошта быў

жоўты пясочак?

Ад беларускамоўнай спадчыны Каратынскага засталася тры вершы. Прычым адзін з іх даволі... рэзанансны. Напісаны да альбома, які рыхтавала віленская інтэлігенцыя да прыезду расійскага цара Аляксандра II. Па-рознаму тлумачыць той праект, але самая верагодная версія — хацелі, выказаўшы пацывасць, дамагчыся права на адкрыццё Віленскага ўніверсітэта, які не так даўно быў зачынены. Нездарма стварэнне альбома абмяркоўвалася на пасяджэннях Археалагічнай камісіі, членам якой быў Каратынскі.

Верш на беларускай мове Каратынскага змясцілі ў дадатку да таго вернападданніцкага альбома, разам з літоўскамоўным вершам Акіялевіча. Тутэйшая экзотыка, так бы мовіць. У беларускім вершы ў дарунак найсьнейшаму гошцю прапаноўваецца «жоўценькі пясочак», бо што яшчэ мае беларускі селянін?

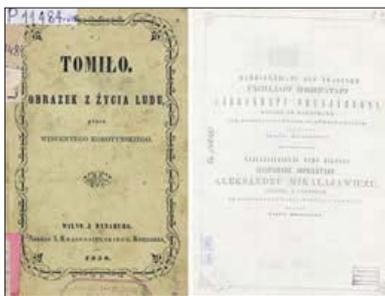
Гдзе яго прынем?

Чорна святліца,
Залаты тханак
не судзіў нам Бог.

Што наймілейша —
то матка-зямліца,
Жоўты пясочак на яе палёх.

За ўдзел у тым альбоме польскія патрыёты Каратынскага ледзь не задзіўлілі, крытыкуючы яго «спадлеўнаму музу». І не толькі за паклон перад царом, але і за беларускую песню — няўжо яна можа

замяніць польскую? У артыкуле пра Каратынскага літаратуразнавец Ігар Запрудскі цытуе артыкуле надрукаваны ў 1859 годзе ў газеце «Wiadomości Polskie», якая выдалася ў Парыжы: «Мы не бачым уважлівай прычыны, каб, пішучы для селяніна, трэба было абавязкова пераадражніваць яго мову. Як у іншых сферах, так і тут, правільней народ да сябе ўзімаць, а не да яго апускацца. Няхай жа выданні, якія маюць на мэце такі маральны ўздзім, будуць для народа ў поўным сэнсе і школай мовы. Пішучы на добрай, але даступнай польскай мове, без празмерных чыста мясцовых правінцыялізмаў, не заўсёды зразумелых у іншай правінцыі, народныя пісьмен-

нікі маглі б чытацца кракавянамі і вялікапалянямі, мазурамі і нават, што дай божа, русінамі».

Даброна, што неманіта такіх нападкі змусілі Каратынскага адысці ад літаратурнай творчасці і перакладаў на публіцыстыку ды рэдагаванне.

Павінны былі быць беларускамоўныя творы і ў першым паэтычным зборніку Каратынскага «Чым хата багата, тым рада». Але Сыракомля адгаварыў ад таго свайго вернага сакратара — маўляў, пасля асобную кнігу складзеш... Рукапісы, якія захоўваў сын Каратынскага Бруна, загінулі ў Варшаве ў час Другой сусветнай вайны.

Яшчэ адзін беларускамоўны верш Вінцэс Каратынскі пакінуў у легендарным альбоме Вяртыг-Дароўскага, апяваючы паэта-Дудара:

Будзе пець мужыком
Аб Язуску святым,
Аб матульцы святой,
Аб зямліцы радной,
Аб сардэчных палёх,
Аб мужыцкіх панох,
Аб суддзях, што як змей,
Аб свабодзе людзей,
Аб дабры, што Бог даць,
Як адрыве напасці!

Таксама прыпісвалі Каратынскаму аўтарства двух ананімных крамольных твораў — «Гутарка старога дзеда» і «Гутарка двух суседзяў». Сын паэта сведчыў, што бацька шмат падобнага паніпаіваў. Вельмі верагодна, што і свой самы буйны твор, паэму «Таміла», Каратынскі ствараў на беларускай мове. Тым больш пісаў на беларускім матэрыялы — пра голад, які зведла селяне ў сярэдзіне пазамінулага стагоддзя.

Смерць

за пісьмовым сталом

Пасля разгрому паўстання Каліноўскага Каратынскі пераехаў

у Варшаву, у 1864 годзе ён піша верш «Туга на чужой старане»:

Паглядаю праз аконца —
чоран белы свет;
Усім людзям свеціць сонца —
Мне прасветку нет.
Бо за мною, прада мною
Поўна божых сёл.
Усе ў грамадзе ды з раднёю —
я адзін, як кол.
Адарвалі сіраціну
ад сваёй зямлі,
Даўшы розум, хараміну,
Шчасця не далі...
Я не смею прытуліцца
Ні к яму, ні к ёй.
Хараміна — чужаніца.
Розум — вораг мой.

Гэты верш зрабіўся папулярнай песняй — на музыку яго паклаў сябар паэта Вінцэс Клімовіч, таксама інтэлігент з сялян, сасланы за ўдзел у паўстанні ў Сібір. Адзін з аднадзямцаў Каратынскага Клімовіч, таленавіты музыкант і кампазітар, шмат перажыў з-за свайго «мужыцкага» паходжання. Гэта ж, як і другі сябар, літовец Мікалай Акіялевіч, аўтар літоўскамоўнага верша з «Віленскага альбома». Ён пісаў

Каратынскаму з выгнання: «Сэрцам і душою каханы Вінцэнт!.. Паміж намі ёсць цалеснае і духоўнае сваяцтва. Даўней шлахты ў ці звалася браццой, а мы, сяляне, ці павінны называцца інакш?»

Лагічным выглядае і тое, што Каратынскі напісаў біяграфію знакамітага віленскага мезаната-жэбрака, Шымеля Шлізголя. Той збіраў міласціну на вуліцах Вільні і ўсё аддаваў — на лячэнне немаёмных хворых, навучанне бедных дзетак... Сам карміўся тым, што вечарамі рыхтаваў табаку. Ён сабраў і аддаў неверагодную суму — каля 400 тысяч польскіх золотых. Уся Вілень ведала яго крык «Памытайце бедных, удоў і сірот!». Калі Шлізголь памёр, за яго труной ішла ўся Вілень. А Вінцэс Каратынскі надрукаваў у віленскім польскім часопісе верш пра «габрэйскага збіральніка».

Падабенства паглядаў на проста народ злучыла аднойчы Вінцэс Каратынскага і з Мікалаем Лясковым. Восенню 1862 года Ляскоў па дарозе ў Францыю спыніўся ў Вільні, дзе, сустракаючыся з мясцовай інтэлігенцыяй, пазнаёміўся з Каратынскім. Той стаў яго спадарожнікам у вандроўцы на беларускі зямлі, а далей і ў Польшчы. Можна, заехалі разам і ў Прагу — сумесная вандроўка цягнулася ажно два месяцы. На сваім рукапісе, падараным Каратынскаму, Ляскоў пакінуў жартуючы аўтографі: «Чытай, а не лай» і «Хоць лай, а чытай». Праўда, Ляскоў ніяк не падзяляў «сепаратысцкіх» настрояў Каратынскага і яго сяброў, для яго беларусы былі проста часткай рускага народа.

Каратынскі, селянін па статусе, ажаніўся, аднак, са шляхцянкай — Станіславай Якубовіч з Ашмяншчыны. Нарадзіліся сыны. А памёр ён, не дажыўшы ўзросту трохі да 60-годдзя, самым знакавым для пісьменніка чынам — за пісьмовым сталом. Было гэта 130 гадоў таму.

Людміла РУБЛЕўСКАЯ.

ХТО ПРАСЛАВІЎ ЧОРНУЮ КЕРАМІКУ?

Да 100-годдзя Іосіфа Шопіка ў гарадскім пасёлку Поразава падрыхтавалі ўрачыстае мерапрыемства

Яго правялі ў цэнтры краязнаўства ў Поразаўскай бібліятэцы. Менавіта тут знаходзіцца музейны пакой, прысвечаны знакамітай поразаўскай задымленай кераміцы. Сярод экспанатаў нямала работ вядомага на ўсю Беларусь майстра Іосіфа Шопіка, чые гліняныя вырабы пабывалі ў свой час на розных міжнародных выстаўках. Яго ішчэ называюць апошнім рамеснікам, які ўславіў сваю малую радзіму.

Між тым, справа яго не сышла ў нябыт. Ідэя вярнуць былы брэнд апанавала мясцовых краязнаўцаў. У мясцовай бібліятэцы падрыхтавалі праект па адраджэнні рамяства ўнікальнага поразаўскага чорна-глянцавага посуду і атрымалі прэзідэнцкі грант на далейшае развіццё. Літаральна за мінулы год пакой для экспазіцыі майстроў-керамістаў набыў новы выгляд. Тут з'явіліся сучасныя стэлажы для экспа-

У канцы XIX — пачатку XX стагоддзя пасёлак Поразава лічыўся адным з галоўных цэнтраў чорнай керамікі. Чаму так?

Работнікі бібліятэкі робяць экскурс у гісторыю пасёлка, вядомага з 1460-га года. У часы ВКЛ мястэчка мела Магдэбургскае права і ўласны герб. У XIX стагоддзі, падчас знаходжання ў складзе Расійскай імперыі, тут будуюцца касцёл у гонар Міхаіла Архангела

Ірына САРАЙ з чорна-глянцавым экспанатам.

для многіх сем'яў. Посуд быў недарагі, каб маглі купіць простыя сяляне.

Ганчарнае рамяство перадавалі з пакалення ў пакаленне. Такіх дынастый у Поразава было не адзін дзясятка. Пінюты, Козікі, Раманоўскія, Шалкевічы, Паплаўскія, Перашчакі... Сям'я Шопікаў — адна з самых знакамітых. Ганчар Шопік пераймаў сваё майстэрства ад бацькі Іосіфа, той — ад свайго. Такім чынам, прайшоўшы праз пакаленні, звычайнае рамяство дасягнула высокага мастацкага узроўню.

Іосіф Шопік — апошні ганчар, які праславіў сваю малую радзіму. Пасля яго рамяством ніхто ў сям'і не займаўся, бо ў ганчарных вырабах не было такой патрэбы.

— Я добра памятаю нашага знакамітага майстра, — успамінае загадчыца метадычнага аддзела Поразаўскай бібліятэкі Ніна КАЛАЧ. — Гэта былі 1980-я гады, ён яшчэ працаваў і ўжо быў папулярны. Мы вазілі на выставкі яго вырабы, менавіта чорна-глянцавы посуд. Многія да яго прыежджалі і куплялі гаршчкі, збаны. У мяне дома таксама іх некалькі. Баба ў такіх гаршчак вельмі смачная. Яны не трэскаюцца, служачы больш за сорак гадоў. Мы і цяпер на вясковыя мерапрыемствы ці бібліятэчныя сустрэчы гатуем ежу ў гліняным посудзе, і ўсё адзначаюць асаблівы «хатні» смак.

Якасць саміх вырабаў вызначалі па гуку. Калі гаршчок звніць, як крышталі, тады ён сапраўдны, а калі

гук глухі, значыць, той не такі, як трэба, не атрымаўся. Посуд у майстра быў высокай якасці, і мелася свая марка. Увогуле, з гліны рабілі ўвесь кухонны посуд — гаршчкі, патэльні, макацёры, бабачнікі (для бабкі), друшлякі, міскі, кубкі, чайнікі, масленіцы, пітушкі, шклянкі, жбаны, флякі, гарлачыкі, спарышы. З іншых прадметаў — рукамыльнікі, дэкарэтыўную кераміку, букетнікі, вазоны, цацкі.

Многія вырабы поразаўскіх майстроў дэманструюцца ў Гродне ў музеі гісторыі Гарадніцы. Тут знаходзіцца каля 70 прадметаў Іосіфа Шопіка. Захаваўся і ўласны ганчарны круг майстра. Яго пляменніца Тэрэза Белавусава падчас адкрыцця выстаўкі згадала, што гэта ганчарнае кола прывез сваяк з-за мяжы. У дзядзькі гарэлі ногі ад круга, а гэты быў больш зручны, бо ён сядзеў за ім цэлы дзень. За гэты час ён мог зрабіць да 100 прадметаў. Працаваў і слухаў радыёпрыёмнік.

Да Іосіфа Іосіфаўіча прыежджалі не толькі з Беларусі, але і з суседніх краін, каб купіць чорную кераміку. Былі ў яго і спецыяльныя заказы, шмат рэчэй ён проста дарыў. Напрыклад, для ўнучкі зрабіў на вяселле ў падарунак набор керамічнага посуду.

Між тым, у родным пасёлку свайго знакамітага земляка не забываюць. Тут лічаць, што менавіта Іосіф Шопік — апошні ганчар, які праславіў сваю малую радзіму. Пасля яго рамяством ніхто ў сям'і не займаўся, бо ў ганчарных вырабах не было такой патрэбы. Ды і ў самім Поразава падобных майстроў не засталася. Я ўвогуле і візуальных напамінаў аб старажытным рамястве. Магчыма, было б апраўдана назваць адну з вуліц Ганчарнай, бо менавіта ўнікальны гліняныя промысел — самая яркая асаблівасць гарадскога пасёлка. Можна сказаць нават, яго візітёрка. Раней гэтаму факту не надавалі такога значэння, жадаў у бібліятэцы, але цяпер надрэзна было б пазначыць такую асаблівасць Поразава. Магчыма, устанавіць шылду альбо стэнд аб знакамітых майстрах і іх унікальнай справе.

Маргарыта УШКЕВІЧ,
фота аўтара.

Было што паглядзець

ФАЕРБОЛЫ І АРБАЛЕТЫ НА ФОНЕ ВЕТРАКОЎ І СВІРНАЎ

У Музеі народнай архітэктуры і быту прайшоў фестываль ваенна-гістарычнай рэканструкцыі

Напэўна, вы чулі тэорыю гісторыкаў, што Мінск, гістарычны Менск, пачаўся зусім не на берагах Свіслачы ды Нямігі, а трохі далей, там, дзе цяця рака Менка... І толькі пасля вялікага пажару людзі перабраліся туды, дзе і сёння квітнее наш улюбёны горад. А там, дзе знайшлі рэнеславянскае гарадзішча на беразе Менкі, што і спарадзіла згаданую тэорыю, сёння знаходзіцца адзін з самых цікавых беларускіх музеяў — Беларускае дзяржаўнае музей народнай архітэктуры і быту каля вёскі Азярцо, так званы скансэн, дзе можна пахадзіць паміж выратаваных узорай старажытнага беларускага дойлідства, зазірнуць у хаты, свірны і млынны, паглядзець, як дзейнічаюць кросны, як захоўвалі збожжа і што такое кадаўб і пранік...

Ёсць магчымасць і яшчэ больш відавочна перанесціся ў часы нашых продкаў. Напрыклад, днямі, 28 жніўня, у музеі адбыўся фестываль рэканструкцыі ад Сярэднявечча да Новага часу «Над Менкай». У розныя эпохі дапамагалі перанесціся шматлікія клубы гістарычнай рэканструкцыі, народныя майстры, музыкі і нават кулінары. Далучыўшыся да майстар-класаў, можна было навучыцца сярэднявечным танцам, пастрэляць з лука і арбалета, нават трохі мячом памахаць. Галоўная «разыначка» свята — рэканструкцыя бітвы XVII стагоддзя, а гэта эпоха так званая «Крывавага патопу» — калі нашы землі ў чарговы раз сталі арэнай страшных бітваў.

Што ж, праз беларускія землі праходзілі галоўныя еўрапейскія шляхі, ніводная, мабыць, вайна не абмінула беларусаў... Таму ўсё, што можна было бачыць, — не проста маляўнічае відовішча, а акенца ў наша мінулае. Нават калі заўважылі экзатычнае відовішча — старажытную шатландскую пяхоту, барадатых дзецюкоў з мячамі і ў клетчатых спадніцах — не сумнявайцеся: былі такія і на Беларусі! Яшчэ ў XVI стагоддзі з'явіліся. Спачатку як купцы, у нашых продкаў нават вызначэнне з'явілася для іх тавараў: «рочы шокція». Бадыяліся вандроўныя шатландскія гандляры па ўсіх вёсках... Згодна з адпаведным законам, набывалі нерухомасць, заводзілі сем'і. А былі і воіны-наміты! Якраз такія, якіх вы бачылі на фестывалі «Над Менкай». Януш Радзівіл і яго сын Багуслаў нават заснавалі для шатландцаў-пратэстантаў, якія з'ехалі з радзімы ад рэлігійнага пераследу, цэлыя паселішчы. Так што сярод сучасных беларусаў нямала знойдзецца нашчадкаў старажытных шатландцаў!

Узварэнне фесту, у таямнічым змроку жніўняўскай начы, усіх чакала агнявое шоу. Ну а падсілкоўваўся народ у «Беларускай карчме», якая знаходзіцца на тэрыторыі музея. Плюс бонус — экскурсія па музеі, дзе можна было трапіць не проста ў жытло даўнейшых беларусаў, але павандраваць па ўсёй краіне, наведваючы сектары «Цэнтральная Беларусь», «Паазер'е», «Падняпроўе», «Панямонне», «Усходняя Палессе», «Заходняя Палессе», дзе адлюстраваны асаблівасці гэтых этнаграфічных рэгіёнаў.

Святлана ПЯТРОВА.

Іосіф Шопік з музейнымі экспанатамі.

натаў, тэлевізар, электрычны ганчарны круг, камп'ютар, ноўтбук. Больш за тое, ідэя атрымала і практычны працяг. На базе музейнага пакоя створана аматарскае аб'яднанне «Спадчына», дзе справу знакамітага майстра працягваюць мясцовыя школьнікі. Дарчы, іх работы таксама прадстаўлены ў экспазіцыі. Праўда, без задымлення, бо гэта даволі складаны і небяспечны для дзяцей працэс.

Ганчар Шопік пераймаў сваё майстэрства ад бацькі Іосіфа, той — ад свайго. Такім чынам, прайшоўшы праз пакаленні, звычайнае рамяство дасягнула высокага мастацкага ўзроўню.

— Чорна-глянцавы эффект як дасягаўся? — распавядае гаспадыня пакоя, бібліятэкар Ірына САРАЙ. — Будаваўся такая зямлянка ці проста памяшканне — горан, дзе гліняны посуд абпальваўся. Туды закладвалі па 200-300 штук вырабаў. Пасля абпальвання ўсе выхадзілі шчыльна зачыняліся, каб дым не выходзіў, і такім чынам дасягаўся эффект задымлення. Увесь працэс займаў ад 9 да 14 гадзін. Гораны стаялі звычайна ў полі, імі карысталася не адна сям'я ганчароў.

і праваслаўная Троицкая царква. Самым знакамітым будынкам з'яўляецца былая панская сядзіба «Багудзенкі» — помнік драўлянага дойлідства.

Мястэчка Поразава па-ступова расце, і ў канцы XIX стагоддзя тут пражывае больш за 600 жыхароў. Пры гэтым каля 200 чалавек было майстрамі-керамістамі. Амаль у кожным двары рабілі гліняны посуд. І спрыяла таму геалагічная асаблівасць гэтых мясцін — тут знаходзіліся вялікія залежы спецыяльнай «тлустай» гліны. Капалі яе восенню і складвалі ў склеп пад падоглай. А зімой, калі не было такой работы, даставаці, разміналі, ачышчалі ад каменчыкаў і травы, каб была чыстая. Інакш выраб мог хутка трэснуць. Раней гэта быў асноўны заробак

На конкурс апавяданняў

Сваю першую кнігу прозы «Гарадок» Алясь Кажадуб выдаў у 1980 годзе. На момант выхаду зборніка маладому аўтару было дваццаць сем, за плячым — філфак БДУ, настаўніцтва на Лагойшчыне, праца ў Інстытуце мовазнаўства Акадэміі навук БССР. Калі «Гарадок» пабачыў свет, яго «архітэктар» займаў пасаду рэдактара літаратурна-драматычных перадач рэспубліканскага тэлебачання. Затым была праца ў адрэзе публіцыстыкі часопіса «Маладосць», вучоба на Вышэйшых літаратурных курсах у Маскве, куды Алясь Кажадуб у 1990 годзе і перабраўся на сталае жыхарства. Тым не менш «прапіска» яго многіх твораў па-ранейшаму — Беларусь. Апавяданні, напісаныя па-беларуску, тут упяршыню і друкуюцца, выходзяць у кніжных фармаце. Ды і прысвечаны часта роднай зямлі, успамінам дзяцінства і юнацтва, той пары, якая быццам зоркі на небе, што здаюцца адначасова і далёкімі, і блізкімі.

Алясь БАДАК.

1

— Заўтра паедзем на веліках у лес, — сказаў Шыман. — Сон-трава зацвіла. Ты з намі?

— Канечне, — сказаў я. — У лес за Азершчынай?

— Ну, так.

Па кветкі сон-травы мы выбіраліся звычайна ў сярэдзіне красавіка. Заўтра ўжо дзясяткага. Вясна сёлетая была ранняя, так што сон-травы на ўзгорках павінна быць безліч.

— Што ўзяць з сабой? — спытаўся я.

— Сала, хлеб... Як заўсёды, — паціснуў плячым Шыман. — Танька, праўда, сала не есць.

— Хто? — здзіўўся я.

— Танька з сёмага «А». Яна едзе на веліку са мной, Любка з Шаўлюўскай. А вы з Чорным самі сабе павезяце.

Летася мы ездзілі па сон-траву без дзяўчынак. Але нездарма ўсю зіму бадзьялі мы вялікай кампаніяй па вячэрніх вуліцах горада. Вось ужо і пары склаліся. Любка, між іншым, мне таксама падабаецца.

Мішка Шыманюўскі, Мікола Чорны, Войка Шаўлюўскі па мянушцы Гірла, Валет і я жывём на адной вуліцы і вучымся ў адным класе. Танька з Любкаю з паралельнага «А».

— А Валет? — спытаўся я.

— У яго веліка няма.

Нядаўна Шыман прагаварыўся, што Валет лунацік.

— Уначы па стрэхах ходзіць! — сказаў ён. — Упаў, зламаў нагу, цяпер кульгае.

— Затое ў карты гуляе лепш за ўсіх, — гмыкнуў я.

Валет быў адзіны ў нашай кампаніі, каго дарослыя мужыкі бралі гуляць у падкіднога дурня на грошы.

У нашай Рэчыцы забаву няшмат: кіно, рыбалка на Дняпры, танцы ў парку над ракой. У мяне яшчэ кнігі, якія я беру ў гарадской бібліятэцы, у Валета карты. І вось сон-трава.

— Хто яшчэ сала бярэ?

— У Гірлы самае лепшае. Даўно мы тук не елі, — пацмокаў вуснамі Шыман.

Тук — гэта выпалены з сала на агні тлушч. Я таксама пракаўтнуў спіну.

— З дзевак больш ніхто не захацеў ехаць?

— А нам ніхто і не патрэбен, — засмяяўся Шыман.

Я паглядзеў уздоўж нашай пультальнай вуліцы.

Тое, што з дзяўчынкамі адбылося штосьці не тое, я зразумеў яшчэ мінулым летам. Прышоўшы ў гарадскі пляж пакупацца, убачыў Любку, якая шла па беражку, падбраўшы падол спадніцы, і ў мяне перахапіла дыханне. Адкуль у яе гэта ўсё ўзлялося?

— Адтуль, — сказаў Шыман. — Любка вышэй за цябе ростам.

— Падумаеш! — адварнуўся я ад яго. — Яна і за цябе вышэй.

— А я з Танькаю.

У сёмым класе яшчэ многія пацаны ніжэйшыя за дзяўчынак. Але я ведаў, што ў восьмым многае можа памяншацца. Хутчэй бы...

— З'ездзім па сон-траву, а там і Дняпро ў берагі ўвойдзе, — уздыкнуў Шыман. — Я ўжо вуды з-пад страхі дастаў.

Мае вуды таксама ляжалі на гарышчы. Я адчуў, як у правай руцэ затрапяталася рыба, што засеклася на кручку. У жываце за смактала. Няма больш салодкага адчування, чым вось гэтае біццё жывой плоці...

— Заўтра а дзясятая выязджаем, — сплінуў сабе пад ногі Шыман. — Галоўнае, каб дажджу не было.

Мы з ім адначасова задралі галовы. У чыстым небе нерухома віселі рэдкія аблачкі.

Надвор'е на Дняпры амаль заўсёды добрае.

2

Я вывёў веласіпед за брамку двара. Усе ўжо сабраліся каля хаты Шыманюўскай. Я паволі падеў да хлопцаў і дзяўчат.

«А Валет што тут робіць? — падумаў я. — Няўжо замест дзяўчынікі давядзецца яго везці?»

— Праводжу, — сказаў Валет.

Я паглядзеў на дзяўчынак. Спаднічкі, плашчыкі, добра, хоць цёплыя світары здагадаліся адзёж. Выстраіліся, як на парад. Чамусьці асабліва мазолілі вочы калені Любки.

— На багажніку паедзеш? — спытаўся я ў яе.

— Я на раму сядзенне прыладзіў, — сказаў Гірла.

— І я таксама, — паляпаў па сядзенні з лямцу Шыман.

Рабацінне на ягоным твары палала ярэй, чым звычайна, рыжыя валасы пад сонцам зіхалі як паходні.

Да лесу трэба ехаць больш за кіламетр па брукванцы, без лячывага сядзення на раме доўга не вытрымаеш.

— Вы з Чорным павезяце на багажніку клункі з ежаю, — сказаў Шыман.

— Я ўжо абодва прывязаў, — таксама паляпаў па сваім ровары Чорны.

Мы яго звалі то Чорным, то Блэкам. Мянускі не прыліпалі толькі

да мяне. Шыман прыдумаў мне спатчык Кажка, затым Шурупчыка, але ўспамінаў іх рэдка.

— Ну, Шурпык, паехалі, — падміргнуў мне Чорны. — Гэтыя са свалоі дзеўкамі нас не дагоняць.

І наш караван выправіўся па вуліцы Заслонава на Палаяву, затым на Паштовую, а там і шаха, што выводзіла за горад. Гэта ў процілеглы бок ад Дняпра.

Чорны, у адрозненне ад мяне, — заядлы веласіпедыст. Я сапу, налягаючы на педалі, Чорны то мчыць паперадзе, то вяртаецца да хлопцаў, якія вязуць дзяўчынак.

— Запарыліся! — крычыць ён мне. — Давай уцячома, няхай потым па ўсім лесе шукаюць!

— Не трэба, — адказваю я. — Усё роўна разам сала смажыць...

Вось і лес. Бярозы ўжо ўзляліся жоўта-зялёнай лістотая, дубняк

ежаю. Дзяўчынікі, седзячы на ўсколенцах, збіраюць кветкі.

Я думаю, што вось-вось увойдзе ў берагі Дняпра, і пачнецца сапраўднае жыццё. Спачатку буду лавіць рыбу ў вусці Ведрычы, якая упадае ў Дняпро за льнозаводам, потым перабраўся на глызы, стромы з цёмна-шызага глею. Там добра бяруцца чырваналёўкі, плоткі, падлешчыкі, падушты. На быстрыні стаяць на якары чаўны рыбакоў-язятнікаў. Зусім пацпаўле — будзем заставацца на ноч з донкамі-закідшчыкамі. На іх чацей за ўсё бяруцца яршы-насары, але іншы раз і акуні трапляюцца, і налімы. Уначы мы таксама запальваем вогнішча, але яно больш для задавальнення. Глядзіш у мігатлівае вуголле, думаеш пра незямное жыццё. Вуголле падобнае да зорак, што мігцяць у чорным небе над галавой...

Алясь КАЖАДУБ

СОН-ТРАВА

стаіць яшчэ голы. Сосны з елкімі ўвёс год аднаго колеру, хоць і яны вясной пасвяжалі.

Дзесьці ўдалечыні выбіў доўгі дробат дзяцел.

А вось і асветленая сонцам паляна, спрэж спярэжчанага фіялетаўшымі плямамі. Не згавораваючыся, мы з Чорным паварочваем да яе.

— Тут? — сплінуўся я.

— Давай тут, — згаджаецца Чорны. — Кветак навалом.

Сон-трава любіць сонечны бок узгоркаў. Наша паляна якраз такая. На ёй рэдкія сосны, бярозы, ракітавыя кусты. Яркая-фіялетаваыя кветкі на калматых жоўках курцінамі гусцяцца на голы зямлі. У адной кветцы па шэсць буйных палёсткаў, у глыбіні чашачкі шар з жоўтыя тычынак, якія пэчкаюць пальцы жоўтым пылком.

Я ведаю, што сарваная сон-трава хутка вяне, і ўсё ж не стрымліваюся, адрываю ножку ад караня і прыціскаю яе да шчакі. На ножцы мноства варсінак, і ад іхняга дотыку шчакі гарыць.

— Дай мне, — чую я голас Любы.

Я расплюшчуваю вочы, бачу танкаватыя пальцы рукі — і ўкладваю ў іх кветку.

— Прыгожая, — гаворыць Люба. — Чаму яна называецца сон-трава?

— Пакладзеш увечары пад падушку і будзеш усю ноч спаць як забітая, — смяецца Шыман.

Яны з Гірлам засаліліся, але выгледу не падаюць. А Люба, між іншым, зусім не худзенькая. Я зноў натыхаюся позіркам на яе калені.

— Мая баба Хадоска называе яе прастрэл-травай, — кажу я. — Чорт скаваў пад кветкаю, а архангел Міхаіл прыбіў яго перуном. Маланкаю, па-нашаму.

— І што? — пазірае на мяне яснымі шэрымі вачыма Люба.

— Нічога, — паціскаю я плячыма. — Яго ж нельга забіць.

— Значыць, гэта кветка чорта?

— Забавоны, — адціскае мяне плячом ад Любы Шыман. — Збірвай сухое галлё для вогнішча. А вы кветкі збірайце.

Ён любіць камандаваць. І ўмее. Гірла на галаву вышэйшы за яго, аднак слухаецца без прычаннаў.

3

Я, Чорны і Гірла ідзем у лес па галлё. Шыман разбірае клункі з

нагу, і праз тыдзень я ўжо скакаў на абедзвюх нагах. Хлопцы пра гэта не ведаюць, інакш засмяялі б.

А ўжо ў Рэчыцы я ледзьве не ўтапіўся ў Палучэньцы. Возера мелкае, але і ў ім ёсць мясціны з галоўкаю. Я яшчэ плаваў не вельмі добра, пайшоў пад возера за хлопцамі і раптам адчуў, што не дастаю дна. Наглытаўся вады, пакуль выбраўся на мелізну.

— Ты чаго? — спытаўся Гірла, убачыўшы, як я адплываюся вадою.

— У нос трапіла, — прамармытаў я.

— А ты б крыкнуў. Якраз крыкнуць я не мог. У чалавека, які тоне, цямне ў вачах і прападае голас.

Дзяўчаты надралі вялікія букеты сон-травы.

— Што вы з імі будзеце рабіць? — спытаўся я ў Любы.

— Засушым, — паціснула яна плячым.

— У мяне ў гербарыі якраз сон-травы не хапае, — падтакнула Танька.

Я з сумненнем паглядзеў на мясістыя ножкі кветак. Гэта раз яны прыгожыя, аksamіццстыя навоабмак, а ў засушаным выглядзе? Акрамя таго, пераспелыя кветкі сон-травы, як і шамаліца, блякнучы, быццам выгараюць на сонцы.

— У цябе ёсць гербарыі? — спыталася Люба.

— У мяне матылькі, — сказаў я.

Усё мінулае лета я лавіў сачком на поплаве матылькоў. У засушаным выглядзе яны, дарэчы, таксама пабялякі і абтрапалія.

— Пакажаш?

— Прыходзь.

Я паглядзеў на Гірлу. Той раскідаў у вогнішчы галавешкі, каб не ўзнік у лесе пажар. Матылькі, як і сон-трава, яго не цікавілі.

— Кветак нарэвём? — спытаўся я ў Шымана.

— Навошта? — здзіўўся той. — Мы ж не дзеўкі.

Гэта праўда. У кожнага з нас свой клопат. У Гірлы з Любай усё сапраўды ці не?

Адна кропля трапіла мне на засмяяцца. Я ўзьвіў і пачаў таропка залізваць апечанае месца.

— Скура сышла? — спытаўся Шыман.

— Сышла.

Усе па чарзе агледзелі апёк.

— Будзе балець доўга, — сказаў Чорны. — Лапіна на ўсё жыццё застанеца.

— Да жаніцьбы зажыве, — паляпаў мяне на плячы Шыман.

Дзяўчаты захікалі.

І тут я вылучыўся. Чамусьці падобныя гісторыі са мной здароўца часта. Калі мы жылі ў ганцавічах, я праваліўся адной нагой у торф, які гарэў пад зямлёй на поплаве. Вылечыла старая Шабабіна. Яна зварыла бульбу, патаўкала ў чыгуне, абляпіла гэтым месівам

Любка паказала мне язык. Я засмяяўся і скокнуў казлом. Шыман, Чорны і Гірла здзіўлены ўтаропіліся ў мяне.

— Хутка лета, — растлумачыў я ім. — На рэчку хочацца.

Шыман сабраў рэшткі ежы. Чорны закідаў зямлёй вуглі ў вогнішчы. Гірла падкачаў помпаю шыну кола на ровары. У мяне таксама адно кола падспусціла, але ж мяне не трэба нікога везці. Як-небудзь даедаю.

Я раптам убачыў, што абедзве дзяўчынікі падобныя да сон-травы: яркія, свежыя, цёплыя. Мне захацелася дактынуцца да іх валасоў, як да кветак, шчакі.

— На, — з усмешкаю працягнула мне букетік сон-травы Танька. — Самыя буйныя выбрала.

Дзмітрый РАБАЎ:

«Я ЗАДАВОЛЕНА, ШТО ГЭТЫМ ЛЕТАМ МОЙ ПРАГНОЗ ЗДЗЕЙСНІЎСЯ НА 90 %!»

У пачатку верасня самае папулярнае пытанне — чаго чакаць ад надвор'я ў першы васьнёскі месяц? Адказ на яго ёсць у самага вядомага сіноптыка Беларусі, вядучага тэлеканала АНТ Дзмітрыя Рабава. У Дзень ведаў Дзмітрый не толькі расказаў, які будзе верасень, але і ўспомніў свой першы дзень у першым класе, зрабіў нечаканае прызнанне і незвычайны прагноз.

Фота Яна ХІДЗІМЫНА

— Дзмітрый, падвядзем вынікі мінулага лета: якім у гісторыю метэазапірання яно ўвойдзе і чым запомніцца асабіста вам?

— Нестандартнае, незвычайнае, незабыўнае. Лета-рэкардсмен! Менавіта з такімі словамі развітаемся з самай цудоўнай парой года. Гэтым летам над прасторамі Беларусі панавалі блакіруючыя антыцыклёны. Як вынік, у чэрвені і ліпені стаяла вельмі гарачае надвор'е з мінімальнай колькасцю дажджоў і навалніц. Зафіксаваны сотні метэарэкордаў. Так, чэрвень-2021 заняў 3-е месца як самы спякотны месяц, пачынаючы з 1945 года. Цяпер самая высокая тэмпература першага летняга месяца — 37,1

«Нестандартнае, незвычайнае, незабыўнае. Лета-рэкардсмен! Менавіта з такімі словамі развітаемся з самай цудоўнай парой года».

градуса — зафіксавана 23 чэрвеня на метэастанцыі «Акцябр» Гомельскай вобласці. Рэкордамі адзначыўся і ліпень, які заняў 2-е месца ў шэрагу назіранняў ад самага цёплага да самага халоднага месяца, пачынаючы з 1881 года. Максімальная тэмпература паветра (+35,5°C) адзначана ў Магілёве 12 ліпеня і ў Лельчыцах 17 ліпеня. Да першага месяца мінулы сезон крыху не дацягнуў, таму «золата» па-ранейшаму застаецца спякотліваму лету 2010 года.

Для мяне гэта лета ўвойдзе ў асабістую гісторыю як сезон, прагнозы на які выклікаў найменшую колькасць нараканняў за ўвесь час работы сіноптыкам. Я прагназаваў гэта лета больш цёплым, чым звычайна, а часам і вельмі гарачым. Рады, што мой прагноз здзейсніўся дзесьці на працэнце 90!

— На календары верасень. Якія погляды ў сусветных прагнозных цэнтраў на першы месяц восні?

— Дзякуючы жніўню, які адзначаўся камфортнай прахалодай у параўнанні з першымі двума анамальна гарачымі месяцамі лета, мы, можна сказаць, без стрэсу падрыхтаваліся да пераходу на васьнёскі лад жыцця. Дні становяцца ўсё карцейшыя, а ўмеранае цяпло паступова змяняецца васьнёскай прахалодай з дробнымі дажджамі.

У верасні сярэдняя месячная тэмпература паветра чакаецца каля сярэдніх шматгадовых значэнняў — +11...+13°C. У параўнанні са жніўнем будзе халадней на 3-5 градусаў. Днём тэмпература скла-

дзе ад +14 да +19°C. У самыя цёплыя дні на поўдні чакаецца да 23-25 цяпла. У канцы верасня ў паўночных раёнах звычайна адзначаюцца першыя васьнёскія замаразкі. Месячная колькасць ападкаў чакаецца ў межах кліматычнай нормы — у сярэднім ад 11 да 15 дзён.

— Бясспрэчна, адзін з самых цудоўных перыядаў восні — гэта бабіна лета. Апошнія яркія і цёплыя дзенькі ў адыходзячым годзе нібы даюць надзею... Калі чакаць гэтую цудоўную пару?

— Бабіна лета абавязкова надзею дае. Па папярэдніх прагнозах, адбудзецца гэта прыкладна ў другой палове верасня. Такое цудоўнае васьнёскае цяпло можа доўжыцца да двух тыдняў, а то і больш. Аднак адразу хачу папярэдзіць, што, на жаль, бабіна лета прыходзіць да нас не заўсёды. Прыкладна раз на сем гадоў яго можна не дачакацца. Будзем спадзявацца, гэтая васьн падарыць нам шмат сонечных і цёплых дзён.

— З надыходам верасня вучні вяртаюцца ў школу, гэты час асабліва хваляючы для першакласнікаў. Успомніце, з якім настроем вы ішлі ў першы клас?

— Вы не паверыце! Але ж я вельмі моцна хацеў вучыцца ў школе. Настолькі моцна, што аднойчы ва ўзросце шасці гадоў пайшоў да дырэктара школы № 50 (раён плошчы Перамогі, у той час мы з бацькамі жылі на вуліцы Камуністычнай) і настойліва прасіў яго ўзяць мяне ў першы клас. Спачатку дырэктар супраціўляўся, бо, відаць не мог зразумець усю сур'езнасць майго намеру, але потым даў мне шанец. Дастаў газету «Вечерний Минск» і папрасіў пачытаць. Я прачытаў артыкул, і

дзе вы даеце прагноз надвор'я. З нагоды першага вучэбнага дня дайце свой прагноз на новы навучальны год. Які ён чакаецца для вучняў і іх бацькоў?

«На жаль, бабіна лета прыходзіць да нас не заўсёды. Прыкладна раз на сем гадоў яго можна не дачакацца».

— Па даных сусветных прагнозных цэнтраў, у гэтым вучэбным годзе школьнікаў чакае даволі камфортнае надвор'е. На працягу большасці дзён яно будзе вельмі спрыяльнае для вучобы, развіцця творчых здольнасцяў і спартыўных заняткаў. Тэмпература на строу на вучэбны і творчы працэс будзе вагацца, але ў межах звычайнай нормы. Не абдыдзеца і без неабяспечных прыродных з'яў. Пры атрыманні нездавальняючай аднак дома можа ўзнікнуць вецер пераменных напрамкаў, які прывядзе да навалніцы, ліўняў, у асобных выпадках шквалу. Тэмпература паветра ад празмерных эмоцый па адчуваннях будзе на 5-7 градусаў вышэйшая за норму. На шчасце, такое няўстой-

лівае непагодлівае надвор'е будзе непрацяглае і хуткаплыннае. А як вядома, пасля буры заўсёды свеціць сонейка. Беражыце надвор'е ў доме ў надыходзячым вучэбным годзе, і ўсё абавязкова будзе добра!

Кацярына ТУМАС-ЦІШКЕВІЧ.

Алімпійскі дзённік

УСЕ КОЛЕРЫ ПАРААЛІМПІЯДЫ

Ігар Бокій — зноў чэмпіён Параалімпійскіх гульняў у Токіа. У фінале заплыву на 200 метраў комплексным стылем сярод спартсменаў класа SM13 ён стаў першым і заваяваў свой пяты залаты медаль гэтай Параалімпіяды. Вынік 2 хв. 02.70 секунды прынес яму не толькі перамогу, але і сусветны рэкорд.

Шчалканаў заняў другое месца з вынікам 1 хв. 01.96 секунды.

Міністр спорту і турызму Рэспублікі Беларусь Сяргей Кавальчук павіншаваў Іга-

ра Бокія і Ягора Шчалканава з заваяваннем «золата» і «срэбра». «Дарагія Ігар і Ягор! Віншую з медальным поспехам! Ігар — унікальная спартыўная асоба з велізарным параалімпійскім вопытам. Яго стабільнасць і прафесіяналізм вартыя самых гучных апладысмантаў. Ягор дэбютаваў на гэтай Параалімпіядзе, дадаваў ад заплыву да заплыву і ў фінале паказаў свой максімум. Малайчына! Жадаю вам удачы і спартыўнага прагрэсу», — прыводзіць словы віншавання прэс-служба Міністэрства спорту і турызму.

У класе SM13 у фінале на дыстанцыі 200 м комплексам Настасся Зудзілава паказала 8-ы вынік.

ЛЁГКАЯ АТЛЕТЫКА. У катэгорыі T12 у фінале спаборніцтваў па скачках

у даўжыню Сяргей Бурдук заняў 6-е месца з вынікам 6 м 74 см.

Валерыя СЦЯЦКО. Фота з сайта Міністэрства спорту і турызму.

СВЯТА ЗАКАНЧВАЕЦЦА...

«МАЕМ МНОГАЕ, АЛЕ НЕ ўМЕЕМ ГэТЫМ КАРЫСТАЦЦА»

«У гэтым праекце мы хацелі паказаць тое, што дорага кожнаму беларусу. У мастацтве ў нас багатыя традыцыі, і на выставе «Колла часу» мы прадстаўляем толькі частку работ, з якімі хочам пазнаёміць мінчан і гасцей горада. Таксама на «Вытоках» у Мінску прадстаўлены і фіналісты конкурсу юных мастакоў. Усе ўдзельнікі вельмі стараліся, і ў гарадской ратушы выстаўлены найбольш яркія работы», — адзначыла дырэктар галерэі «АртХаос» і адзін з арганізатараў фестывалю Лілія ЛУКАШЭНКА.

На працягу ўсяго лета дзякуючы фестывалю «Вытокі» кожны рэгіён краіны ад-

крываўся па-свойму, знаёміў гасцей са сваімі гістарычнымі слаўтасяямі і сённяшнімі дасягненнямі. Сёлета кожны рэгіён даказаў, што мае свой унікальны брэнд. Фестываль у Мінску стаў своеасаблівым пад'ядзеннем вынікаў. Так, удзельнікі семінараў «Маладзёжны брэнд», што праходзілі ў кожным горадзе, у сталіцы сустрэліся з экспертамі. Яны абмеркавалі развіццё праектаў, практычнае ўвасабленне сваіх ідэй для развіцця рэгіёнаў. Многім праектам фестываль «Вытокі» даў прыступку для плённага развіцця і, канешне, прыцягнуў увагу да новых ідэй. Напрыклад, праект «Пазнай Кобрын» (інтэрнэт-партал, дзе сабрана поўная гістарычная і турыстычная інфармацыя пра горад) хоць і мае лакальны характар, але зацікавіў людзей з усёй краіны. На сустрэчы ў Мінску аўтар праекта Віктар Лагвіновіч расказаў, што на партале з'явіўся новы турыстычны анлайн-маршрут «Кобрын у 1980-я гады», і запусціў усіх прыехаў у горад і праісціся гэтым маршрутам: і з мясцінай пазнаёміцца, і вопыт стварэння такога праекта пераняць.

«Фестываль у кожным горадзе Беларусі выклікаў цікавасць, асабліва калі пра-

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

мы думаем, як абагульніць вопыт і перанесці на будучыню. Выкарыстаць з розумам тое, што назапасілі за гэты час», — раска-заў кіраўнік НАК Беларусі. Віктар Лукашэнка звярнуў увагу на тое, што свята ў кожным горадзе было асаблівым. Ён падзякаваў усім суарганізатарам і мясцовым органам улады, без якіх, па яго словах, свята не адбылося б, і падкрэсліў, што кожны горад прыносіў у свята нелаўторны каларыт і паказваў свае адметнасці. Мінск не стаў выключэннем. Свята прайшло ў сталічным рытме — з размахам, ярка і дынамічна.

«Мы рады, што і ў Мінску праходзіць такая значная падзея. Галоўнае, што гэта папулярная ўсіх відаў спорту. А Мінск — спартыўны горад. І калі выдатныя спартсмены даюць тут майстар-класы, гэта важна. У мінчан падзея выклікала вялікую цікавасць, а ў спорту з'явілася больш сяброў», — адзначыў старшыня Мінскага гарвыканкама Уладзімір КУХАРАЎ.

З РАЗМАХАМ, ЯРКА, ДЫНАМІЧНА

Падводзячы вынік фестывалю «Вытокі. Крок да Алімпу», прэзідэнт Нацыянальнага алімпійскага камітэта Беларусі Віктар ЛУКАШЭНКА падкрэсліў, што ўсё запланаванае атрымалася. «Толькі ў алімпійскіх квестах паўдзельнічалі дзясяткі тысяч дзяцей і маладых людзей. А ў цэлым фестываль ахапіў некалькі соцень тысяч жыхароў па ўсіх рэгіёнах нашай краіны. У Год народнага адзінства і 30-годдзя Нацыянальнага алімпійскага камітэта прыёмна адзначыць, што гэта падзея аб'яднала людзей. Яны прыходзілі сем'ямі, з задавальненнем удзельнічалі ў спартыўных мерапрыемствах, канцэрце. Таму мы як арганізатары задаволеныя. Праект ужо заканчваецца сёлета, але

дзяцей на «Вытокі», нельга. На свята з малымі прыйшоў шматдзетны тата баксёр Віталь Бандарэнка. Ён раска-заў, што яго дзеці правярылі ўсе магчымыя пляцоўкі і цяпер дорага чакае цяжкі выбар аднаго віду спорту. «Гэта ў першую чаргу сямейнае свята, каб цікава правесці час разам. І гэта вельмі карыснае мерапрыемства, каб дзіця знайшло сябе ў пэўным відзе спорту», — адзначыў Віталь Бандарэнка.

Новыя заняткі для сябе адкрываў і маленькі Аляксандр Яноўскі, сын галоўнага трэнера зборнай Беларусі па вольнай барацьбе Івана Яноўскага. З верасня хлопчык будзе займацца хакеем, але з татам яны вырашылі пазнаёміцца з іншымі відамі спорту.

Усе спартыўныя пляцоўкі. А тыя, каму пашчасціла сустрэцца з ім, змаглі на свае вочы убачыць алімпійскіх бронзавы медаль.

Міні-майстар клас па хакеі малым удзельнікам свята даў і варатар сталічнага клуба «Юнацтва» Сяргей Бальшакоў. Праўда, майстар-клас быў па аэрахакеі. Але гэта няк не паўплывала на настрой і барацьбу ні

УБАЧЫЦЬ УСЁ — ВЫБРАЦЬ АДНО

На 50 спартыўных пляцоўках удзельнікі алімпійскага квесту маглі правесці свае сілы ў традыцыйных відах спорту, пазнаёміцца з незвычайнымі і, самае галоўнае, — сустрэць сваіх куміраў. Адкрываў сталічны этап свята бронзавы прызёр нядаўніх Алімпійскіх гульняў у Токіа Максім Недасекаў. «Гэта свята для дзяцей, яны ўсімхаюцца. А значыць, і бацькі шчаслівыя. Гэта галоўнае», — заўважыў Максім. Сам лёгкаатлет паспрабаваў амаль

хакеіста, ні гасцей хакейнай пляцоўкі. «Тут шмат людзей, нягледзячы на дрэннае надвор'е. Прыемна, што ўсе прыйшлі, што такая ўвага да мерапрыемства. І асабліва прыемна, што хакейнай пляцоўка такая папулярная. Нам важна сёння паказаць значнасць і павысіць папулярнасць хакея і колькасць заўзятараў у нас на трыбунах», — падзяліўся Сяргей Бальшакоў.

А некаторыя вядомыя спартсмены падчас свята змянілі свае ролі і сталі удзельнікамі гульні, майстар-класаў і міні-трэніровак. Інакш бацькам, якія прывялі

дзяцей на «Вытокі», нельга. На свята з малымі прыйшоў шматдзетны тата баксёр Віталь Бандарэнка. Ён раска-заў, што яго дзеці правярылі ўсе магчымыя пляцоўкі і цяпер дорага чакае цяжкі выбар аднаго віду спорту. «Гэта ў першую чаргу сямейнае свята, каб цікава правесці час разам. І гэта вельмі карыснае мерапрыемства, каб дзіця знайшло сябе ў пэўным відзе спорту», — адзначыў Віталь Бандарэнка.

Новыя заняткі для сябе адкрываў і маленькі Аляксандр Яноўскі, сын галоўнага трэнера зборнай Беларусі па вольнай барацьбе Івана Яноўскага. З верасня хлопчык будзе займацца хакеем, але з татам яны вырашылі пазнаёміцца з іншымі відамі спорту.

ТАКІЯ МЭРАПРЫЕМСТВЫ ТРЭБА ПРАВОДЗІЦЬ ЧАСЦЕЙ

У кожным горадзе, дзе праходзіць «Вытокі», галоўная мэта алімпійскага квесту была язнэннай — знаёмства дзяцей з рознымі відамі спорту і дапамога ў выбары занятку па душы. Квэст у Мінску, зразумела, меў такую ж задану. І спецыялісты

дзяцей на «Вытокі», нельга. На свята з малымі прыйшоў шматдзетны тата баксёр Віталь Бандарэнка. Ён раска-заў, што яго дзеці правярылі ўсе магчымыя пляцоўкі і цяпер дорага чакае цяжкі выбар аднаго віду спорту. «Гэта ў першую чаргу сямейнае свята, каб цікава правесці час разам. І гэта вельмі карыснае мерапрыемства, каб дзіця знайшло сябе ў пэўным відзе спорту», — адзначыў Віталь Бандарэнка.

дзяцей на «Вытокі», нельга. На свята з малымі прыйшоў шматдзетны тата баксёр Віталь Бандарэнка. Ён раска-заў, што яго дзеці правярылі ўсе магчымыя пляцоўкі і цяпер дорага чакае цяжкі выбар аднаго віду спорту. «Гэта ў першую чаргу сямейнае свята, каб цікава правесці час разам. І гэта вельмі карыснае мерапрыемства, каб дзіця знайшло сябе ў пэўным відзе спорту», — адзначыў Віталь Бандарэнка.

дзяцей на «Вытокі», нельга. На свята з малымі прыйшоў шматдзетны тата баксёр Віталь Бандарэнка. Ён раска-заў, што яго дзеці правярылі ўсе магчымыя пляцоўкі і цяпер дорага чакае цяжкі выбар аднаго віду спорту. «Гэта ў першую чаргу сямейнае свята, каб цікава правесці час разам. І гэта вельмі карыснае мерапрыемства, каб дзіця знайшло сябе ў пэўным відзе спорту», — адзначыў Віталь Бандарэнка.

дзяцей на «Вытокі», нельга. На свята з малымі прыйшоў шматдзетны тата баксёр Віталь Бандарэнка. Ён раска-заў, што яго дзеці правярылі ўсе магчымыя пляцоўкі і цяпер дорага чакае цяжкі выбар аднаго віду спорту. «Гэта ў першую чаргу сямейнае свята, каб цікава правесці час разам. І гэта вельмі карыснае мерапрыемства, каб дзіця знайшло сябе ў пэўным відзе спорту», — адзначыў Віталь Бандарэнка.

дзяцей на «Вытокі», нельга. На свята з малымі прыйшоў шматдзетны тата баксёр Віталь Бандарэнка. Ён раска-заў, што яго дзеці правярылі ўсе магчымыя пляцоўкі і цяпер дорага чакае цяжкі выбар аднаго віду спорту. «Гэта ў першую чаргу сямейнае свята, каб цікава правесці час разам. І гэта вельмі карыснае мерапрыемства, каб дзіця знайшло сябе ў пэўным відзе спорту», — адзначыў Віталь Бандарэнка.

дзяцей на «Вытокі», нельга. На свята з малымі прыйшоў шматдзетны тата баксёр Віталь Бандарэнка. Ён раска-заў, што яго дзеці правярылі ўсе магчымыя пляцоўкі і цяпер дорага чакае цяжкі выбар аднаго віду спорту. «Гэта ў першую чаргу сямейнае свята, каб цікава правесці час разам. І гэта вельмі карыснае мерапрыемства, каб дзіця знайшло сябе ў пэўным відзе спорту», — адзначыў Віталь Бандарэнка.

дзяцей на «Вытокі», нельга. На свята з малымі прыйшоў шматдзетны тата баксёр Віталь Бандарэнка. Ён раска-заў, што яго дзеці правярылі ўсе магчымыя пляцоўкі і цяпер дорага чакае цяжкі выбар аднаго віду спорту. «Гэта ў першую чаргу сямейнае свята, каб цікава правесці час разам. І гэта вельмі карыснае мерапрыемства, каб дзіця знайшло сябе ў пэўным відзе спорту», — адзначыў Віталь Бандарэнка.

дзяцей на «Вытокі», нельга. На свята з малымі прыйшоў шматдзетны тата баксёр Віталь Бандарэнка. Ён раска-заў, што яго дзеці правярылі ўсе магчымыя пляцоўкі і цяпер дорага чакае цяжкі выбар аднаго віду спорту. «Гэта ў першую чаргу сямейнае свята, каб цікава правесці час разам. І гэта вельмі карыснае мерапрыемства, каб дзіця знайшло сябе ў пэўным відзе спорту», — адзначыў Віталь Бандарэнка.

дзяцей на «Вытокі», нельга. На свята з малымі прыйшоў шматдзетны тата баксёр Віталь Бандарэнка. Ён раска-заў, што яго дзеці правярылі ўсе магчымыя пляцоўкі і цяпер дорага чакае цяжкі выбар аднаго віду спорту. «Гэта ў першую чаргу сямейнае свята, каб цікава правесці час разам. І гэта вельмі карыснае мерапрыемства, каб дзіця знайшло сябе ў пэўным відзе спорту», — адзначыў Віталь Бандарэнка.

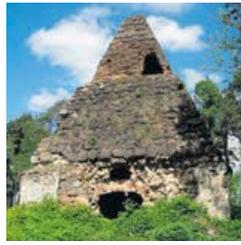
дзяцей на «Вытокі», нельга. На свята з малымі прыйшоў шматдзетны тата баксёр Віталь Бандарэнка. Ён раска-заў, што яго дзеці правярылі ўсе магчымыя пляцоўкі і цяпер дорага чакае цяжкі выбар аднаго віду спорту. «Гэта ў першую чаргу сямейнае свята, каб цікава правесці час разам. І гэта вельмі карыснае мерапрыемства, каб дзіця знайшло сябе ў пэўным відзе спорту», — адзначыў Віталь Бандарэнка.

дзяцей на «Вытокі», нельга. На свята з малымі прыйшоў шматдзетны тата баксёр Віталь Бандарэнка. Ён раска-заў, што яго дзеці правярылі ўсе магчымыя пляцоўкі і цяпер дорага чакае цяжкі выбар аднаго віду спорту. «Гэта ў першую чаргу сямейнае свята, каб цікава правесці час разам. І гэта вельмі карыснае мерапрыемства, каб дзіця знайшло сябе ў пэўным відзе спорту», — адзначыў Віталь Бандарэнка.

дзяцей на «Вытокі», нельга. На свята з малымі прыйшоў шматдзетны тата баксёр Віталь Бандарэнка. Ён раска-заў, што яго дзеці правярылі ўсе магчымыя пляцоўкі і цяпер дорага чакае цяжкі выбар аднаго віду спорту. «Гэта ў першую чаргу сямейнае свята, каб цікава правесці час разам. І гэта вельмі карыснае мерапрыемства, каб дзіця знайшло сябе ў пэўным відзе спорту», — адзначыў Віталь Бандарэнка.

дзяцей на «Вытокі», нельга. На свята з малымі прыйшоў шматдзетны тата баксёр Віталь Бандарэнка. Ён раска-заў, што яго дзеці правярылі ўсе магчымыя пляцоўкі і цяпер дорага чакае цяжкі выбар аднаго віду спорту. «Гэта ў першую чаргу сямейнае свята, каб цікава правесці час разам. І гэта вельмі карыснае мерапрыемства, каб дзіця знайшло сябе ў пэўным відзе спорту», — адзначыў Віталь Бандарэнка.

Валерыя СЦЯЦКО. Фота Аліны МАЗАВЕЦ.

ПАВАЖАНЫЯ КАЛЕГІ!

У мэтах рэалізацыі плана мерапрыемстваў Дзяржаўнай праграмы «Беларусь гасцінная» на 2021 год

(п. 2. Правядзенне вучэбна-выхаваўчай і патрыятычнай работы ў форме турысцка-экспедыцыйных праграм і выязных мерапрыемстваў (канферэнцыі, семінары, трэнінгі, рэкламныя туры, конкурсы і іншае)

Нацыянальнае агенцтва па турызме 5 верасня 2021 года

праводзіць выязны семінар, прымеркаваны да Дня беларускага пісьменства «Турыстычны патэнцыял Уздзенскага і Капыльскага раёнаў» з прэзентацыяй новага турыстычнага маршруту «Да вытокаў Нёмана і Капыльскіх святыняў».

Мэта семінара:

- знаёмства з духоўнай спадчынай Мінскай вобласці (Уздзенскі і Капыльскі раёны) і нацыянальнымі культурнымі традыцыямі рэгіёна для далейшага развіцця падзейнага турызму.

У ходзе семінара плануецца:

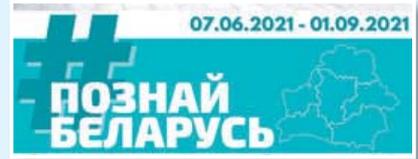
- ✓ наведванне старога і новага Крыжаўзвіжанскіх касцёлаў, Петрапаўлаўскай царквы, дзяржаўнай установы «Уздзенскі гісторыка-краязнаўчы музей», пахавальні Завішаў і іншага;
- ✓ удзел у мерапрыемствах, прымеркаваных да Дня пісьменства;
- ✓ аглядная экскурсія па г. Капыль;
- ✓ правядзенне круглага стала «Турыстычны патэнцыял Уздзенскага, Капыльскага раёнаў».

Для ўдзелу ў семінары неабходна ў тэрмін да 12.00 3 верасня 2021 года накіраваць заяўку на электронны адрас pta@belarustourism.by з пазнакай «Удзел у семінары па Мінскай вобласці», пазначыўшы месца работы, пасаду, кантактны нумар тэлефона, а таксама мэту ўдзелу ў семінары.

Інфармацыю пра тое, ці была атрымана і прынята заяўка, можна ўдакладняць па наступным нумары тэлефона +375 17 226 54 46.

Калі вы адправілі заяўку і не атрымалі пацвярджэння, просьба прадубліраваць ваша паведамленне на электронны адрас ptaseminar@gmail.com.

* Нацыянальнае агенцтва пакідае за сабой права на адбор заявак, што паступілі!

Нацыянальнае агенцтва па турызме запрашае да ўдзелу ў Рэспубліканскім конкурсе сацыяльнай рэкламы «#ПазнайБеларусь»

Конкурс праводзіцца як добраахвотнае грамадскае мерапрыемства, мэта якога — папулярызацыя ўнутранага турызму з наступным прыцягненнем шырокіх слаёў насельніцтва да ажыццяўлення турыстычных падарожжаў па тэрыторыі Беларусі.

Арганізатарам конкурсу з'яўляецца дзяржаўная ўстанова «Нацыянальнае агенцтва па турызме» пры падтрымцы Міністэрства спорту і турызму, Міністэрства інфармацыі, Міністэрства культуры, Міністэрства адукацыі.

Задачы конкурсу:

- фарміраванне пазітыўнага стаўлення да ажыццяўлення падарожжаў унутры краіны;
- павышэнне цікавасці грамадзян да наведвання турыстычных рэсурсаў і іншых аб'ектаў, прывабных для турыстаў;
- папулярызацыя гісторыка-культурнай, ваенна-патрыятычнай спадчыны і прыроднага багацця Беларусі;
- далучэнне грамадзян да сацыяльна-культурнага жыцця Беларусі;
- пашырэнне магчымасцяў для творчай самарэалізацыі ўдзельнікаў.

Да ўдзелу ў конкурсе запрашаюцца прадстаўнікі розных прафесій і ўзростаў, уключаючы навучанцаў устаноў сярэдняй спецыяльнай і вышэйшай адукацыі, іншых устаноў адукацыі.

У конкурсе заяўлены 3 намінацыі:

«Слоган», «Плакат», «Відэаролік».

Заяўка разам з конкурснай работай падаецца ўдзельнікам конкурсу на электронную пошту info@belarustourism.by з пазнакай «#ПазнайБеларусь» не пазней за 5 верасня 2021 г. па форме згодна з дадаткам 1 да Палажэння конкурсу, якое размешчана на афіцыйным сайце Нацыянальнага агенцтва па турызме.

ПАРТНЁРЫ КОНКУРСУ:

ААТ «ААБ Беларусбанк»

ДВА «Беларуснафта»

Канцэрн «Белнафтахім»

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона)

по поручению открытого акционерного общества «1-я Минская птицефабрика» (продавец)

проводит электронные торги по продаже имущества:

Лот 1: комбайн зерноуборочный (КЗС-1218-03), рег. номер ОМ-5 3152, 2010 год выпуска, кузов (рама) № 03309. Начальная цена с НДС (20%) – 36 240,00 бел. руб. (задаток 10% от начальной цены – 3 624,00 бел. руб.).

Лот 2: комбайн зерноуборочный (КЗС-1218-10), рег. номер ОМ-5 3148, 2010 год выпуска, кузов (рама) № 01931. Начальная цена с НДС (20%) – 18 120,00 бел. руб. (задаток 10% от начальной цены – 1 812,00 бел. руб.).

Лот 3: агрегат почвообрабатывающий посевной АПП-6Д, рег. № б/н, кузов (рама) ЗАВ. № 268, 2010 год выпуска. Начальная цена с НДС (20%) – 15 120,00 бел. руб. (задаток 10% от начальной цены – 1 512,00 бел. руб.).

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК BPSB2Y2X, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения электронных торгов. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Победитель (единственный участник) электронных торгов оплачивает вознаграждение за организацию и проведение электронных торгов в размере 5 (пяти) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by.

Оператор электронной торговой площадки: коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации», адрес электронной торговой площадки: torgi.rlt.by.

Электронные торги проводятся в порядке, установленном регламентом электронной торговой площадки «TORGI.RLT.BY», размещенным по адресу: torgi.rlt.by.

Аукцион состоится 05.10.2021. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 29.09.2021 до 16.00.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17, (8029) 136-31-11. Тел. для осмотра: 8 029 113 18 61.

УНП 60008728

Незвычайнае звычайнае

ХТО ПАД ЛІСЦІКАМ ЖЫВЕ?

У пошуках незвычайнага далёка ехаць не трэба. Часам дастаткова больш уважліва паглядзець навокал, зазірнуць, як кажуць аматары прыроды, пад кожны лісток.

У старым садзе я зрабіў гэта з дапамогай фотаапарата. На траве пад адным з лістоў перад аб'ектывам узнік прыгажун смюж з маленькім смюжыкам. Відаць, выбраліся на прагулку. Непадалёку, нібы сусор'і таямнічага мікрасвету, зіхалі расінкі. Разам з такімі ж невялічкімі белымі кветкамі яны клікалі кроцьць далей, шукаць адметнае.

Больш за ўсіх трафеям фотапалявання радавалася маленькая Алеся. Зразумела, у яе ўзросце незвычайным бацьчыца ўсё навокал. А тое, што мы разам знайшлі пад лісцікам, — сапраўдны чуд.

Яўген ПЯСЕЦКІ.

Фота аўтара.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона: ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46

Продавец: ИООО «АРВИБЕЛАГРО», Гродненская обл., Лидский р-н, Лидский с/с, М-11, 39-й км, 5, 8 (тел. +375 29 130-85-30) – производство по делу об экономической несостоятельности (банкротстве) № 81-4Б/2020

Предмет аукциона: КОМПЛЕКС ПО ПРОМЫШЛЕННОМУ ПРОИЗВОДСТВУ ПРОДУКЦИИ ИЗ МЯСА ИНДЕЙКИ ИООО «АРВИБЕЛАГРО» Состав имущества см. на сайте ipmtorgi.by

Местонахождение объектов недвижимости, входящих в состав комплекса:

- 1) завод «АРВИБЕЛАГРО» по промышленному производству продукции из мяса индейки, площадь участка 16,7324 га – Гродненская обл., Лидский р-н, М-11, 39-й км, 5;
- 2) комплекс по промышленному производству продукции из мяса индейки, площадь 5,3229 га – Гродненская обл., Лидский р-н, Гончарский с/с, 20, площадь № 6;
- 3) комплекс по промышленному производству продукции из мяса индейки, площадь 6,0209 га – Гродненская обл., Лидский р-н, Гончарский с/с, 19, площадь № 5;
- 4) ферма для откорма индейки, площадь 6,4989 га – Гродненская обл., Лидский р-н, Гончарский с/с, 21, площадь № 7;
- 5) пометохранилище, площадь участка 1,1262 га – Гродненская обл., Лидский р-н, Гончарский с/с, в районе д. Жомойди.

С перечнем земельных участков, отведенных под инженерные коммуникации, можно ознакомиться на сайте ipmtorgi.by

Начальная стоимость без НДС – 37 136 535,14 бел. руб. (снижена на 10%)

Шаг аукциона без НДС – 1 856 826,76 бел. руб.

Обременения: на территории земельного участка завода «АРВИБЕЛАГРО» (кадастровый номер 423664300049000010) расположены два объекта незавершенного строительства, которые не входят в состав лота и будут демонтированы для реализации в качестве строительных материалов. Освобождение земельного участка от данных объектов возможно после их реализации

Порядок ознакомления: Ознакомление заинтересованных лиц с предметом аукциона осуществляется в рабочие дни. Ответственное лицо: Залучкая Анна Леонидовна, тел. +375 44 7148418; Симонова Регина Владимировна, тел. +375 29 3974469

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона вносится в белорусских рублях перечисляется на р/с BY92BELB30120048350080226000 в ОАО «Банк БелВЭБ», г. Минск, ул. Мясникова, 32; БИК BELVBY2X; УНП 191224638; ОКПО 378531865000, получатель платежа – ООО «ИПМ-Консалт оценка»

Порядок оформления участия в торгах, критерии выявления победителя торгов и порядок оформления результатов торгов определяются ст.ст. 127, 128, 129 Закона Республики Беларусь от 13.07.2012 г. № 415-3 «Об экономической несостоятельности (банкротстве)».

Порядок оформления участия в аукционе: лица, желающие участвовать в аукционе, обязаны подать организатору аукциона в срок до 17.00 15.09.2021 заявление на участие в аукционе с приложением документов согласно ст. 127 вышеуказанного Закона. Критерии выявления победителя аукциона: имущество считается проданным лицу, которое предложило на аукционе самую высокую цену.

Порядок оформления результатов торгов: победитель торгов (претендент на покупку) в день проведения торгов подписывает протокол. В случае если торги признаны несостоявшимися в связи с тем, что на участие в них подано заявление только одним участником торгов либо для участия в них явился только один участник, в протокол вносится информация о согласии на покупку этим участником торгов предмета аукциона по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

В случае неисполнения Покупателем обязательств по оплате цены договора (отказа, уклонения от заключения договора купли-продажи, отказа от исполнения, неисполнения договора купли-продажи) сумма задатка остается у Продавца в порядке ст. 352 Гражданского кодекса Республики Беларусь.

Покупатель осуществляет принятие имущества в месте его нахождения собственными силами и за свой счет по его фактическому состоянию без каких-либо дополнительных условий. Все расходы по заключению, оформлению и регистрации договоров купли-продажи, расходы по государственной регистрации перехода права собственности на имущество, снятию с учета и постановке на учет имущества несет Покупатель

Срок подписания договора купли-продажи: После возмещения фактических затрат на организацию и проведение торгов в течение 20 (двадцать) рабочих дней со дня проведения торгов

Условия оплаты предмета аукциона

Победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%, обязан оплатить предмет аукциона в соответствии с договором купли-продажи, но не позднее 30 (тридцати) дней со дня проведения торгов, если иной срок не установлен собранием (комитетом) кредиторов

Победитель аукциона, либо единственный участник, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%, обязан возместить продавцу и организатору торгов затраты на их проведение и оплатить организатору торгов установленное вознаграждение в размере 0,2 % от итоговой цены продажи предмета аукциона в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения аукциона. Подробная информация о проведении аукциона размещена на сайте ipmtorgi.by

Предыдущее извещение о проведении электронных торгов опубликовано в газете «Звязда» от 23.09.2021

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия, но не позднее чем за пять дней до наступления даты проведения торгов

Аукцион состоится 16.09.2021 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703.

Заявления на участие и необходимые документы, в т. ч. перечисление задатка, принимаются с 9.00 31.08.2021 по 15.09.2021 до 17.00 по указанному адресу

Тел.: +375 17 280-36-37; +375 (44) 704-92-06, www.cpo.by. E-mail: auction@cpo.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ВТОРЫХ ПОВТОРНЫХ ПУБЛИЧНЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор торгов: ликвидатор ООО «Промводнаб» – частное предприятие «АТР-Консалт»; УНП 191377325; г. Минск, ул. Я. Коласа, д. 50, корпус 1, пом. 4Н (кабинет 5 (первый этаж)), +375291258110, apr.consalt@gmail.com

Продавец: ООО «Промводнаб», 220070, г. Минск, ул. Радиальная, д. 36, оф. 316, тел. +375291258110

Лот № 1

Наименование	Ед. изм.	Количество	Цена за ед. бел. руб.
Клапан Clack 4600/1600 Choro	шт.	1	434,69
Насос UPS 25-40 N 180 1x230V 50Hz 9H, Сербия	шт.	1	244,63
Электронный блок управления насосом водоснабжения с частотным преобразователем COELBOSPEED/MANBC EASY MASTER 12MM	шт.	1	380,00
Баллон 10X44 синий с базой	шт.	8	51,79
Баллон 8X35 синий	шт.	2	36,25
Баллон 8X17 синий с базой	шт.	2	18,78
Дозатор промемужной (корпус) с входным и выходным отверстием для системы очистки воды	шт.	20	3,80
Ключ V-образный	шт.	10	0,63
Ключ шестигранный	шт.	20	0,63
Кронштейн настенный голубой	шт.	20	0,93
Нейтрализатор пластмассовый с входным и выходным отверстием COND	шт.	5	14,92
Соловая бак 72 л черный	шт.	2	47,58
Сорбент AC 0.7-1.4 (16 кг/28.3 л), Россия	л.	46,4	0,55
Сорбент AC 0.7-1.4 (16 кг/28.3 л), Россия	л.	5,7	0,46
Сорбент AC фр. 0.7-1.4 мм (м²)	м²	0,24	475,20
Узел активированный NCS 12x40	кг.	0,4	101,76
Карtridge полипропиленовый для жидкостного фильтра CPP 10 SX 25MCR	шт.	10	1,63
Карtridge n/l для жидкостного фильтра FA 10 HOT SX5 25 MCR	шт.	8	2,30
Карtridge n/l для жидкостного фильтра FA 10 SX5 25 MCR	шт.	6	2,21
Карtridge-фильтр (активированный уголь) AIC ACTIVATED CARBON POST FILTER	шт.	20	3,03
Карtridge-фильтр (реминерализатор) AIM REMINERALIZER POST FILTER	шт.	20	4,57
Карtridge n/l для жидкостного фильтра FA 25MCR S+CPP	шт.	16	16,01
Карtridge фильтра обратного осмоса Dow Filmtec Advantage reverse Osmosis Element BTW30-4040	шт.	2	155,63
Катионит Dapex HCR-S/S	меш.	1,95	42,47
Катионит Dapex HCR-S/S	меш.	4	49,22
Нейтрализатор пластмассовый	шт.	3	12,11
Емкость V-100 синий	шт.	1	21,00

Предмет торгов расположен по адресу: г. Минск, ул. Я. Коласа, д. 50, корпус 1, пом. 4Н (кабинет 5 (первый этаж)).

Начальная цена: 3 782,71 бел. руб. (три тысячи семьсот восемьдесят два бел. руб., 71 коп.), в т. ч. НДС 20% – 630,45 бел. руб. Задаток: 37,83 бел. руб. Шаг аукциона 5%.

Торги состоятся 13.09.2021 г. в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Я. Коласа, д. 50, корпус 1, пом. 4Н (кабинет 5 (первый этаж)).

Срок внесения задатка: с 01.09.2021 по 10.09.2021. Задаток перечисляется на расчетный счет ООО «Промводнаб» BY85PUB3012056143000000933 в ОАО «Приорбанк», БИК PJBWB2X.

Назначение платежа: внесение задатка для участия в торгах, лот № 1.

Ознакомление с предметом торгов осуществляется в рабочие дни по адресу: г. Минск, ул. Я. Коласа, д. 50, корпус 1, пом. 4Н (кабинет 5 (первый этаж)), по предварительному согласованию по тел. +375291258110.

Извещение о проведении первых повторных торгов было опубликовано в газете «Звязда» в № 154 от 13.08.2021 (стр. 20).

Заявление на участие в торгах в свободной форме с указанием полных реквизитов покупателя со всеми необходимыми документами направляет по адресу: 220039, г. Минск, ул. Бривлевская, д. 14, оф. 249, ликвидатор – частному предприятию «АТР-Консалт» (с 9.00 01.09.2021 по 18.00 10.09.2021). К заявлению на участие в торгах прилагается документ, подтверждающий внесение суммы задатка, указанной в сообщении, с отметкой банка, а также документы согласно п. 12 Положения, утв. пост. Совмина Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16.

Участником, выигравшим торги, единственным участником аукциона возмещаются затраты на организацию и проведение торгов в сумме, которая будет доведена до сведения участников торгов до начала их проведения.

В день проведения торгов участники обязаны зарегистрироваться у организатора торгов. Время регистрации: с 10.30 до 10.50. Результаты торгов оформляются протоколом в день их проведения. В случае, если заявление на участие в торгах подано только одним участником или для участия в торгах не было подано ни одного заявления, торги признаются несостоявшимися и оформляется протокол о признании торгов несостоявшимися. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, при согласии этого участника приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5%, оформляется протокол о продаже предмета торгов этому участнику. Срок подписания договора купли-продажи предмета торгов – 5 рабочих дней со дня проведения торгов, срок оплаты по вышеуказанному договору – 15 рабочих дней с момента подписания договора.

РУП «ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ» (Организатор аукциона) информирует о проведении открытого аукциона по продаже имущества, находящегося в собственности Солигорского района и в хозяйственном ведении Государственного предприятия «Рынок Октябрьский» (Продавец).

Лот № 1: ТОРГОВЫЙ ПАВИЛЬОН № 192, инв. № 103130.

Местонахождение: г. Солигорск, ул. Октябрьская, 40, место для торговли № 192. Начальная цена с НДС – 4800,00 руб.

Аукцион состоится 01.10.2021 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, каб. 4.

Извещение о проведении аукциона размещено на сайтах Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь gki.gov.by, Минского областного исполнительного комитета minsk-region.gov.by, Организатора аукциона ino.by.

Организатор аукциона: 220030, г. Минск, ул. Комсомольская, 11, пом. 9, 8 (017) 324-70-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

УНП 190055182

Извещение об открытом аукционе по продаже незавершенного строительством жилого дома и земельного участка в частную собственность для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома в г. Гродно 5 октября 2021 года

№ лота	Местонахождение земельного участка, его кадастровый номер	Площадь земельного участка (га)	Характеристика (описание) не завершенного строительством капитального строения	Ориентировочные расходы по подготовке документации для проведения аукциона, руб.	Начальная цена предмета аукциона (в том числе: начальная цена не завершенного строительством капитального строения; земельного участка), руб.	Сумма задатка, руб.
1*	Гродненская область, г. Гродно, ул. Вильковича, 56 (V-1407, микрорайон «Зарница-4») 440100000003004272	0,1134	Не завершенное законсервированное капитальное строение с инв. № 400/U-96937, степень готовности 12%. Фундамент: бутобетонный; площадь застройки: 80 кв. м	232,54	24 131,10 (1 292,34; 22 838,76)	4 800

* – Земельный участок предоставляется в частную собственность для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома. Инженерные коммуникации на участке отсутствуют. Возможны подключения к внеплощадочным сетям водоснабжения, газоснабжения, электроснабжения и пр., и точки подключения определяются проектом. Земельный участок может иметь ограничения и обременения. Назначение земельного участка – в соответствии с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества: земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома, обслуживания зарегистрированной организацией по государственной регистрации недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним квартиры в блокированном жилом доме)

Организатор аукциона: коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости».

Условия, предусмотренные в решении о формировании земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона: внесение платы за земельный участок; возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения; обращение за государственной регистрацией прав на земельный участок в РУП «Гродненское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся; продолжить строительство жилого дома. Победитель аукциона обязан возместить затраты в соответствии с решением Гродненского горисполкома от 30.05.2019 г. № 371 «О возмещении затрат на строительство объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры».

Аукцион состоится 5 октября 2021 года в 12.00 по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1 (актовый зал).

Для участия в аукционе необходимо: внести задаток в указанном размере, перечисляемый на расчетный счет BY24 АКВБ 3012 0000 4181 0400 0000 Гродненское областное учреждение № 400 ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Гродно, БИК АКВВBY2X, УНП 590727594 получатель – коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости», задаток вносится в белорусских рублях в сумме согласно настоящему извещению.

Предоставить в коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости» следующие документы: заявления на участие в аукционе установленной формы; документ, подтверждающий внесение суммы задатка; подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее

обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования; дополнительное представление: гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность; представителем или уполномоченным должностным лицом негосударственного юридического лица РБ – доверенность, выданная юристом, документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица, без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица. При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан – документ, удостоверяющий личность.

Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, кабинет № 117 с 6 сентября по 29 сентября 2021 года включительно в рабочие дни с 08.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00.

Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке продажи, не завершенных строительством незаконсервированных жилых домов, дан с публичных торгов, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 23.03.2018 г. № 220. Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену. Победитель торгов либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на приобретение земельного участка, как единственный, подавший заявление на участие в аукционе, в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся обязан: внести плату за земельный участок; возместить организатору аукциона затраты на

организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения (информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись); выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона.

После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Гродненский горисполком выдает победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона выписку из решения об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома, один экземпляр протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся.

Оплата стоимости предметов аукциона осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли.

При невыполнении требований об обращении за государственной регистрацией прав на земельный участок в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона продажи несостоявшимся, решение Гродненского горисполкома о предоставлении земельного участка утрачивает силу.

Осмотр земельного участка на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Контактные телефоны: +375 (152) 626055, 626056. Адреса сайтов: Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь <http://gki.gov.by/>; аукцион <http://ino.by/>; Гродненского областного исполнительного комитета <http://grodno.gov.by/>; Гродненского городского исполнительного комитета <http://grodno-region.gov.by/>; коммунального унитарного предприятия по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости» <http://gcn.by/>

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ТРЕТЬИХ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ № 2021.Б.002.00029

Коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга» извещает о проведении третьих повторных электронных торгов по продаже имущества, принадлежащего Открытому акционерному обществу «Минский завод строительных материалов», УНП 100008102, в отношении которого открыто производство по делу об экономической несостоятельности (банкротстве) № 455-55/2018 в экономическом суде г. Минска.

Номер лота, вид выставляемого на третьи повторные электронные торги имущества:

№ лота	Наименование	Начальная цена без НДС, руб.	Минимальная цена
1	Станок универсальный конусно-фрезерный, инв. № 500898 (лот № 11/01-2021)	24 800,00	4 960,00
2	Экструдер VAP65, инв. № 501108 (лот № 13/01-2021)	722 000,00	144 400,00
3	Резальное устройство т-А-UV, инв. № 501105 (лот № 14/01-2021)	114 000,00	22 800,00
4	Робот сажки с захватом, инв. № 501706 (лот № 15/01-2021)	280 000,00	56 000,00
5	Робот сажки с захватом, инв. № 501707 (лот № 16/01-2021)	280 000,00	56 000,00
6	Сушильный барабан d2.8x20, инв. № 501257 (лот № 17/01-2021)	56 900,00	11 380,00
7	Дереворука ALFA, инв. № 501346 (лот № 18/01-2021)	45 100,00	9 020,00
8	Мельница высокопроизводительная smmcala, инв. № 501348, (лот № 20/01-2021)	33 500,00	6 700,00
9	Виброагрегат двухэтажный афа, инв. № 501347, (лот № 21/01-2021)	22 200,00	4 440,00
10	Барабан первичного измельчения r201, инв. № 501817, (лот № 22/01-2021)	30 900,00	6 180,00
11	Металлоископатель, инв. № 501350, (лот № 23/01-2021)	36 300,00	7 260,00
12	Питатель в-2000 с бункером, инв. № 501317, (лот № 24/01-2021)	10 200,00	2 040,00
13	Питатель ленточный яск-488, инв. № 501354, (лот № 25/01-2021)	12 600,00	2 520,00
14	Проевшивающее устройство афа, инв. № 501344, (лот № 27/01-2021)	3 900,00	780,00
15	Питатель в-800, инв. № 501399, (лот № 29/01-2021)	6 100,00	1 220,00
16	Распределительный шнек, инв. № 501349 (лот № 30/01-2021)	4 300,00	860,00
17	Пресс испытательный ИП-2500M, инв. № 501359 (лот № 42/01-2021)	20 400,00	4 080,00
18	Питатель пластинчатый для линии дробления, инв. № 280 (лот № 47/01-2021)	1 900,00	380,00
19	Устройство для затарки теннис. с приемным бункером на линию дробления, инв. № 500571 (лот № 50/01-2021)	2 800,00	560,00
20	Конвейер № 1 на линию дробления, инв. № 276, (лот № 51/01-2021)	3 500,00	700,00
21	Конвейер № 2 на линию дробления, инв. № 277, (лот № 52/01-2021)	2 700,00	540,00
22	Конвейер № 3 на линию дробления, инв. № 279, (лот № 53/01-2021)	2 100,00	420,00
23	Шкаф JA-11, инв. № 3952 (лот № 55/01-2021)	479 000,00	95 800,00
24	Шкаф JA-21, инв. № 3953 (лот № 56/01-2021)	190 000,00	38 000,00
25	Шкаф KA-11, инв. № 3954 (лот № 57/01-2021)	832 000,00	166 400,00

Имущество, бывшее в употреблении, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Я. Мавра, 47.

Условия третьих повторных электронных торгов: победитель торгов (единственный участник торгов, выразивший согласие на приобретение предмета торгов по начальной цене, увеличенной на пять процентов) обязан заключить договор купли-продажи в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения электронных торгов; оплатить стоимость приобретенного имущества в соответствии с договором купли-продажи не позднее 30 дней со дня проведения электронных торгов, если иной срок не установлен соразмерением (комитетом) кредиторов; возместить затраты за организацию и проведение торгов, в т. ч. затраты по оценке имущества; оплатить затраты на обслуживание ЭТП.

Размер шага составляет 5 процентов от начальной цены лота. Итожеские обременения: нет.

Дата и время начала и завершения третьих повторных электронных торгов: 15.09.2021 с 9.00 до 16.00.

Третьи повторные электронные торги проводятся на электронной торговой площадке Коммунального консалтингового унитарного предприятия «Витебский областной центр маркетинга» по электронному адресу <http://etpvt.by>.

Прием документов осуществляется на электронной торговой площадке по электронному адресу <http://etpvt.by> с 9.00 01.09.2021 по 16.00 14.09.2021.

Для участия в третьих повторных электронных торгах на электронной торговой площадке по электронному адресу <http://etpvt.by> необходимо подать заявку на участие в электронных торгах и пройти аккредитацию в качестве участника электронных торгов, а также перечислить задаток в срок до 16.00 14.09.2021.

Задатки: по лоту № 1 в сумме 2480,00 (две тысячи четыреста восемьдесят рублей), **по лоту № 2** в сумме 7220,00 (семьдесят две тысячи двести рублей), **по лоту № 3** в сумме 11400,00 (одиннадцать тысяч четыреста рублей), **по лоту № 4** в сумме 28000,00 (двадцать восемь тысяч рублей), **по лоту № 5** в сумме 28000,00 (двадцать восемь тысяч рублей); **по лоту № 6** в сумме 5 690,00 (пять тысяч шестьсот девяносто рублей), **по лоту № 7** в сумме 4 510,00 (четыре тысячи пятьсот десять рублей), **по лоту № 8** в сумме 3 350 (три тысячи триста пятьдесят рублей), **по лоту № 9** в сумме 2 220,00 (две тысячи двести двадцать рублей), **по лоту № 10** в сумме 3 090,00 (три тысячи девятьсот рублей), **по лоту № 11** в сумме 3 630,00 (три тысячи шестьсот тридцать рублей), **по лоту № 12** в сумме 1020,00 (одна тысяча двадцать рублей), **по лоту № 13** в сумме 1 260,00 (одна тысяча двести шестьдесят рублей), **по лоту № 14** в сумме 390,00 (триста девяносто рублей), **по лоту № 15** в сумме 1 020,00 (одна тысяча двадцать рублей), **по лоту № 16** в сумме 430,00 (четыреста тридцать рублей), **по лоту № 17** в сумме 2040,00 (две тысячи сорок рублей), **по лоту № 18** в сумме 190,00 (сто девяносто рублей), **по лоту № 19** в сумме 280,00 (двести восемьдесят рублей), **по лоту № 20** в сумме 350,00 (триста пятьдесят рублей), **по лоту № 21** в сумме 270,00 (двести семьдесят рублей), **по лоту № 22** в сумме 210,00 (двести десять рублей), **по лоту № 23** в сумме 47 900,00 (сорок семь тысяч девятьсот рублей), **по лоту № 24** в сумме 190 000,00 (двести девяносто тысяч рублей), **по лоту № 25** в сумме 832 000,00 (восемьдесят три тысячи двести рублей) должны быть перечислены на счет коммунального консалтингового унитарного предприятия «Витебский областной центр маркетинга», УНП 39047566, р/с BY93MTBK30120001093300066782 в ЗАО «МТБанк» г. Минск, БИК МТБKVY22.

Победителем электронных торгов признается участник, предложивший максимальную цену за лот.

Справочная информация
Контактный телефон антикризисного управляющего: +375 17 374 23 93. Контактный телефон для осмотра объектов: +375 (44) 793 63 23. Контактные телефоны лица, организующего торги на основании договора поручения: 8 (0212) 48-20-11, 8 (029) 884-96-79.

Дата, время и адрес доступа (ознакомления) с предметом электронных торгов (информацией о предмете электронных торгов – в отношении нематериальных активов) с 01.09.2021 по 14.09.2021 с 09.00 до 16.30 по предварительному согласованию с Продавцом по месту нахождения имущества (г. Минск, ул. Я. Мавра, 47).

Затраты на организацию и проведение электронных торгов определяются согласно смете затрат, затраты на обслуживание ЭТП определяются согласно префиксуре ЭТП. Ознакомление с затратами на организацию и проведение электронных торгов производится на <http://etpvt.by> до начала торгов.

Возмещение затрат на организацию и проведение электронных торгов осуществляется в соответствии с законодательством.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЧЕТВЕРТЫХ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ № 2021.Б.002.00031

Коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга» извещает о проведении четвертых повторных электронных торгов по продаже имущества, принадлежащего Открытому акционерному обществу «Минский завод строительных материалов», УНП 100008102, в отношении которого открыто производство по делу об экономической несостоятельности (банкротстве) № 455-55/2018 в экономическом суде г. Минска.

Номер лота, вид выставляемого на четвертые повторные электронные торги имущества:

№ лота	Наименование	Начальная цена без НДС, бел. руб.	Минимальная цена, бел. руб.
1	Вкладыш конический (запасная часть на вакуумную камеру), (лот № 2/08-2020)	11 500,00	2 300,00
2	Вставка 38x25 (запасная часть пресса для изготовления кирпича), (лот № 3/08-2020)	4 000,00	800,00
3	Пустьобразователь 2.12 NF (запасная часть пресса для изготовления кирпича), (лот № 4/08-2020)	8 900,00	1 780,00
4	Пустьобразователь 25x12 (запасная часть пресса для изготовления кирпича), (лот № 5/08-2020)	8 042,50	1 608,50
5	Преобразователь частоты TOSHIBA 30KW VF7-4300P, инв. № 501372, (лот № 6/08-2020)	3 300,00	660,00
6	Преобразователь частоты TOSHIBA VF-PT 160KW, инв. № 501002, (лот № 7/08-2020)	12 200,00	2 440,00
7	Преобразователь частоты TOSHIBA VF-PT 160KW, инв. № 500956, (лот № 8/08-2020)	12 200,00	2 440,00

Имущество бывшее в употреблении, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Я. Мавра, 47.

Условия четвертых повторных электронных торгов: Победитель торгов (единственный участник торгов, выразивший согласие на приобретение предмета торгов по начальной цене, увеличенной на пять процентов) обязан заключить договор купли-продажи в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения электронных торгов; оплатить стоимость приобретенного имущества в соответствии с договором купли-продажи не позднее 30 дней со дня проведения электронных торгов, если иной срок не установлен соразмерением (комитетом) кредиторов; возместить затраты за организацию и проведение торгов, в т. ч. затраты по оценке имущества; оплатить затраты на обслуживание ЭТП.

Размер шага составляет 5 процентов от начальной цены лота. Итожеские обременения: нет.

Дата и время начала и завершения четвертых повторных электронных торгов: 15.09.2021 с 9.00 до 16.00.

Четвертые повторные электронные торги проводятся на электронной торговой площадке Коммунального консалтингового унитарного предприятия «Витебский областной центр маркетинга» по электронному адресу <http://etpvt.by>.

Прием документов осуществляется на электронной торговой площадке по электронному адресу <http://etpvt.by> с 9.00 01.09.2021 по 16.00 14.09.2021.

Для участия в четвертых повторных электронных торгах на электронной торговой площадке по электронному адресу <http://etpvt.by> необходимо подать заявку на участие в электронных торгах и пройти аккредитацию в качестве участника электронных торгов, а также перечислить задаток в срок до 16.00 14.09.2021.

Задатки: по лоту № 1 в сумме 1 150,00 (одна тысяча сто пятьдесят рублей), **по лоту № 2** в сумме 400,00 (четыреста рублей), **по лоту № 3** в сумме 890,00 (восемьсот девяносто рублей), **по лоту № 4** в сумме 804,25 (восемьсот четыре рубля двадцать пять копеек), **по лоту № 5** в сумме 330,00 (триста тридцать рублей), **по лоту № 6** в сумме 1 220,00 (одна тысяча двести двадцать рублей) должны быть перечислены на счет коммунального консалтингового унитарного предприятия «Витебский областной центр маркетинга», УНП 39047566, р/с BY93MTBK30120001093300066782 в ЗАО «МТБанк» г. Минск, БИК МТБKVY22.

Победителем электронных торгов признается участник, предложивший максимальную цену за лот.

Договор купли-продажи должен быть подписан не позднее 5 рабочих дней со дня проведения электронных торгов.

Справочная информация
Контактный телефон антикризисного управляющего: +375 17 374 23 93. Контактный телефон для осмотра объектов: +375 (44) 793 63 11. Контактные телефоны лица, организующего торги на основании договора поручения: 8 (0212) 48-20-11, 8 (029) 884-96-79.

Дата, время и адрес доступа (ознакомления) с предметом электронных торгов (информацией о предмете электронных торгов – в отношении нематериальных активов) с 01.09.2021 по 14.09.2021 с 09.00 до 16.30 по предварительному согласованию с Продавцом по месту нахождения имущества (г. Минск, ул. Я. Мавра, 47).

Затраты на организацию и проведение электронных торгов определяются согласно смете затрат, затраты на обслуживание ЭТП определяются согласно префиксуре ЭТП. Ознакомление с затратами на организацию и проведение электронных торгов производится на <http://etpvt.by> до начала торгов.

Возмещение затрат на организацию и проведение электронных торгов осуществляется в соответствии с законодательством.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор: государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел.: 8 (0212) 24-63-12, 8 (029) 510-07-63.

Продавец: ОАО «Витрайт», 211341, Витебская обл., Витебский р-н, аг. Восток, ул. Ленинская, 36А, тел.: 8 (0212) 26-24-01, +375 33 3061901.

Лот № 1. Транспортное средство ГАЗ-2705, 2013 г. в. т.п. – грузопассажирский вагон, рег. знак № А1 7816-2, номер кузова: 27050E00543623 X96270500E0766661, цвет – серый, инв. № 1620. Местонахождение: Витебская обл., Витебский р-н, аг. Ворони, ул. Ленинская, 36А.

Нач. цена: 4500,00 бел. руб. с учетом НДС. Задаток: 450,00 бел. руб. Дата, время и место проведения повторного аукциона: 17.09.2021 в 15.00 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5, в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Срок внесения задатков и приема документов: с 31.08.2021 с 08.30 по 16.09.2021 до 17.30. Заявления на участие в аукционе со всеми необходимыми документами принимаются в рабочие дни с 8.30 до 17.30 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, д. 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Задаток перечисляется на р/с ККУП «Витебский областной центр маркетинга» № BY93MTBK30120001093300066782 ЗАО «МТБанк» г. Минск, БИК МТБKVY22, УНП 39047566. Ранее опубликованное извещение: газета «Звязда» 09.07.2021. Условия повторного аукциона: Победитель аукциона (единственный участник аукциона, выразивший согласие на приобретение предмета аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) обязан: в течение 10 (десяти) раб. дней со дня проведения аукциона возместить затраты на организацию и проведение аукциона в т. ч. расходы на изготовление и предоставление участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, на р/с, указанный в протоколе аукциона, в течение 10 (десяти) раб. дней со дня проведения аукциона подписать договор купли-продажи предмета аукциона, оплатить предмет аукциона в порядке и сроки, установленные договором купли-продажи. Затраты по подготовке документации (независимая рыночная цена) по лоту № 1 – 140,54 бел. руб. с НДС.

Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 № 609. Лица, желающие участвовать в аукционе, обязаны подать организатору аукциона заявление на участие в аукционе, подписать соглашение установленной формы с приложением документов: документ, подтверждающий внесение суммы задатка на р/с/чет, указанный в извещении, с отметкой банка; орг. лотом или индивидуальным предпринимателем РБ – копия документа, подтверждающего гос. регистрацию юр. лица или индивид. предпринимателя, без нотариального засвидетельствования; иностранным юр. лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны/учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юр. статуса в соответствии с законодательством страны/учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; представителем юр. лица РБ – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда юр. лицо представляет его руководителем); представителем гражданина или индивид. предпринимателя РБ – нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного юр. лица, иностранного физ. лица – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, руководитель юр. лица – также документ, подтверждающий его полномочия. Информация об окончательных суммах затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, письменно доводится до сведения участников перед началом проведения аукциона. Организатор аукциона вправе в любое время, но не позднее чем за 3 дня до даты проведения аукциона, отказаться от проведения аукциона. Доп. информация можно получить по тел.: (0212) 24-63-12, (029) 510-07-63, e-mail: vcm74@mail.ru, market.by. Ознакомиться с предметом торгов можно по предварительному согласованию с Продавцом по тел.: +375(29)9395531, +375(33)3061902.

ОАО «КЛИМОВИЧСКИЙ ЛИКЕРО-ВОДОЧНЫЙ ЗАВОД»

информирует о том, что 01.10.2021 года состоятся первые электронные торги по продаже имущества (здания, сооружения, оборудования и транспорт) расположенное по адресу:

- Могилевская область, г. Климовичи, ул. Набережная, 10;
- Могилевская обл., г. Климовичи, ул. Волкова, 10;
- Могилевская область, Быховский район, аг. Грудиновка, ул. Тихая, д. 7;
- Могилевская область, Кричевский район аг. Красная Буда, ул. Заводская, 11;
- Могилевская область, Костюковичский район, д. Пасека;
- Могилевская область, Хотимский район, аг. Забельщина;
- Могилевская область, г. Костюковичи, ул. Заводская, 1.

С информацией об условиях проведения электронных торгов можно ознакомиться на сайтах: torg.gov.by и bankrot.gov.by.

Утерянные договоры страхования форма 2РП, 2РН серия БА № 150649, карты международного моторного страхования «Зеленая карта» серии ВУ/07/20039101, ВУ/07/20039102 страховой компании ЗАО «Промтрансвест» считать недействительными.

Извещение о проведении 15 сентября 2021 года повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «МТЗ»

Сведения о предмете торгов (продаваемом имуществе)		Начальная цена с учетом НДС, бел. руб.	Размер задатка, бел. руб.
Наименование, характеристики и местонахождение продаваемого имущества			
Изолированное помещение общей площадью 40,9 кв. м с инвентарным номером 500/D-708113334, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Некрасова, д. 28-264, наименование – чердачное помещение, назначение – помещение неустановленного назначения		96 400,00	9 600,00

Продавец имущества: ОАО «МТЗ», 220070, г. Минск, ул. Долгобродская, 29.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», 220030, г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10.

Условия торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 3 процентов от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «МТЗ», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка, документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица, а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» № BY15 BLBB 3012 0190 3985 8000 1001 в ЦБВ № 527 ОАО «Белинвестбанк» г. Минск, БИК BLBBVY2X, в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, покупатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583, назначение платежа – задаток для участия в аукционных торгах 15.09.2021.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на по-вышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них являлся только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 40 рабочих дней со дня проведения торгов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Торги проводятся 15 сентября 2021 года в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 7, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 31.08.2021 по 13.09.2021 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.30) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

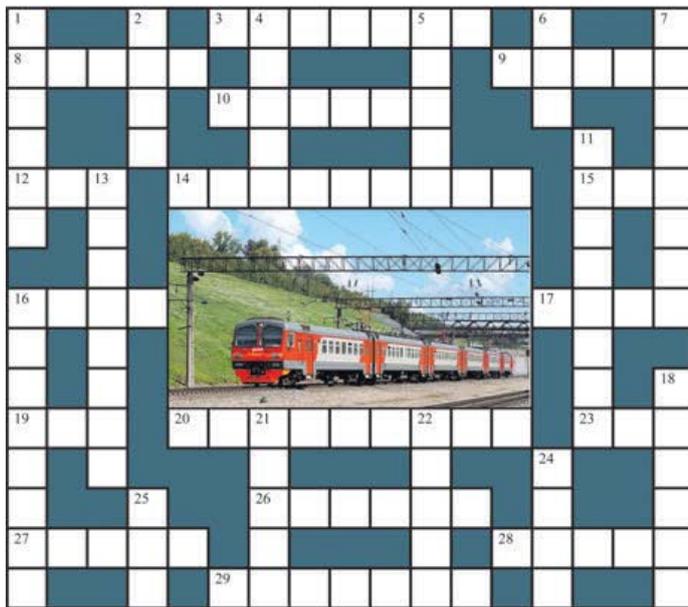
По вопросу ознакомления с продаваемым имуществом следует обращаться по телефону: (029) 363 38 42; (017) 333-49-67.

Телефоны для справок: (017) 363-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»); (017) 333-49-67 (ОАО «МТЗ»).

Дополнительная информация размещена на сайте www.mgcn.by в разделе «Недвижимость в собственности».

ЖЫЦЦЁ — ГЭТА ПОВЕЗД

Па гарызанталі: 3. ... ва-рыць, а верасень да стала падае (прык.). 8. Чыгуначны ... выклікае больш надзей, чым латарэйны (прык.). 9. Вадзяны вал. 10. «На Брэст адыходзіць кур'ерскі ... // Святочна і людна на мінскім вакзале». З верша А. Вялюгіна «Арка ў Негарэлым». 12. У цяжкай атлетыцы падняцце штангі. 14. Чыгуначны служачы, які суправаджае вагон. 15. Паселішча на Кайказе. 16. Месца злучэння чыгуначных рэек. 17. Кожная ... ў жніўні багата (прык.). 19. «Жадаю ўсім адчуваць сябе усё сваё жыццё, як у поездзе: увесць ... вязе, вязе, вязе!» Цытата невядомага аўтара. 20. «Стой, цягнік, спыніся, // Я прыехаў. // Тут мая мужне-ла ...». З верша П. Прудніківа «Мінск — Таварная». 23. У жніўні ... спяшаецца аддаць свае дары (прык.). 26. ... — цягнік. Разнавіднасць рухомага саставу, які атрымлівае энергію ад дызельных рухавікоў. 27. Узвышэнне, зробленае шляхам насыпання зямлі, грунту. 28. «Жыццё — гэта ... , займі сваё месца». Цытата невядомага аўтара. 29. «... — паравоз». Аповесць народнага пісьменніка Беларусі М. Лынькова.

у вагона, якім экстранна спыняць поезд. 25. «Цягнікі заспявалі, заплакалі, // ... змшалі з парай лагчын». З верша Ул. Караткевіча «Цягнікі заспявалі».

Па вертыкалі: 1. Надзейся, нябожа, а сам сей ... (прык.). 2. На Іллю да абеда ... , а пасля абеда востень (прык.); свята «Ілля» адзначалі 2-га жніўня. 4. У старажытнагрэчаскай міфалогіі — німфа рэк і ручаёў. 5. Мужчынскае імя. 6. «Качагара я любіла // Ля самой чыгункі. // За ... тыдні не адмыла // Яго пацалункі». Прыпеўка. 7. ... на вясельны поезд — усё багацце выдуде (прык.). 11. На зімні стол жнівень рыхтуе ... (прык.). 13. «У часны шчасця і ўданы я — ... чыгуначнага саставу, а ў цяжкія часны я — пасажыр». Цытата невядомага аўтара. 16. Выпраменьванне святла. 18. Грашовая адзінка Партугалі. 21. «Імцаць вагоны, // І ... імцаць, // Даверыўшыся машыністу». З верша А. Грачаніківа «Рабочыя цягнікі». 22. Прыстасаванне для лоўлі птушак і дробных жывёл. 24. ... — кран. Тармазны кран

купа. 21. Любі. 22. Любі. 23. Стоп. 24. Стоп. 25. Дым. 26. Дым. 27. Дым. 28. Дым. 29. Дым. 30. Дым. 31. Дым. 32. Дым. 33. Дым. 34. Дым. 35. Дым. 36. Дым. 37. Дым. 38. Дым. 39. Дым. 40. Дым. 41. Дым. 42. Дым. 43. Дым. 44. Дым. 45. Дым. 46. Дым. 47. Дым. 48. Дым. 49. Дым. 50. Дым. 51. Дым. 52. Дым. 53. Дым. 54. Дым. 55. Дым. 56. Дым. 57. Дым. 58. Дым. 59. Дым. 60. Дым. 61. Дым. 62. Дым. 63. Дым. 64. Дым. 65. Дым. 66. Дым. 67. Дым. 68. Дым. 69. Дым. 70. Дым. 71. Дым. 72. Дым. 73. Дым. 74. Дым. 75. Дым. 76. Дым. 77. Дым. 78. Дым. 79. Дым. 80. Дым. 81. Дым. 82. Дым. 83. Дым. 84. Дым. 85. Дым. 86. Дым. 87. Дым. 88. Дым. 89. Дым. 90. Дым. 91. Дым. 92. Дым. 93. Дым. 94. Дым. 95. Дым. 96. Дым. 97. Дым. 98. Дым. 99. Дым. 100. Дым.

ДАТЫ ПАДЗЕІ ЛЮДЗІ

31 ЖНІЎНЯ

1680 год — нарадзіўся Юрый Трубіцкі, магилёўскі летапісец. Член Магілёўскага магістрата, рэгент гарадской канцелярыі. Напісаў адну з частак Магілёўскай хронікі (запісы пра падзеі 1701—1746 гг.), якую аб'яднаў з летапісам Т. Сурты. Асабліва падрабязна апісаў падзеі 1710-х гг. перыяду Паўночнай вайны 1700—1721 гг., намалюваў яркія вобразы гістарычных асоб таго часу. Пры складанні хронікі выкарыстаў успаміны сучаснікаў і ўдзельнікаў падзей, дакументальныя матэрыялы магилёўскага архіва, гісторыкалітаратурныя крыніцы. Хроніка мае вялікую каштоўнасць як помнік літаратуры і гістарыяграфіі Беларусі.

1916 год — нарадзілася Зінаіда Іванаўна Браварская, актрыса, рэжысёр, педагог, народная артыстка БССР. У 1937 годзе скончыла Дзяржаўны інстытут тэатральнага мастацтва. Сцэнічную дзейнасць пачала ў Тэатры юнага глядача ў Беларусі. З 1938 года — у Нацыянальным акадэмічным тэатры імя Я. Купалы. Выканаўца лірыка-драматычных і вострахарактарных роляў. Аўтар і рэжысёр радыёпастановак.

1855 год — нарадзіўся Усевалод Фёдаравіч Руднеў, рускі контр-адмірал. Камандзір легендарнага крэйсера «Вараг» падчас руска-японскай вайны (1904—1905). У 1880—1883 гадах здзейсніў кругасветнае плаванне на крэйсеры «Афрыка». У далейшым плаваў на караблях амаль усіх класаў і займаў пасады, пачынаючы ад вахтавага начальніка і заканчваючы камандзірам браняносца берагавой аховы. У 1902 годзе быў прызначаны камандзірам найлепшага на той час рускага крэйсера «Вараг». У 1904 годзе «Вараг» уступіў у бой з японскай эскадрай, якая складалася з

шасці крэйсераў і васьмі мінаносцаў. У гэтым баі асабовы склад крэйсера паталіў японскі мінаносец і нанёс сур'ёзныя пашкоджанні яшчэ двум крэйсерам. Няпоўны запас снарадаў не дазволіў працягнуць бой, а вялікія пашкоджанні крэйсера перашкаджалі яго прарыву ў Порт-Артур. Руднеў вырашыў паталіць крэйсер, каб японцы не маглі яго захапіць. Пасля таго як каманда была размешчана на нейтральных караблях, паранены і кантужаны Руднеў апошні сышоў у шлюпку. За гераічны подзвіг у гэтым баі ён быў узнагароджаны ордэнам святога Георгія 4-й ступені і атрымаў званне флігель-ад'ютанта. У 1904 годзе яго прызначылі камандзірам эскадрона браняносца «Андрэй Першазваны». Падчас рэвалюцыі 1905—1907 гадоў. Руднеў адмовіўся ўдзельнічаць у расправе над рэвалюцыйнымі матросамі і быў звольнены ў адстаўку.

1892 год — Павел Міхайлавіч Трацякоў прапанаваў Маскоўскай гарадской думе перадаць у дар гораду створаную ім мастацкую галерэю.

1909 год — арыштаваны за рэвалюцыйную дзейнасць 16-гадовы Уладзімір Маякоўскі пераведзены ў Бутырскую турму, дзе і пачаў пісаць свае першыя вершы.

1939 год — інсцэніравана напаўдзэнне на нямецкую радыёстанцыю ў прыгранічным гарадку Глайвіц, якое паслужыла падставой для напаўдзэння вермахта на Польшчу, у выніку чаго пачалася Другая сусветная вайна.

ДЗЮМА-СЫН:
«Выканаць свой доўг бывае пакутліва, ды яшчэ пакутлівей — не выканаць яго».

СЁННЯ

Месяц
Апошняя квадра
30 жніўня.
Месяц у сузор'і Льва.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	6.16	20.02	13.46
Віцебск	6.03	19.54	13.51
Магілёў	6.06	19.53	13.47
Гомель	6.06	19.46	13.40
Гродна	6.32	20.17	13.45
Брэст	6.35	20.14	13.39

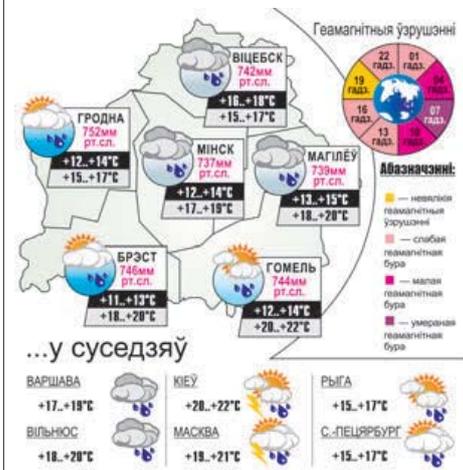
Імяніны

Пр. Георгія, Дзяніса, Емяльяна, Івана, Іларыёна, Міхайла, Рыгора, Яўгена, К. Ізабелы, Паўліны, Багдана, Марка, Раймунда.

Фота Анатона КЛІШЧУКА

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

Патрэбна дапамога! Я купіў кватэру і стаў жыць асобна ад бацькоў. Дык вось ужо праз месяц прыйшоў рахунак за ЖКГ. Я яго аплациў, а мне зараз шлюць новыя кожны месяц. Што я не так зрабіў? Можна, не варта было першыя аплатаваць, а цяпер яны зразумелі, што я лох?

не падарыў вам кабачок, вы адзіночкі.

— Як вам новы зяць?
— Добры хлопец! З вачынавай сям'я!

Што такое раўнапраўе жанчын? Не ўяўляю, каб жонка дала мне роўныя з ёй правы.

— Добры дзень, я прыйшоў на сумою.
— Выдатна, у вас ёсць вопыт?
— Так, гэта маё дваццатае сумою.

Дрэжныя навіны: усё дрэнна. Добрыя навіны: магло быць горш...

Як зразумець, што вы адзіночкі? Пачакайце, пакуль наступіць жывінь. Калі ў жніўні ніхто

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчэнне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**.

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ У МІНСКУ: прыёмнай — 311 17 13 (гп./факс); аддзелаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.

ПРЫЁМНЫЯ РАКЛАМНЫЯ ТЭЛ./ФАКС: 311 17 27, e-mail: reklama@zviazda.by

Аўтары публікацый маюць права захаваць за сабой і цалкам, і часткова права на выкарыстанне сваіх твораў у іншых выданнях.

Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар.

Дадатковыя звесткі па адрасе рэкламнага адраса ў публіцы адрасаваныя ў іх паведамленні.

Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

www.zviazda.by

(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэагавана ў Рэспубліканскім унітарным прайпрыемстве «Выдавештва «Беларускі Дом друку», ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004, 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 2184.

Нумар напісаны ў 1930.

30 жніўня 2021 года.